National Library
Bibliothèque Nationale
OCT 17 1974
Government Section des
Serials

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5534 N. Lyna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 41. SESTDIENA, 1974. GADA 12. OKTOBRIS 24. GADS
SATURDAY, OCTOBER 12, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Baltiešu demonstranti ar daudzajiem, pret Austrālijas premjēru Vitlamu vērstajiem plakātiem Toronto. Augšējā attēlā kreisajā stūrī pirmais no kreisās LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis. Vidū DV goda sardze pie Latvijas karoga uzrunu laikā, no kreisās: R. Britals, A. Lucs un I. Zamlovskis. Pa labi — BTFK un LNAK priekšsēdis T. Kronbergs nolasa vēstījumu. Apakšā baltiešu demonstranti ar plakātiem rokā noklausās parlamenta un pilsētas pārstāvju runas. Foto: J. Liģers

Baltiešu brīdinājums Vitlamam

DEMONSTRĀCIJAS OTAVĀ, TORONTO UN NIAGARĀ

Baltiešu demonstrācijas, ko Austrālijas ministru prezidenta Vitlama ciemošanās laikā Kanadā organizēja Baltijas tautu federācija, sadarbodamās ar Latviešu nacionālo apvienību Kanadā un šejienes Daugavas vanagu ļo sevišķi aktīvo atbalstu, piektdien, 4. oktobrī, Otavā un dienu vēlāk Toronto un Niagarā izvērtās par ļoti iespaidīgu protestu. Tā bija spēcīga atbalss tiem daudzajiem protestiem, kas tūliņ pēc Austrālijas kreisās valdības apkaunojošā lēmuma par Baltijas valstu nodošanu Maskavas kolonizātoru rokās un šo varmācīgi okupēto valstu iekļaušanu Pad. savienības imperijā de jure vispirms atskanēja pašā Austrālijā, bet tūliņ arī šai pusē.

Tikko kļuva zināms, ka Kanadā pie ministru prezidenta Trudo Otavā viesosies Austrālijas kreisais premjērs, Toronto tika organizēts demonstrantu kopējs brauciens uz Otavu, vadību uzņemoties Latviešu nacionālās apvienības Kanadā politiskās nozares vadītājam Dr. Linardam Luksam. Šajā braucienā galvenokārt piedalījās Toronto latvieši un latviešu jaunatne. Kopējo braucienu saviem biedriem ar rakstu individuāli bija izziņojusi arī DV Toronto nodaļas valde.

Piektdienas rītā no Toronto Latviešu nama uz Otavu kopējā autobusā un otrā mazākā autobusā devās vairāk nekā pussimt demonstrantu ar sagatavotiem plakātiem un Austrālijas kreisā premjēra Vitlama „apsveikšanas" saukļiem. Latviešu vidū bija arī četri lietuvieši. Uz Otavu līdz devās arī Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidents LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs ar dēlu Valteru un vairākas DV organizācijas vadītājas amatpersonas, to vidū arī Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne. Otavā pievienojās vēl vietējie baltiešu demonstranti.

Demonstranti ar daudzajiem iespaidīgajiem plakātiem, kuŗos bija redzami gan asprātīgi, dzēlīgi saukļi, gan ne mazāk atjautīgi zīmējumi — plakātu izgatavošanā jo sevišķi centīgi bija piedalījušies jaunieši — vispirms devās „apsveikt" Austrālijas valdības galvu pie Austrālijas augstākā komisāra biroja ēkas, kur uzkavējās pusotru stundu. Pēc tam demonstrācijas divas stundas risinājās pie parlamenta ēkas, pievienojoties vēl jauniem protestētājiem. Ļoti izdarīgi bija Toronto un Otavas jaunieši, vienam no viņiem „pārvēršoties" par ķenguru, otram par lāci, kas to vadā, tā simboliski parādot pašreizējo Austrālijas politiku, kas iet Maskavas pavadā. Dīvainais pāris vērsa uz sevi ne vien publikas, bet arī televīzijas un preses fotografu uzmanību.

Vairāk nekā 100 demonstrantu ieradās arī pie Austrālijas augstākā komisāra rezidences un pēc tam vēl pie federālās valdības ēkas (Government House), kur „noķēra" Austrālijas viesi īstā laikā. Kāda jauniete pēkšņi „pakrita" viņa automašīnas priekšā. Tā Vitlamam vajadzēja ilgāk noskatīties demonstrantos nekā viņš to būtu vēlējies, kamēr piesteidzās policija, pakritušo pacēla un ceļu atbrīvoja. Vitlams klusēja. Viņš, protams, neatbildēja arī uz jauniešu izsaukto jautājumu, kad premjērs brauks uz Maskavu?

Tā Otavā vienā dienā demonstrācijas norisinājās četrās dažādās vietās, kur daudzie plakāti brīdināja un vēstīja, pa kādu ceļu bīstami sākusi iet Austrālija, zeme, kas nesenajā pagātnē pati pārdzīvojusi kolonizāciju un saviem spēkiem vēl tagad nespēj pati

(Turpinājums 20. lp.)

PIEŅEMŠANA PIE PREZIDENTA FORDA

ASV prezidents Fords 5. oktobrī rīkoja pieņemšanu Vašingtonas diplomātisko misiju šefiem. To starpā šajā pieņemšanā piedalījās arī Latvijas diplomātiskais pārstāvis Dr. A. Dinbergs ar dzīvesbiedri, kā arī Igaunijas un Lietuvas diplomātiskie pārstāvji.

11% **Toronto Latviešu Kreditsabiedriba** **11%**

maksā vienpadsmit procentu par viena gada termiņa noguldījumiem, ne mazāk kā pieci tūkstoši dolaru (bez dzīvības apdrošinājuma).

Vēl dabūjamas Olimpiadas loterijas biletes ar izlozi 1974. g. 18. novembrī.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 12. OKTOBRIS, 41. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Smugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ie skats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00. tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. **466-1514.**

Uz vētraino problēmu salas. Dadža zīmējums

Pazemotās tautas

Demonstrāciju un protestu vilnis pret Austrālijas valdības lēmumu juridiski atzīt Maskavas varu pār trim Baltijas valstīm jau labi sen pārsviedies arī uz Ziemeļameriku un pieņēmies plašumā. Laiks nav strādājis mūsu labā, bet radījis Baltijas valstu brīvības jautājumā bīstamus simptomus, ka gadiem aizejot un okupācijai vēl vairāk ieilgstot, šīs valstis varētu aizmirst uz visiem laikiem un atstāt Maskavas tirannijai. Austrālijas kreisās Vitlama valdības lēmums ir bīstams precedents, kam eventuāli varētu sekot arī citas rietumvalstis. Modrība pastiprinājusies. Protesta demonstrācijas ir brīdinājums nepazemot apspiestās tautas, atgādinājums ievērot svinīgi parakstītās brīvības deklarācijas un chartas, lai tās beidzot nekļūtu par liekulības izpaudumiem. Kas liedz brīvību citām tautām, apdraud arī savas paša tautas brīvību!

Brīvās pasaules sabiedriskā doma nav apspiedēja pusē. Varmācīgie lēmumi par citu tautu iztirgošanu Maskavas koloniālismam tiek nosodīti. Iztirgotājs nobijies, jo nebija sagaidījis, ka troksnis kļūs tik liels, reakcija tik spēcīga un pats apdraudēts. Savādi, ka Austrālijas ministru prezidentam Vitlamam tieši tagad ievajadzējās mērot 10.000 jūdžu garo ceļu no Kanberas uz Otavu, lai satiktos ar Kanadas ministru prezidentu Trudo. Kanadas galvaspilsētā viņu 4. oktobrī sagaidīja iespaidīga demonstrācija, kas otrā dienā atbalsojās arī pie pilsētas nama Toronto pilsētā, kuŗas padome 27. septembŗa rezolūcijā ar 14 pret 2 balsīm, vienam balsotājam balsošanas laikā glēvi pazūdot, tik krasi nostājās baltiešu pusē. Vai Vitlams Otavā meklēja savam lēmumam sekotāju, cerot savu stāvokli atvieglot un brīvās pasaules sabiedrisko domu mīkstināt? Kas tagad urda Austrālijas kreiso premjēru, ka viņš pa ceļam uz Maskavu bija nolēmis iegriezties arī Vašingtonā?

Ap 200 baltiešu jau 30. septembrī demonstrēja pie Apvienotajām Nācijām Nujorkā, vēršoties pret Austrālijas premjēru Vitlamu, kam tajā dienā bija paredzēta runa kopsapulcē. Delegācija, kuŗu pieņēma misijas 1. sekretārs Kevins un kuŗā no latviešiem piedalījās PBLAs priekšsēdis U. Grava, ALAs priekšsēža vietnieks J. Riekstiņš un jaunās paaudzes pārstāvji Nora Zālīte un Dzintra Lejiņa, lūdza satikšanos ar premjēru Vitlamu vai ārlietu ministru Vilisiju, kuŗiem bija sagatavota iesniegšanai peticija ar gandrīz **900 parakstiem**, kuŗas foto kopiju nosūtīja arī Austrālijas parlamenta opozicijas līderim Snedenam.

Der piebilst, ka Baltijas valstu jautājumam nesen pieskāries arī lielais Rietumvācijas dienas laikraksts Die Welt Hamburgā savā ievadrakstā. Autors Volfs Švarcs atzīst, ka ar portugaļu izvākšanos no Afrikas koloniālisms vēl nav izbeigts; viņš raksta:

Polija nav krievu kolonija, bet gan Pad. savienības vasalis, kuŗas territorijā atrodas sarkanarmijas divīzijas un kuŗu pārvalda pašu ierēdņi. Turpretī Lietuva ir Pad. savienības kolonija, kuŗa ar varu iekļauta krievu imperijā un kuŗu pārvalda no Maskavas iesūtīti pavēlnieki, kā kādreiz rīkojās angļu pārvaldnieki Ziemeļamerikā vai franči Ziemeļafrikā. Ja nu starp Krieviju un Lietuvu atrastos jūŗa un lietuvieši būtu ar melnu ādas krāsu, tad lieta būtu skaidra: Pad. savienība tiktu apzīmēta par koloniālo varu. Bet viņi ir tikai lietuvieši, latvieši, armēņi, uzbeki un kirgīzi, kuŗi dzīvo krievu imperijā un par kuŗiem neinteresējas arī Valdheims.

Ir vēl ļaunāk: jautāt pēc šīm tautām nozīmē uzkurināt auksto karu, kas savukārt traucētu tirdznieciskās attieksmes ar austrumiem un varētu pat ierobežot plānoto gāzes piegādi. Gineja-Bisaua ieguva neatkarību. Bet kas jautā par Igauniju un Kazachstanu? Ļeņins jau 1922. gadā redzēja, ka Pad. savienības konstitūcija nav spējīga pasargāt nekrievu tautas, kas dzīvo Krievijas territorijā, no lielkrievu šovinisma.

Ļeņins ir miris. Šā gada 5. augustā Austrālija kā pirmā rietumu valsts atzina Maskavas varu pār Igauniju, Latviju un Lietuvu, līdz ar to apstiprinot bezkaunīgo krievu komūnistu tezi, ka šīs trīs valstis brīvprātīgi iestājušās krievu imperijā. Šis ir nožēlojams laikmets. — Šodien tiek atbalstīti krievi un nēģeri, bet Eiropas kultūras tautas ir pazemotas, — nobeidz savu rakstu Volfs Švarcs Rietumvācijas laikrakstā Die Welt. (Ls)

Lasītāju vēstules

LĒNĀK PA TILTU!

J. Konters savā vēstulē šā laikraksta slejās kritizējis Baznīcas kalendārā ievietotos kristībvārdus, pārmetot, ka Latvijas dibināšanas dienā, 18. novembrī, ievietots mūsu apspiedēja Krievijas cara Aleksandra vārds. Šis kristībvārds mūsu kalendāros šajā datumā bija lasāms visu Latvijas patstāvības laiku, pat tik izcilā izdevumā kā Annas Brigaderes redigētā Daugavas gada grāmatā, tāpat arī Druvas literārajā gada grāmatā, kas iznāca Dr. H. Tichovska redakcijā un Valtera Ziediņa izdevumā Toronto.

Aleksandrs nav vis kāds slavu vārds, kā to iedomājas J. Konters (par godu ķeizaram), bet grieķu cilmes, veidojies no grieķu „alekso" un „anēr", kas tulkojumā nozīmē: tas, kas atvaira uzbrucējus virus. Maķedonijas Aleksandrs Lielais (4. g. s. pr. Kristus) nebija nekāds krievs, bet jau slavenība ilgi pirms tam, kad Krievijas telpa vēsturiski vēl bija pilnīgi nenozīmīga. Šī Maķedonijas Aleksandra vārds iemūžināts arī Aleksandrijā, pilsētā, ko viņš dibināja Ēģiptē. Arī Jaunā derībā figurē šis vārds (Marka ev. 15,21). Aleksandri bijuši arī vairāki pāvesti. No vācu tautības Aleksandriem slavenākais ir f. Humbolts — dabas pētnieks un ģeografs; šo vārdu lieto arī franči, itālieši, angļi un vēl citas tautas, bet nav nekāds krievu vai slavu monopols, no kā mums būtu jānobīstas.

Tāpat J. Konters maldās, Margrietas vārdu asociēdams ar puķi un dusmodamies, ka Baznīcas kalendārs to esot „ieziemojis" janvārī. Šī vārda pirmatnējā nozīme meklējama latīņu un grieķu valodā un ir — pērle. Tikai vēlākā laikā — pie tam sekundāri — šis vārds asociējies ar mums pazīstamo — margrietiņu. Nav nozīmes sīkāk nodarboties gar Kontera vēstuli, ko rāda jau šie divi piemēri vien. Bet pienākums ir atbildēt Aleksandra vārda īpašniekiem, kas jautā: vai tad mūsu vecāki tiešām bijuši slavofiļi, dodami mums tādu vārdu, kā to pēc J. Kontera vēstules var iedomāties? Nē, Konters vienkārši runā to, ko viņš nezina! Vai viņa runāšanā DV kalendāra vārdā, kā tas no vēstules it kā būtu secināms, autorizēta, arī ir jautājums (varbūt par to izteiktos DV paši?).

Šķiet, ka šī vēstule drīzāk gribētu kalpot kāda cita, šeit gan vārdā nesaukta, kalendāra reklāmēšanai, kuŗa sastādītājs pretendē, ka viņš būs mūsu kalendāru vārdu īstais reformātors resp. „jauno vārda dienu" saraksta sastādītājs. Agrāk sevis reklāmēšanai ar citu nopelšanu mēdza dēvēt par nesolidu konkurenci. Ka vārda dienu jautājums, diemžēl, nav atrisināts un ka tur daudz kas vēl darāms, nenoliedz neviens, bet uzgrūst par to vainu Baznīcas kalendāram, kā to dara J. Konters, ir absolūti nepamatoti.

J. Strautnieks,
Baznīcas gada grāmatas un kalendāra redaktors

ARCHĪVS PATEIKS VISU

V. Augusts Latvija Amerikā 17. augusta numurā raksta, ka mēs nezinām tuvāk savu vadošo sabiedrisko darbinieku biografijas, un jautā, kāds doktora grads ir I. Spilneram un V. Klīvem.

Mūsu sabiedrisko vadītāju biografijas ir ievietotas latviskajām problēmām veltītā rakstu krājuma Archīva XII sējumā. Šī sējuma 87. lappusē ir minēti V. Klīves gradi un 96. lappusē I. Spilnera gradi.

Tie, kas lasa Archīvu, var uzzināt ne vien mūsu sabiedrisko vadītāju biografijas, bet arī vēl daudz citu lietu par notikumiem mūsu sabiedriskajā dzīvē.

Prof. Dr. E. Dunsdorfs,
Archīva redaktors

NO LAIKRAKSTA UZZINĀTS AICINĀJUMS

Latvija Amerikā 29. septembŗa numura rakstā „ALA modernizē darbu" minēts jaundibinātā Latviešu institūta padomes sastāvs. Tajā atrodams arī mans vārds un piezīme: „Visi kandidāti devuši savu piekrišanu." Aicinājumu darboties Latviešu institūta padomē uzskatu par pagodinājumu. Bet tā kā plaši iecerētajam institūta projektam vajadzīgi ļaudis, kas tam var ziedot daudz vairāk darba nekā man tas patlaban citu sabiedrisku pienākumu dēļ iespējams, tad nevaru šo aicinājumu pieņemt. Diemžēl, par aicinājumu uzzināju tikai pēc aprakstītās Amerikas latviešu apvienības valdes sēdes; tāpēc arī nevarēju iepriekš dot vai nedot savu piekrišanu.

Valters Nollendorfs,
Medisonā, Viskonsinā

SAVĀDA PIEEJA

Latvija Amerikā 21. sept. numurā P. Krasts no Ohaijo raksta par Bermonta-Avālova kļūdu. Pēc viņa stratēģijas, ja Bermonts nebūtu gājis uz Rīgu, bet Daugavpili, mēs viņu būtu slavinājuši, jo tad boļševiki būtu sakauti. Ģen. Balodis un ģen. Radziņš tad būtu bijuši „blakus lieta" Latvijas valsts izkaŗošanā. Savāda izpratne.

Inž. J. Radziņš
Detroitā

LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS

Iepazīstoties ar š. g. 31. aug. datētu Latviešu nama Toronto un Latviešu centra plānošanas komitejas rakstu, jāpriecājas, ka bez naudas var tikt pie apm. 5 milj. dolaru īpašuma. Lai īstenotu projektu, iniciātori ieteic organizēt no dažādām nozarēm speciālistu grupas. Tas ir saprotami. Tikai nav saprotams, kā tagad, kad projekts vēl tikai pētīšanas stadijā, rakstā jau min par Latviešu nama likvidēšanu. Vai tas nebūtu jau par agru?

Ja Latviešu sabiedriskais centrs visas cerības attaisnos, prātams, ka līdzīgs iestādījums jālikvidē.

Latviešu nama akcionārs
Toronto

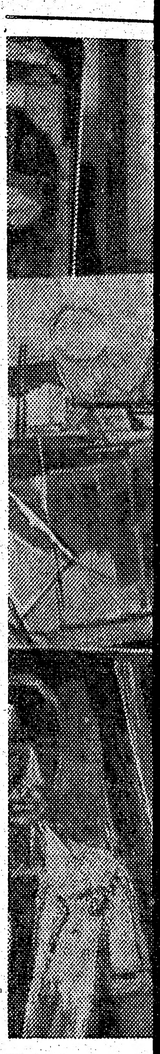

Fridricha Milt

Fridri

Pamazā for
pas stipri sad
gada pavasarī
matu Drauga
šais Laiks. T
desmit gadie
laiks. Tāls un
dā bagāts. N
ziemas un va
visiem tiem n
starplaikā esa
reiz jau va
rieciens bija
sašļukusi turz
veri) un arī p
ga ieloka (var
armijas sega
daudzējādā ve
Vircburgā izn
tenē Sauksme
mas, turīgajā
nā papīra D
kes vāku un
dzīša apgādā

Pirmajā la
dukcija — F
teliș Sēdošā.
Krēsliņa apc
reproducēto
Milts rakstur
ļu meistars
Pasteļa tech
derīga ar m
noskaņu gle
majiem krās
par Milta iz
mazajā salo
esot bijis sk
reiz atbalsoj
Milta studi
Torņkalnā —
dega, Vidber
bi (nez kādē
ku mājās tik
redz citu n
Milts vienmē
pilsētas gle
ātrie ritmi u
ņa mākslas l
akadēmiju b
Kafejnīca.

Šodien „n
vairs tikai t
Nekāras tilta
vairs nedzir
zistu čalas.
ģimnazistu
vuši par ko
kāņiem jau
kur šodien

Palicis uz
sētai un tās
Ne jau kād
alejā vai K
tā priekšpil
lās pilsētas
apteiksmota
arī ap šīm
ties sirmas
Sen izklusu
soļi, un pag

Fridricha Milta gleznu izstāde no 8. — 12. novembrim Toronto Sv. Jāņa baznīcas telpās.
Foto: Br. Rozītis

Fridrichs Milts pošas uz Toronto

Pamazā formāta žurnāla lapas stipri sadzeltējušas — 1947. gada pavasarī Eslingenā Grāmatu Drauga apgādā iznākušais Laiks. Turpat pirms trīsdesmit gadiem. Patiesi tāls laiks. Tāls un daudzējādā veidā bagāts. Ne jau ar lepnām ziemas un vasaras mājām un visiem tiem mantu kalniem, ko starplaikā esam sakrājuši. Toreiz jau vairumam maizes rieciens bija paplāns (tik tāda sašļukusi turziņa ar zirņu pulveri) un arī palagam trūka lāga ieloka (varbūt tāda padilusi armijas sega) un tomēr — daudzējādā veidā bagāts laiks. Vircburgā iznāca Ceļš, Kemptenē Sauksme, Augsburgā Domas, turīgajā Zviedrijā uz lepnā papīra Daugava ar Strunkes vāku un Eslingenā H. Rudzīša apgādā Laiks.

Pirmajā lapā gleznas reprodukcija — Fridricha Milta pasteļis Sēdošā. Pēdējā lapā Jāņa Krēsliņa apcere par Miltu un reproducēto darbu. Apcerē Milts raksturots kā izcils pasteļu meistars — latviešu Degā. Pasteļa tehnika esot īsti saderīga ar maigi aizplīvurotiem noskaņu gleznojumiem un rāmajiem krāsu ritmiem. Un tad par Milta izstādi Kalķu ielas mazajā salonā 1943. gadā — esot bijis skaists notikums, toreiz atbalsojies visā Rīgā. Par Milta studiju Liepājas ielā Torņkalnā — pie sienām Padega, Vidberga un Noriņa darbi (nez kādēļ šodien mākslinieku mājās tikpat kā nemaz neredz citu meistaru darbus?). Milts vienmēr esot bijis lielās pilsētas gleznotājs — pilsētas ātrie ritmi un cilvēki esot viņa mākslas labākā daļa — jau akadēmiju beidzot diplomdarbā Kafejnīca.

Šodien „mazā Latvija" ir vairs tikai tāla atmiņa un uz Nekāras tilta Eslingenā jau sen vairs nedzird latviešu ģimnazistu čalas. Vairums toreizējo ģimnazistu droši vien ir kļuvuši par korpulentiem amerikāņiem jau labi pusmūžā, bet kur šodien ir Fridrichs Milts?

Palicis uzticīgs lielajai pilsētai un tās dzīves ritmiem. Ne jau kādā Džersijas ēnainā alejā vai Kalifornijas nofrizētā priekšpilsētā, bet pašā lielās pilsētas sirdī — Ņujorkas apteiksmotajā Elles ķēķī. Bet arī ap šīm teikām jau sāk tīties sirmas atmiņu bārkstis. Sen izklusuši Linarda Tauna soļi, un pagātnei pieder dauzdās stundas, kas priekā un draudzībā aizdzirkstījušas Milta vecajiem cauruļu režģiem iztamborētajā pagraba studijā. Vēl ir nesen no mājas tepat ap stūri tālajā ceļā aizgājis gleznotājs Vīdzirkste, bet Milts, gan mazliet lēnāks un pielīcis, sīksts un spurains turas „Elles ķēķa" stenderēs — turas un gleznо! Tā kā pietrūkstot jaunāko dienu spara, kad piecdesmitajos kopā ar Krūmiņu, Gaili un Annusu izstādēs uz riteņiem izceļojis it tālus Savienoto Valstu un Kanadas novadus. Pagājušā ziemā daudz par biežu 42. ielas īres namā trūcis siltuma, bijis jāgleznо ziemas mētelī, vasarā atkal Ņujorkas ceplis un smacenis, bet nupat pāri par 40 darbu aizceļojuši uz Toronto, kur Fridricham Miltam novembra sākumā būs izstāde. Milta mākslā, kā aizvien, centrā ir cilvēks un cilvēcīgais — varbūt it sevišķi sieviete un sievišķīgais. Klāstā īsti „miltiskas" ģīmetņu studijas, portreti, akti un pusakti. Tad Ņujorkas un tās pudzošās ostmalas tematika, vienmēr iemīlotās puķes un klusās dabas, bet to visu jau redzēsim izstādē.

Nē, pastelī vairs negloznojot — darbiem nav tās izturības, kas eļļai un akrilikam. Žēl jau esot kara laikā dzimtenē pazaudētās gleznu kollekcijas — toreiz jau vairums iegūta mainas ceļā — bet tas jau tik sen. Par Gerdertu Eliāsu — maz jau esot iznācis iepazīt; tā tik iekritis, kad beidzis figūrālo meistardarbnīcu, Eliāss to pārņēmis 1932. gadā. Galvenokārt jau mācījies pie Tilberga. Apskatām arī diplomdarba melnbalto uzņēmumu — sieviešu figūrās jau esot Tilberga iespaids, bet kopējais tvērums, kafejnīcas eleganti kosmopolītā atmosfaira, tur gan visumā tikai Milts. Par citiem latviešu gleznotājiem — imponējot Neilis (tagad jau tālu Austrijā) un tepat Ņujorkā Kaņeps (vienmēr gleznojis paskopi un pēdējā laikā gandrīz pazudis), bet katram kollēgam jau kas savdabīgs un interesants. Bet Milts jau nav no lielajiem stāstītājiem un arī šeit pierakstītie sīkumi tiek pacilāti tā lēnām un piesardzīgi, gandrīz vai it kā negribot. Par nākotni — kas gan to izzīlēs, bet stipri jāšaubās, vai plašāku Milta izstādi ārpus Ņujorkas atkal tik drīz redzēsim. Un kas var pateikt vai vispār? Bet novembŗa sākumā Toronto noteikti būs!

N. Bulmanis

Filadelfijas meiteņu trio dzied Čikagā

Čikagas latviešu baptistu draudzes kopas Gaisma gadasvētku koncertdievkalpojumā šogad piedalījās Filadelfijas meiteņu trio un pianists Valdis Treimanis. Trio dalībnieces visas padsmitnieces (16 un 17 gadu), dziedāšanai pievērsušās agrā bērnībā. Pirmais soprāns Silvija Erdmane balss nostabilizēšanā apguvusi labu techniku — balss skan plaši visā diapazonā, tīkamu tembru un elastīga niansēs. Vokālā plāksnē labi dotumi Ilgai Erdmanei, bet vēl jāgludina un jāslīpē. Tāpat Dagnijas Bērziņas plašā balss vēl jānostāda uz drošiem pamatiem.

Trio priekšnesumi bija rūpīgi posti. Spēcīgos un klusinātos toņos balsu tembri labi saklāvās, tāpat ritmos un intonācijā ritēja gludi, ciešā saskaņā ar V. Treimaņa klavieru pavadījumiem.

Iejutīgi skanēja šelli — Mans labais Gans, Dziesmu vara un Tu esi liels. Raksturīgi niansētas bija abas Mendelsona dziesmas. Dinamiski kontrastaini skanēja variācijas par temu — Teici to Kungu. Šolo dziedājumos ar šlesera un Skota dziesmām patīkami valdzināja septiņpadsmitgadīgā Silvija Erdmane, izceļot sava plašā soprāna patīkamo balss tembru. Rūpīgi posti bija Silvijas un Ilgas Erdmanes dueti.

Dagnija Bērziņa ar Dvoržaka Dziedāsim tam Kungam, izcēla savas balss plašumu un labu satura tulkojumu. Mūzikāli vingri skanēja Ilgas Erdmanes dziedājums — Kas mani meklē? (Roberts.)

Meiteņu trio ar saviem priekšniesumiem apliecināja labu gribu pievērsties garīgai mūzikai un kalpot Dieva slavai.

Svētrunu teica draudzes mācītājs V. Landsmanis un no kopas Gaisma pateicās Oļģerts Cakars. Draudzes kopdziesmas pavadīja Sarmīte Aistara.

Eduards Ramats

Jānis Sudrabiņš

MĀJĀS

Tu esi visur, kur es esmu,
Un pavadi kā gaismas stars.
Tu līdzi nāc ar ziedu dvesmu,
Kā saules pilnais pavasars.

Vai tā ir ausma, vēla stunda,
Grūts bēgļa ceļš zem kājām mīts.
Skan tava balss, kā tāla junda:
Jel pacieties, gan atnāks rīts.

Viss, viss tas ir kā burvju zāle
Un eleksīrs, ko izdzer sirds,
No trauka tā, vieš gaismu tāle,
Kas tavās rokās ielikts mirdz.

Ak, laimes brīži, gaišās dienas,
Nu atspulgs tikai vairs no tā.
Un atmiņas kā mezgli sienas,
Čukst lūpas skumjā grūtumā:

Par visu paldies tev, tu labā,
Tev māt, kas tikdaudz izcietusi.
Lai tavus trūdus zeme glabā —
Tu esi mājās aizgājusi . . .

LATVIEŠU STUDENTU TEĀTRIS **TORONTO**

PIEDALĀS

3. INTERNACIONĀLĀ TEĀTŖA FESTIVĀLĀ

ar

Mārtiņa Zīverta lugu

T V A N S (Carbon Monoxide)

angļu valodā

piektdien, š. g. 1. novembrī, plkst. 8 vakarā
Sv. Lorensa centrā (Town Hall)

Biļetes iepriekš dabūjamas Sv. Lorensa centra kasē, Front ielā. Teel.: 366-7723.
1. vieta $4.50, 2. vieta $3.50, studentiem un pensionāriem $2.50

Režiju vada ievērojamais čechu režisors
Ādolfs Tomans

Toronto Teātris

IZRĀDA Kārļa Vitlingera lugu

VAI PAZISTAT PIENA CEĻU?

Vilnis Brastiņš, Austra Pukats, Voldemārs Pukats

Režisors: *Voldemārs Pukats*

Skatuvi iekārtojis: *Vilnis Brastiņš*

Toronto

Sestdien, 1974. g. 27. okt., plkst. 4.00 pēcp.
JAUNĀ LIETUVIEŠU NAMĀ, 1573 Bloor St. W.
Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā Latviešu namā (921-7121). Pensionāriem un jauniešiem zem 18. g. — puscena.

Hamiltonā

Svētdien, 3. nov., plkst. 3.00 pēcp.
YMCA telpās 20 Blake St.
Biļetes — pie ieejas.

Sekmīgākie skolēni ALA nopelnu stipendijas pārbaudījumos

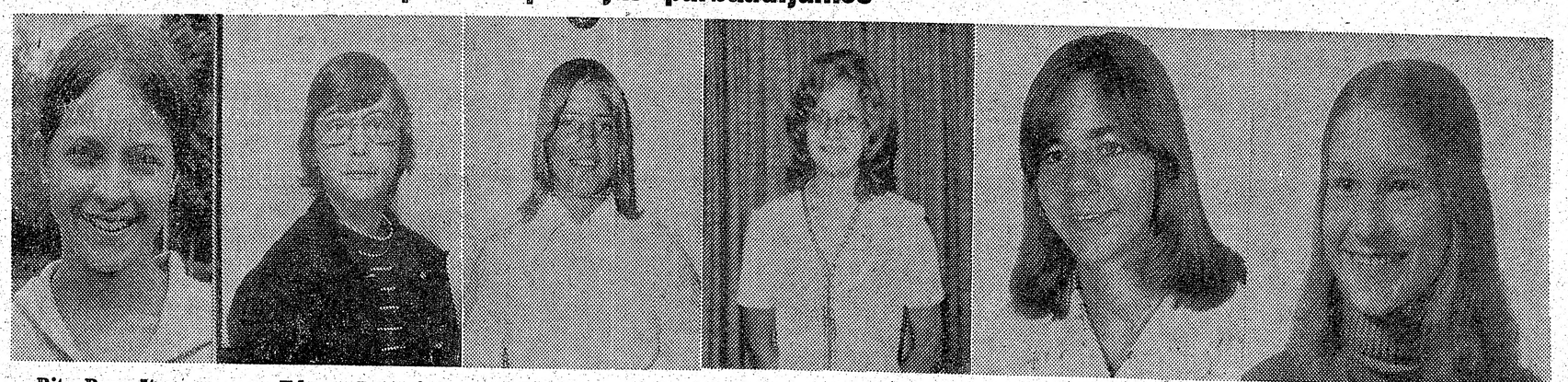

Rita Rumpētera | Edgars Petrēvics | Daina Ledipa | Aelita Ozoliņa | Daina Racibarska | Laura Zommera

Tirgošanas ar Baltijas valstīm

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE 2. OKTOBRĪ

Austrālijas kreisā ministru prezidenta E. Vitlama pārsteidzošā rīcība — atzīt Baltijas valstu iekļaušanu Pad. savienībā de jure, izraisījusi plašas protesta atbalsis arī Kanadā. Baltijas tautu federācija Kanadā, galvenokārt ar LNAK politiskās informācijas nozares atbalstu, izdarījusi vairākus iesniegumus, no kuriem viens tagad nosūtīts arī uz Austrāliju E. Vitlamam un parlamenta opozicijas līderim B. Snedenam.

BTFK iesniegums saturā ir ass un ironisks, tomēr ieturēts diplomātiski korektos vārdos, apzīmējot šo Austrālijas rīcību par tirgošanos uz mazo Baltijas valstu rēķina, kas pašas nespēj sevi aizstāvēt. Turklāt tā rīkojas valsts, kas pati tikai nesen izkļuvusi no kolonijas stāvokļa, nemaz nerunājot, ka šāda veida izdabāšana un laipošana Pad. savienībai var kādreiz smagi atriebties pašai Austrālijai. Šī iesnieguma noraksts piesūtīts arī Austrālijas sūtnim Otavā, lai tas būtu informēts pirms savas valdības galvas viesošanās 4. oktobrī Kanadā un ASV. Iesniegumu nolasīja un pieņēma arī baltiešu demonstrācijā Toronto.

Austrālijas valdības rīcība atbalsojusies arī Toronto pilsētas valdē, kas pēc 2. vēlēšanu iecirkņa oldermaņa E. Negridžes ierosinājuma pieņēmusi atsevišķu rezolūciju, kas pauž pārsteigumu un neapmierinātību par Austrālijas valdības neapdomāto rīcību, kas atbalsojas arī Toronto iedzīvotājos. Pieņemtā rezolūcija ieteic Kanadas valdībai un ārlietu ministrijai nesekot Austrālijas sliktajam piemēram un turpināt līdzšinējo politiku pret Baltijas valstīm, neatzīstot to ieklaušanu Pad. savienībā. Tāpat Kanadas ārlietu ministrijai ieteic paziņot Austrālijas valdībai Kanadas pilsoņu neapmierinātību par līdzšinējo demokratisko principu pārkāpšanu.

Šo un citu līdzīgu jautājumu iztirzājums bija viens no svarīgākajiem LNAK valdes sēdes darbības izpaudumiem. Vispusīgas pārrunas veltīja arī iecerētā Latviešu sabiedriskā centra organizēšanai, ko atzina par vēlamu un pilnvaroja A. Rāviņu 8. oktobra sanāksmē aizstāvēt šo LNAK viedokli, par ko atsevišķs atreferējums būs lasāms mūsu laikraksta nākošajā numurā.

Valdes sēdi pēc slimības atvaļinājuma atkal vadīja priekšsēdis T. Kronbergs, ziņojot, ka viņa otrs vietnieks G. Sukse pārcelts darbā uz Otavu un tādēļ aktīvā LNAK darbā vairs nevarēs piedalīties. Valde viņu atbrīvoja no jaunatnes nozares vadītāja un 18. novembra rīcības komitejas priekšsēža pienākumiem, bet ieteica palikt LNAK valdē, jo atzina, ka G. Sukses uzturēšanās Otavā var sekmēt LNAK darbu ne tikai turienes latviešu kolonijā, bet arī attieksmē pret valdības iestādēm. Savā iesniegumā G. Sukse bija ieteicis valdei turpmāk lielāku vērību pievērst tieši politiskam darbam, atvēlēt tam lielākus līdzekļus un izraudzīt piemērotus darbiniekus daudzo darbu veikšanai. Pēc G. Sukses atlūgšanās valde par 18. novembra rīcības komitejas priekšsēdi apstiprināja I. Alksni, bet par jaunatnes nozares vadītāju aicināja Baibu Rubesu, kas savu izšķiršanos paziņos vēlāk. BTFK G. Sukse līdz šim veica vicepriekšsēža pienākumus, tāpēc viņa vietā apstiprināja LNAK politiskās informācijas nozares vadītāju Dr. L. Luksu.

Dr. L. Lukss savā ziņojumā valdes sēdē plašāk pieskārās demonstrācijām, kas tagad jau notikušas un atreferētas atsevišķi. Viņš informēja arī par priekšdarbiem baltiešu izstādes organizēšanai Otavā, kas notiks no 17. līdz 24. novembrim. Izstādes organizēšanas komitejas goda priekšsēža pienākumus uzņēmies pazīstamais senātors P. Juziks, kas 20. novembrī ieteicis organizēt plašāku pieņemšanu valdības un parlamenta pārstāvjiem ar Baltijas valstu konsulu piedalīšanos.

Pārveidotā latvisko zināšanu semināra atbalstam valde piešķīra 200 dol. un pa 50 dol. latviešu valodas kursa apmeklēšanai Toronto universitātē piešķīra Ilzei Morgenšternai, Ilzei Andžānei, Maijai Vītolai un Lilitai Strīpniecei. Par ieteicamu valde pieņēma arī Kanadas DV zemes valdes priekšsēža G. Brikmaņa ierosinājumu apmainīties valžu sēžu protokoliem un rīkot kopējas valdes sēdes ideoloģisku jautājumu apspriešanai. LNAK valde ieteica pirmo kopējo valdes sēdi rīkot 16. novembrī, kad tanī varēs piedalīties arī ALAs valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners.

Valde vienojās, ka vēl līdz šā gada beigām jāizdod apkārtraksts padomes locekļiem un organizāciju vadītājiem, tādēļ aicina visus LNAK nozaru vadītājus un darbiniekus sagatavot savas darbības pārskatus.

Arī šogad LNAK valde rīkos 18. novembŗa pieņemšanu, kas notiks Latviešu namā 15. novembrī, un uzdeva kultūras nozarei sagatavot arī piemērotu priekšnesumu programmu.

Sēdes beigās valdes priekšsēža vietnieks J. Mežaks vēl informēja, ka no pilsētas valdes oldermaņa J. Boičuka saņemta vēstule par Toronto pilsētas padomes pieņemto rezolūciju, kas atbalsta ukraiņu vēsturnieka V. Moroza atbrīvošanu no ieslodzījuma Pad. savienības cietumā, prasot Kanadas valdībai to atgādināt sarunās ar Pad. savienības pārstāvjiem.

R. N.

LAIKS,

TELPA,

ĻAUDIS

Vēsturisks apraksts

DV organizācija 25 gados

PASŪTINĀJUMA KUPONS

Čeki vai naudas pārvedumi adresējami:

Mr. K. Bencons,
223 High Park Ave.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 2S5

Grāmatas cena 14 Kanadas dol. Pasūtinot vismaz 3 eks. un iemaksājot naudu līdz 15. okt., 20% atlaide.

Eksemplāru skaits .....

Vārds un uzvārds .....

Adrese .....

.....

.....

Paraksts .....

DV Toronto nodaļas gada svētki

19. oktobrī plkst. 7.00 vakarā DV namā

Programmā:

gada svētku svinīgs akts,
apbalvošana,
apsveikumi un
DV krūšu nozīmju pasniegšana jaunajiem biedriem.

Vakaru ar dziesmām kuplinās „Ceļinieki",
spēlēs ARRO deju kapella.

Ieejas maksa $3.-, pensionāriem un jauniešiem līdz 18 gadiem $1.50, līdz 16 gadiem ieeja brīva.

Daudzkultūru programma nemainīsies

Kanadas federālās valdības darba ministrs Džons Munro, kas pārzina daudzkultūru jautājumus, uzrunājot etniskās preses apvienības pārstāvjus poļu veterānu apvienības dinejā Ošavā, apsolīja turpināt iepriekšējā ministra Dr. S. Haidaša izveidoto programmu, ko atbalsta ministru prezidents Trudo; tā ir valdības politika nacionālās identitātes pasargāšanā.

Ministrs solījās savu darbu vēl paplašināt, lai visi baudītu vienlīdzīgas tiesības ne tikai kultūras jautājumos, bet arī citās nozarēs, tā ka angļi un franči Kanadā un arī etniskās grupas būtu pārstāvētas pie valdības un padomdošanas institūtos. Valdība etniskās grupas informēs par valdības programmu. Ministrs domājis arī par pastāvīga etnisko grupu sakarnieka posteņa nodibināšanu pie fed. valdības un jau pētījis attiecīgās tehniskās iespējas.

Valdība, tāpat kā līdz šim, ar sludinājumiem informēs etnisko laikrakstu lasītājus par daudzkultūru un citiem jautājumiem. Ministrs paredzējis daudzkultūru sludinājumiem etniskajos laikrakstos 250.000 dol., no kuriem 75.000 dol. jau izlietoti, bet vēl otrus 250.000 dol. šim mērķim paredz izlietot citas ministrijas. Ministrs Džons Munro paziņoja, ka valdība atbalsta Etniskās preses apvienības kongresu oktobrī Vankuverā, un tā atbalstam pasniedza apvienības prezidentam Vladimiram Mauko čeku.

Ministrs savā runā pieminēja, ka pirmais etniskais laikraksts Ontario izdots 1822. gadā vācu valodā Kičenerā. No šī mazā pasākuma tagad izveidojies svarīgs etniskās preses sakaru tīkls, ka aptver vairāk nekā 200 etnisko laikrakstu 30 valodās. Pirmā etniskās preses organizācija dibināta 1942. gadā Vinipegā, bet 1951. gadā nodibinājās Ontario etniskās preses apvienība. (Is)

DV vislielākā nacionālā apziņa

KO LIECINA APTAUJAS REZULTĀTI ASV

Amerikas latviešu apvienība aizvadītajā vasarā izdarīja aptauju. Izsūtītajās lapās tautiešiem bija jāatbild uz dažādiem jautājumiem. Atbildes ir analizētas ar skaitļotāju un sakopotas atsevišķā grāmatā. No ienākušajām 3831 atbildēm, 789 vai 21% atbildes bija no Daugavas Vanagu organizācijas biedriem.

No visām iesūtītām atbildēm (3831) ar Daugavas Vanagu organizācijas darbību apmierināti 78,6%, neapmierināto ir 7,1%, bet šo organizāciju nepazīst 14,3%. Lielāks apmierināto skaits ir tikai Amerikas latviešu apvienības darbībai (85,9%). Visvairāk neapmierināto ir atbildētāji, jaunāki par 35 gadiem (16,3%) un no šīs grupas 31,7% nepazīst DV organizāciju. Tikai 52% no šīs grupas apmierināti ar DV darbību. No 36 līdz 55 gadiem apmierināti ar DV ir gandrīz 80%, bet vecāki par 56 gadiem pat 85,5%. Paši DV biedri ir 95,2% apmierināti ar savas organizācijas darbību. Samērā augsts procents ir ar akadēmisko izglītību, kas neko nezina par DV organizāciju — 17,9%. Tas varbūt izskaidrojams ar to, ka šinī grupā ir daudzi jaunāki par 35 gadiem.

Pensionāri (86%), tīri latvisko laulību piederīgie (83,7%) un vieninieki (74,3%) ir apmierināti ar DV organizācijas darbību, bet studenti (52,2%) un jauktu laulību partneri (58,5%) ir mazāk apmierināti. Tie, kas pieder pie latviešu draudzēm vai kas veikuši amatus latviešu organizācijās, DV darbību novērtē pozitīvi — 81,1%, bet krietni zemāks šis procents ir tiem, kas pieder pie amerikāņu draudzēm, nav uzņēmušies amatus vai nemaz nav ziedojuši latviešu centrālajām organizācijām. Bet 93,4% no tiem, kas ziedojuši vairāk par 500 dolariem gadā, atzīst DV darbu. No labāk atalgotiem, ar ienākumiem pāri par 20.000 dolariem gadā, ar DV darbu apmierināti tikai 71,1%, un 21,5% organizāciju „nepazīst".

DV organizācijas biedru nacionālo stāju var redzēt no vairākām citām atbildēm. Vanagiem ir 93,7% latviskas ģimenes ar abiem latviešu partneriem, bērnu ir 87,2%, sava māja 70,7%, laikrakstus lasa 97,8%, Latvijas 50 gadu filmu apmeklējuši 66,3%, filmu „Mēs" 38,1% un jaunu ALA filmu vēlas 81,4%. Visos šinīs jautājumos DV atbildējuši vairāk nekā caurmērā un gandrīz visur ir pirmajā vietā. Pēdējā vietā viņi ir starp tiem, kas pieņēmuši šejienes pavalstniecību, jo ASV pavalstniecību pieņēmuši tikai 76,4%. Jāpieņem, ka gandrīz visi pārējie vai gandrīz viena ceturtdaļa palikuši vēl pie Latvijas pavalstniecības.

DV ir arī čaklāk uzņēmušies amatus organizācijās — 74,9% pēdējos 10 gados bijuši kādos amatos (caurmērā 53,4%). Arī lokālo un centrālo latviešu organizāciju atbalstīšanā ar līdzekļiem DV ir pirmajā vietā. Pāri par 500 dolariem lokālām organizācijām ziedojuši 4,6%, bet centrālām 2,1% no DV, bet pāri par 100 dolariem šie procenti ir 45,9 lokālām un 11% centrālām organizācijām, kas ir krietni virs caurmēra. Ar Amerikas latviešu apvienības darbību apmierināti 90,3% no DV, ar Pasaules brīvo latviešu evaņģeliski luterisko draudžu apvienību Amerikā 63,4%, ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienību 58,8%, bet šai organizācijai DV visvairāk izteikuši arī savu neapmierinātību (22,7%). Visi šie skaitļi ir virs caurmēra.

Secinot pēc aptaujas rezultātiem, DV ir latviskas ģimenes ar bērniem, pie kam vairāk nekā divi trešdaļām ir sava māja. DV organizācijas locekļi ir aktīvi latviešu sabiedriskā darbā ar daudz vadītājiem amatiem un krietnu materiālo atbalstu, kaut arī paši nenāk no naudīgākām aprindām. Tie atzīst citu latviešu organizāciju darbu, lasa latviešu iespiesto vārdu un noskatās latviešu filmu izrādes. V. I.

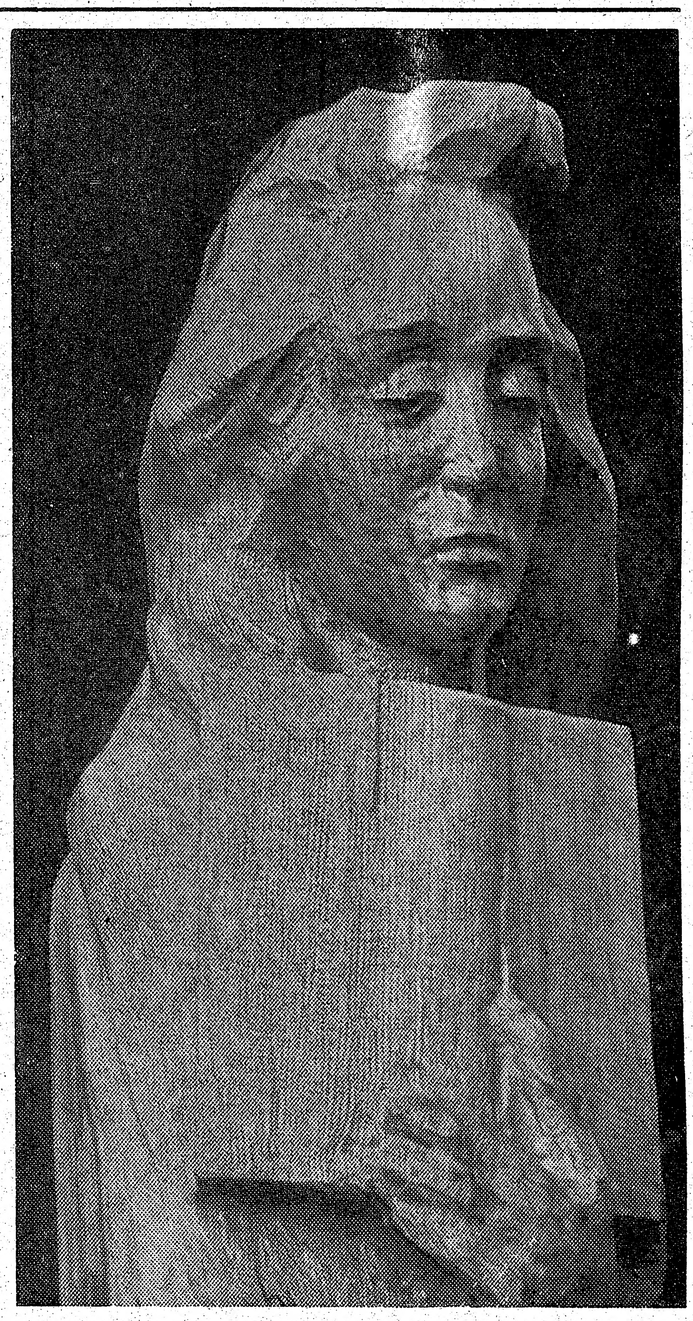

M. Geistauta skulptūra Dzeja

M. Geistauta darbu skate Mineapolē

Dārgā transporta un iesaiņošanas darbu dēļ plašākas mūsu tēlnieku darbu skates trimdā maz redzētas. Visai plašu un iespaidīgu tēlnieka Miķeļa Geistauta darbu skati no 27. līdz 29. septembrim bija sarīkojusi Mineapoles Latviešu nama valde savā zālē, izstādot pavisam 75 darbus — 53 skulptūras un 22 miniatūrskulptūras. Skati atklāja Latviešu nama valdes priekšsēdis H. Kiperts. Par tēlnieka dzīvi un viņa darbu stāstīja Knuts Lesiņš. Izstādes pēdējā dienā M. Geistauts nolasīja referātu par latviešu tēlniecības līdzšinējām gaitām un sasniegumiem.

Miķelis Geistauts strādā kā marmorā, granītā un šūnakmenī, tā arī kokā un metallā. Visās šajās technikās viņš uzrāda ievērojamus sasniegumus. Šajā izstādē redzējām 27 akmenī, 21 kokā un 5 bronzā darinātus darbus. Arī miniatūrskulptūras veidotas pieminātos trijos materiālos. Geistauts savā mākslā aizvien cenšas sniegt ne vien dvēseliski, bet arī nacionāli nozīmīgu. Viņš vairās no kalpošanas neīstiem ideāliem, svešām irracionālām jausmām. Lai šeit pieminam kaut dažus latviskās dzīves izjūtas piesātinātus tēlus un tēlu grupas, kā Krusta ēnā, Kungs, ved mūs uz dzimteni — uz mājām, Daugavas Vanagi, Cīņu biedri un simboliskā reālismā darinātos Strinkšķēja kokle, Meitene ar saules puķi, Tālos ciemos, No māla krūzes, Kurbads u. c.

Latvisko īpatnību meklēšana mākslā Geistautam nav tikai tukša iedoma, bet tā nozīmē kā tematikas, tā arī stila un formu problēmu risināšanu nacionālā nokrāsā. Viņa darbu stils ir intimi monumentāls, iejutīgi parādot veidoto tēlu iekšējo dzīvi. Šajā izstādē redzējām arī vairākus filozofiska satura pārdomu tēlus. M. Geistauts sevi pierādījis arī par iejutīgu portretistu. Sevišķu ievērību izpelnījās viņa darinātās daudzās miniatūrskulptūras. Te sastopamies gan ar latviešu tautasdziesmu motīviem, ar klasiskajiem Mērnieku laiku tipiem, ar Poruka Kukažņu u. c. Visi šie, apmēros sīkie tēli, darināti ar apbrīnojamu virtuozitāti, pasvītrājot šo tēlu rakstura dažādības.

Tāpat M. Geistauts pazīstams arī kā virtuozs meistars lietiskās mākslas laukā, darinādams rotājošus priekšmetus kā mūsu ikdienas, tā sakrālās dzīves vajadzībām. Šajā izstādē patiesu apbrīnošanu izpelnījās Pirmās latviešu bībeles jaunā iespieduma vāku un slēdžu rotājums sudrabā un bronzā. Mākslinieks līdz šim jau darinājis vākus un slēdžus 16 bībelēm, tīri vai apskaužamā rotājošo ornamentu formu dažādībā. Ed. Tūters

Toronto pensionāru apvieniba sāk sezonu

Toronto latviešu pensionāru apvienības pirmajā šīs sezonas sanāksmē 3. oktobrī Latviešu namā, piedalotiės vairāk nekā 150 biedriem, valdes priekšsēdis A. Retigs informēja par Ontario pensionāru kongresu Hamiltonā un iesniegtajām prasībām par pensionāru dzīves uzlabojumiem, piemēram, ja viens no abiem laulātiem saņem pensiju, tad vīram vai sievai vajadzētu maksāt pensiju jau ar 60 dzīves gadiem.

Jaunā horizonta programmas ietvaros Toronto latviešu pensionāru apvienībai vēl piešķirts 5.920 dol., kas būtu uzskatāms par pēdējo piešķīrumu. Jaunā horizonta programmā turpmāk svītrotas nodarbības, kas nedod ienākumus, piem., ekskursijas, makšķerēšana, bumbošana u. c., bet atbalstīs vīriešu un sieviešu rokdarbu grupas, kas sanāks katru otru pirmdienu pl. 10 rītā Latviešu biedrības telpās un nodarbosies ar gleznošanu, intarsijas un šūšanas darbiem, kādam nolūkam apvienība nopirkusi šujammašīnu. Sieviešu rokdarbu grupu vadīs A. Kirša ar palīdzi I. Vicinsku. Vīrieši rokdarbu izstrādājumus veiks savās mājās.

Latviešu pensionāru apvienība Toronto ir viena no lielākajām un aktīvākajām, kādēļ Ontario provinces sociālo lietu ministrija to aicinājusi pāriet augstākā pakāpē un izvērst savu darbību vēl plašāk un ar biežākiem saietiem, kādi varētu būt četras dienas nedēļā. Tādā gadījumā no naudas līdzekļiem 50 proc. piešķirtu Ontario provinces valdība, 20 proc. Lieltoronto pilsēta, bet 30 proc. būtu jāsagādā pašai pensionāru apvienībai. A. Retigs ziņoja, ka apvienības valde un direktorija izteikusies, ka šis projekts būtu vēlams, bet to tuvāk pārrunās nākošajā pensionāru saietā, lai jautājumu izlemtu.

Sarīkojumu vadītāja un pensionāru koŗa diriģente O. Upenieka aicināja pieteikties korī un ziņoja, ka būs iekārtota īpaša ierosinājumu kastīte, kur pensionāri rakstveidā varēs izteikt savas vēlmes un ierosinājumus par sarīkojumiem. Apvienības teātŗa kopu vadīs Lija Pone. Turpmāk kārtējās ceturtdienu sanāksmēs paredzētas filmu izrādes un referāti. 14. novembrī apvienība rīko 18. novembŗa atceres dienu ar L. Vasariņas referātu, bet 21. novembrī rīkos plašāku sarīkojumu ar priekšnesumiem, loteriju un kafijas galdu, ko pret ieejas maksu varēs apmeklēt arī pensionāru ģimenes locekļi.

Pirmajā sezonas sanāksmē bija iekārtots arī pensionāru rokdarbu galds ar vasaras brīvlaikā darinātiem darbiem. A. Kirša bija izstādījusi izšuvumu darbus — sienas sedziņas, laikrakstu ieliekamos, spilvenus, intarsijas darbus un tautiskās lelles, A. Bencone un I. Vicinska ievilkumu darbus — galda celiņus un spilvenus, bet J. Krastiņa un H. Zvirgzdiņa tautiskos spilvenus. Dāmu komiteja E. Retigas vadībā bija gādājusi par kafiju un cepumiem. —ls—

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus. Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

AMNESTIJA DEZERTIEŖIEM

ASV prezidents Džeralds Fords piedāvājis amnestiju Vietnamas dezertieŗiem un visiem, kas izvairījušies no iesaukšanas kaŗa dienestā, ja tie atgriežas ASV un ar mieru 2 gadus nokalpot publiskos pakalpojuma darbos. Viņiem amnestijas iegūšanai jāpieteicas pie amerikāņu virsprokurora līdz 1975. gada 31. janvārim. Dezertieŗiem jāpieteicas pie militāriem pārstāvjiem līdz tam pašam datumam. Līdzko dezertieris paraksta vienošanos par divu gadu kalpošanu publisko pakalpojumu darbos, viņš vairs nav pakļauts militārā likuma kontrolei. Pēc Kanadas likuma amerikāņu dezertieŗi, kas atgriežas ASV un saņem atlaišanas dokumentus, nevar vairs atgriezties un strādāt Kanadā.

Tulkos 50 latviešu lugas

BALTIJAS TEĀTRU STUDIJU KONFERENCE

Dienvidilinojas universitātē Karbondēlē 14. un 15. septembrī Baltijas teātŗu studiju konferencē bez projekta vadītāja Alfrēda Straumaņa vēl piedalījās konsultants Juris Silenieks, Pitsburgas Karnegī-Melona universitātes moderno valodu departamenta vadītājs, doktorands drāmā Andrejs Šedriks un maģistra kandidāts Juris Valters. Valdis Muižnieks, viens no projekta padomdevējiem, nevarēja ierasties, jo tanī pašā nedēļas nogalē notika Latviešu fonda sēde Toronto.

Konference formulēja baltiešu drāmas un teātŗa mantojuma projekta mērķus. Kā jau iepriekš ziņots, ASV valdība pasākumam piešķīrusi 19.000 dol. lielu pabalstu vienam gadam. Mērķi: 1. sagādāt mācības līdzekļus izplatīšanai amerikāņu skolās, tādā kārtā dodot amerikāņu studentiem iespēju gūt ieskatu par baltiešu drāmas literātūru un teātŗa vēsturi, 2. ievērojot Dienvidilinojas universitātes lielo interesi par baltiešu teātri, nolēma pie šīs universitātes izveidot archīvu, kuŗā uzglabās jau savāktos materiālus, kā arī to, ko cer iegūt no baltiešiem ASV par visu triju tautību teātŗa attīstību un vēsturi, 3. publicēt lugu tulkojumus, kā arī rakstus par baltiešu teātri, tādā veidā ceļot pašlepnumu tiem trimdiniekiem, kas jau būtu aizplūduši no savām tautām amerikāņu vidē. No latviešu lugām jau izraudzītas pāri par piecdesmit lugām tulkošanai.

Profesors A. Straumanis informēja sanāksmes dalībniekus, ka nākošā gada maija sākumā universitātes teātŗa departaments iestudēs kādu baltiešu lugu angļu valodā, ko izrādīs universitātes teātrī, kā arī viesizrādēs lielākos centros, kur visvairāk baltiešu.

Augšminētais pasākums var zelt tikai tad, ja tam būs Amerikas baltiešu atbalsts, tādēļ nolēma lūgt visas iespējamās baltiešu organizācijas atbalstīt šo pasākumu gan morāli, gan materiāli. Svarīgi ir arī apzināt baltiešu jaunatni, kas vēlētos studēt augstāko gradu iegūšanai Dienvidilinojas universitātē. Teātŗa projekts šādus studentus atbalstīs materiāli, un vienīgais noteikums šādam atbalstam ir tēvu valodas prašana. Studentam nav jāstudē drāma vai teātris, tam tikai jāpalīdz lugas tulkot, tas var izvēlēties jebkuŗu fakultāti. Informācija par studiju iespējām pieprasāma: Dr. Alfreds Straumanis, Department of Theatre, Southern Illinois University, Carbondale, Illinois 62901.

Organizācijas, kas vēlētos atbalstīt pasākumu morāli, lūgtas rakstīt ar to pašu adresi „letters of endorsement". Organizācijas un atsevišķi tautieši, kas vēlētos šo pasākumu atbalstīt financiāli, lūgti čekus sūtīt: Baltic Theatre Fund, c/o Southern Illinois University Foundation, Carbondale, Illinois 62901. Ziedojumi ir atskaitāmi no ienākumu nodokļa, un universitāte, izmaksājot stipendijas, pavairo šo ziedojumu ap trīs reizes. Ja kādam būtu lugas vai citādi dokumenti par baltiešu teātri, lūgti tos ziedot jaunajam teātŗa archīvam.

Juris Valters

Baltijas teātŗa projekta konferences dalībnieki, pirmā rindā no kreisās Mardi Valgamea, Alfreds Straumanis, Egle Juodvalka un Algirdas Landsbergis; aizmugurē — Juris Valters, Andrejs Sedriks, Georgs Kurmans, Juris Silenieks un Rimvidas Šilbajoris.

Koncertapvienības 16. sezona

Kad īsti sākas koncertsezona? Atbildes varētu būt dažādas, tāpat kā viedokļi. Toronto kanadiešu mūzikas dzīvē, lai gan dažādi koncerti notiek cauru vasaru, par koncertsezonas īsto sākumu uzskata pirmo Toronto simfoniskā orķestŗa koncertu, jo šie abonentkoncerti ir vecākais un plašākais koncertdzīves iestādījums. Toronto latviešiem simfoniskā orķestŗa nav, bet ir gan koncertapvienība, kas pēc 15 gadu darbības pierādījusi, ka ir vienīgā, kas Toronto latviešiem nodrošina rēgulārus un mākslas ziņā iespējami augstas kvalitātes koncertus. Līdz ar to gribētos uzskatīt, ka koncertapvienības pirmais šīs sezonas koncerts 17. oktobrī reizē būs jaunās šāgada koncertsezonas īstais sākums visā latviešu sabiedrībā.

Zīmes rāda, ka šis sākums būs it spēcīgs, jo sācējs ir neviens cits kā Arturs Ozoliņš. Tāds arī piederīgs sezonai, kas mākslinieku sastāva ziņā vispār paredzama sevišķi spēcīga. Bez Ozoliņa mākslinieku sarakstā ir vēl citi vārdi ar internacionāla mēroga panākumiem: Parīzē virtuozitātes diploma ieguvēja ērģelniece Anita Rundāne, kas dalīsies koncertā ar dziedoni Skaidrīti Hildebranti no ASV, pie mums labi pazīstamais un iecienītais lauļāto draugu pāris — vijolniece Norma Auziņa un čellists Ronalds Leonards, Stokholmas karaliskās operas soliste Ileāna Tepfere-ēPtersone, kas šajā kontinentā viesosies pirmo reizi.

Pianistam Arturam Ozoliņam īpašu iepazīstināšanu, šķiet, sen vairs nevajag, jo Toronto latviešu mūzikas cienītāji arvien sekojoši „sava" daudzsološā brīnumjaunieša izaugšanai par vienu no pazīstamākiem briljantiem pianistiem Kanadā. Ozoliņš pirmo reizi koncertapvienības sarīkojumu ietvaros koncertēja 1963. gadā 16 gadu vecumā. Pēc 10 gadiem viņš uzstājās kā solists Toronto simfoniskā orķestŗa abonentseriju koncertos, tādējādi it kā ieejot internacionāla mēroga mākslinieka kārtā. Starplaikā izspēlēts pulka nošu, atstājot kritiķu vērtējumiem gan labākus, gan sliktākus iespaidus, bet virzīšanās bijusi nepārprotami uz augšu. Kā drāmatisks notikums palicis atmiņā viņa uzstāšanās 1971. gada augustā Ontario Place, kad liels pulks lietū izmirkušu latviešu bija liecinieki mūzikas un negaisa antifonijai, Ozoliņa žilbināšanai un negaisa zibināšanai. Nule kā Ozoliņš ieguvis ievērību kā Hidy-Ozoliņa-Tsutsumi trio dalībnieks koncertos Hamilton Place Hamiltonā. Šis trio arī ieskaņojis plati CBC raidījumiem. Starp citiem angažējumiem nākamajā sezonā Ozoliņam paredzēts koncerts Linkolna centrā Ņujorkā, uzstāšanās kā vienīgajam pianistam-solistam jaunradītā koncertserijā Palmbīčā, Floridā un Šopēna un Lista skaņdarbu atskaņošana īpašā CBC raidījumā.

Anita Rundāne 1969. gadā ieguva karaliskās konservātorijas A.R.C.T. diplomu ar zelta medaļu, 1970./71. g. ar Kanadas kultūras padomes stipendiju turpināja studijas Parīzē pie Žāna Langlē un Andrē Isora. 1972. gadā Parīzes Schola Cantorum viņai piešķīra virtuozitātes diplomu ērģeļu repertuārā un improvizācijā. Bez tam Rundāne Toronto universitātē ieguvusi B.A. un M.A. gradu un ir Kanadas karaliskās ērģelnieku savienības locekle. Šā gada augustā viņa CBC raidījumā sniedza Langlē darbiem veltītu koncertu.

Skaidrīte Līduma-Hildebrante sākusi mācīties dziedāšanu pie Bostonas konservātorijas profesores Elmas Igelmanes. Turpinājusi studijas Indiānas universitātē pie ilggadējās Metropolitana operas solistes Dorotejas Manskas. Ieguvusi šajā universitātē B.S. gradu mūzikā, kā arī radio un televīzijas nozarē. Tagad strādā par dziedāšanas paidagoģi Teilora universitātē Upalandē, Indiānā. Šī būs Hildebrantes pirmā plašākā uzstāšanās Toronto, bet Sv. Jāņa baznīcā gan pāris reizes ir dziedājusi iesvētību gadījumos.

Vijolnieces Normas Auziņas lielisko spēli pēdējo reizi Toronto dzirdējām 1970. gada dziesmu svētku atklāšanas koncertā. Viņa dzimusi, uzaugusi un izglītojusies ASV. Slavenajā Džuliarda mūzikas akadēmijā ieguvusi MS gradu. Daudz koncertējusi kā latviešu, tā amerikāņu publikai. Viņas dzīves biedrs Ronalds Leonards studējis Kertis mūzikas institūtā un izpelnījies vienu no augstākām mūzikas balvām Amerikā: Naumburga godalgu. 1963. gadā viņš uzvarēja starptautiskā čellistu konkursā Budapeštā. Abi mākslinieki strādā par mācībspēkiem Īstmeņa mūzikas skolā Ročestrā un ir bieži Marlboro vasaras mūzikas festivāla dalībnieki. Toronto koncertā 1975. gada 1. februārī dzirdēsim viņus gan atsevišķi, gan kopā ar pianistu Bariju Snaideru trio ansamblī.

Kelnes dziesmu svētkos šo rindu rakstītājam bija izdevība iepazīties un sadarboties ar divām šolaiku izcilām latviešu dziedonēm Eiropā — Rūtu Gerķi un Ileānu Pētersoni. Gerķi pirmo reizi dzirdējām še pagājušajā sezonā, 1975. gada 12. aprīlī būs kārta Pētersonei. Ileāna Tepfere-Pētersone ir pazīstamā Latvijas diplomāta Jāņa Tepfera meita. Mūzikālo izglītību guvusi Zviedrijā, Stokholmas mūzikas augstskolas operas klasē. Kopš 1965. gada angažēta par patstāvīgu solisti Karaliskajā operā Stokholmā. Repertuārā viņai ir vesela rinda lielāku un mazāku lomu, kā Ortrude operā Lohengrīns, Erda — Zigfrīds, Azucena — Trubadūrs, dāma Kviklija — Falstafs, Marcellina — Figaro kāzas, un Sevilijas bārddzinis, Filipjevna — Jevgenijs Onegins, Hedviga — Vilhelms Tells, Niklaus — Hofmaņa stāsti, Lučia — Zemnieka gods. Kopā ar operu viesojusies Dānijā, Vācijā un Anglijā. Šī būs viņas pirmā viesošanās Amerikas kontinentā.

(Turpinājums 16. lp.)

Arturs Ozoliņš

XX LNJAK kongresa

BEZTALANTU VAKARS
piektdien,
11. oktobrī,
Lietuviešu namā
1573 Bloor St. W.
DEJA — BĀRS

LIELĀ BALLE
sestdien,
12. oktobrī,
Ontario istabā,
Royal York viesnīcā,
Front un York ielu krustojumā. Labs orķestris.

Hamiltonas DV nodaļas GADA SVĒTKI.

Sestdien, 26. oktobrī, pl. 7 vakarā 35 Catharines St. S.

AKTS. PRIEKŠNESUMI SAVIESĪGS VAKARS
PILNA BUFETE

Deju mūziku spēlēs „RUNČI TRIMDĀ" A. Grīnberga vadībā

Ieeja: $3.-, pensionāriem un studentiem $2.-.

Apmeklēt lūdz *HAMILTONAS VANAGI UN VANADZES*

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. **Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.**

11% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.
Tālrunis 529-7939

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4312 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

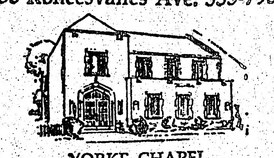
YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

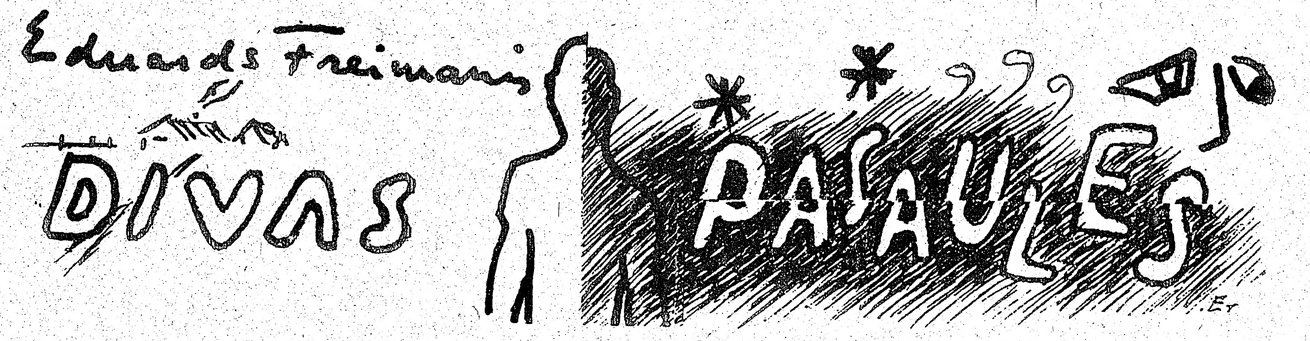

romāns

(55. turpinājums)

Vēstules rakstīšana izjukusi, uztraukums dzen sirdi aulekšos. Pieeju pie puisieša, kas atpūšas dažus soļus tālāk. Tas žāvājas un neslēpj, ka ir iztraucēts.

„Redzēji, kā jaunais veco piekāva?" vaicāju bez ievada.

„Nē — biju aizmidzis."

Pabrīnos. Kā cilvēks var nepamosties blakus kaujas līnijai?

„Nez', ko vācietis bija nodarījis, ja tik sirdīgi sitams?"

„Ak vācietis? Tas ir ķirmis! Sen vajadzēja viņu iemizot. Kas to svētīgo darbu padarīja?"

„Laikam tās — tur — gultas iemītnieks," es rādu.

„Krists? Viņš mans frontes ziņotājs." —

Jaunais paziņa gulēt vairs negrib. Uzvelk izskatīgu, zaļu kamzoli un sūnu krāsas bikses, kas teicami iztīrītas, izgludinātas. Viņš smalki apkopies: brūnie mati ieviļņoti un rūpīgi apgriezti, rokas koptiem nagiem. Uz naktsgaldiņa viņam divas skaistu meiteņu ģīmetnes. Zelta rāmīšos kā princesītes.

„Tās manas meitas," viņš runā lepni, pamanījis, ka fotografijas aplūkoju. Paņēmis katru savā rokā, viņš noraugās tanīs jūsmīgi.

„Meitas gaida tēvu mājās," atrodu piemērotu sakāmo.

„Ilgi būs jāgaida — tēvs slims."

Vīrs ir pašapzinīgs, tāpēc kautrējos viņu izvaicāt. Pats viņš gauss runātājs. Mūsu saruna uzskrējusi sēklim. Gribu aiziet, kad pienāk divi citi. Viens ir vācieša sitējs, otrs dūšīgs gaišmatis pusmūža gados ar savādi aizsmakušu balsi. Viņš tikko spēj parunāt.

Vīrs zaļajā kamzolī atdzīvojas.

„Krist, tu esot kāvies?" viņš vaicā sprauni. „Apsveicu!"

„Citādi nevarēju. Šāvām biljardu, bet vācietis sāka kasīties, ka es blēdījot. Kad nosauca mani par meli, tad gribēju šim uzsist pa aci. Bet viņš nemaz nav kā vācietis — bēga. Kur paspruks! Tādus var noķert. — Nu sūtīs mani uz 4 D nodaļu."

„Ja liecinieku nebūs, tad nepierādīs un nekur nesūtīs," zaļais paskatās manī. Saprotu, ko viņš domā.

Dūšīgais apsēžas gultā līdzās zaļajam, pavelk uz augšu bikšu lielu un atklāj pārsējumu. Pabīda to sāņus un aplūko vainu. Pārējie divi arī paskatās.

„Kaut nesāktu strutot," dūšīgais ķērc. „Tad vēl Ziemas svētkos būšu tepat."

„Bez tevis laukā nav jēgas — labāk amizēties tepat ar māsām," zaļais gudro. Tad paskatās uz mani un piezīmē: „Tu, kaimiņ, šo sarunu nedzirdi — par mums nekā nezini. Citādi var iziet greizāk nekā vācietim."

Pamāju. Nezinu, vai iet projām vai turpināt biedroties, bet ziņkārība pavēl palikt.

Dūšīgais likās līdzīgs, tā ka iedrošinos pavaicāt:

„Kur kāju ievainoji?"

„Uz stikliem."

„Kā tas gadījās?"

„Izspeŗot Montrealas bankas logu. Tie stikli ir biezi, bet griež pēc velna. Laika nebija daudz, lai uzmanītos."

„Vai ielauzies?" es minu.

„Prasi kā jaundzimušais! Dzēru velna mātes dzīrēs, līdz pietrūka naudas. Ko lieki gudrot — kur pirmā banka, tur spēros iekšā. Aptīrītājs nebija aizlīdis čučēt, bet man nebija pat ūdens pistoles. Tas vecis sāka kaukt un zvanīt. Iebēgu sāņus ielās, bet cik tālu tiksi, kad stilbs asiņo kā aizkauts grēcinieks?"

„Tad tiki šeit?"

„Man ir labs advokāts! Tas pieprasīja kājas izārstēšanu un prāta pārbaudi."

„Kāju ievainojumi allaž samaitā smadzenes," zaļais smejas, un vācieša sitējs pūlas palīdzēt.

„Bet man prāts kā kuŗo reizi vajaga," dūšīgais turpina. Kristam un Bertam tāpat," viņš rāda uz draugiem. Tie sakroko pieres un nokaŗ žokļus, apzinādamies savu svarīgumu un sarunas nozīmi.

„Jūs cieši draugi? vedinu dūšīgo turpināt.

„Ja sasējušies, tad kopā jāturas. Viens nekā pamatīga nevar darīt — labi, ja ko sīku kaut kur var atrast. Ja jātiek cauri durvīm, vajag divi palīgus. Vienam jāpaliek ārpusē uzraudzīt, jo mūsu dienās pilsētas kļuvušas cūku staļļi — visur vepŗu kā biezs. Iekšā iet der diviem. Ja gadās naktssargs, diviem to vieglāk piesiet pie staba. Ja jāstrādā ar laužņiem, diviem veicas labāk. Vēl drošāk ir četriem, tad viens var palikt blakus ielā, noraut kādu ugunsgrēka zvanu, sākt ķīviņu vai izlikties piedzēris — runāt gaŗi un aplam ar patruļniekiem par darbu un naktsmājām. — Vai tu negribētu mums pieslīpēties? Esi kādus gājienus iztaisījis?"

„Vēl ne."

„Kāpēc tad esi šeit? Traks neizskaties."

„Saskrējos ar policiju."

„Piekāvi kādu? Ja tev aknas, tad esi vīrs, ja tev šmaugas rokas, tad mums deri."

Nesaku nekā; ļauju, lai dūšīgais pats izspriež.

„Ziemsvētkos jāaplaupa pasta vilciens," viņš turpina. „Tad kāds miljons —"

„Tu brauc par ātru, Stīven," zaļais viņu pārtrauc. „Vēl nezini, kas šis Guntis par ķēmu."

„Ja viņš ir šeit, tad ir lietas koks; ja ar policiju kāvies, tad ir izsautēts un nokaltēts."

„Izplāpās uzraugiem, ārstiem un diezin kam vēl!"

„Neliekas tāds aita, kas blētu. Spēle tev skaidra?" dūšīgais pievēršas man. „Par mutes vārstīšanu muti aizlīmē."

Pamāju — tas viss, ko uzdrošinos.

„Tu mani iepriecini," Stīvens ir apmierināts. „Iztaisīsim no tevis miljonāru."

„Drīzāk gan cietumā blakti," padzirdu savu cinismu it kā aiz septiņiem kalniem.

Stīvens turpina: „Vilciena aplaupīšanai vajag pusduci vīru — vismaz. Katrā vagonā pa pistolei — vienu pie dampja vadītāja — vismaz trīs maisu krāvējus. Nē, nē, vajadzēs pilnu duci! Kur tos sagramstīsi, Bert, sēžot sprostā?"

„Ne katram noārdētas aknas," Krists aizrāda.

„Vairumam bikses trīc, tikko īstos darbus piemin," Berts sūdzas un slepus mīlinās ar sevi spogulī.

„Tu aizvien sūdzies!" Stīvens viņu rāj. „Laikam pašam drebelīgas kājas — gribēsi uz baznīcas eglīti iet."

„Mani vēl neviens nav nobaidījis!" Berts ir aizkarts.

„Nav ko lūpu drebināt!" Stīvens gavilē. „Mūsu runas trako valoda vien skaitās! Tu esi traks, Krists ir traks, es esmu trakāks par taku! Ja šis te, Guntis, sāks aplam čivināt, tad tikai pierādīs savu trako trakumu."

„Ja skaitāmies tik traki, tad mūs ārā vis nelaidīs — pasta vilciens aizripos sveikā." es iedrošinos gudrot.

Stīvens mūs pamāca: „Ja uzvedīsimies kā izārstēti, tad ārā tiksim. Lieta skaidra kā samazgas: ja ālējies, tevi liek trako mājā; ja nomierimies, tevi laiž laukā. To pat ārsti var saprast, ne nu vēl Guntis. Visus nevar pieskaitīt neārstējamiem — tad par pašiem ārstiem sāks smieties. Mēs, lūk, būsim tie izārstētie! Saprotat, auna galvas?"

„To jau šūpulī zināju," Berts vēl īgnojas.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Jāņa draudzes Pļaujas svētku dievkalpojumu vadīja māc. I. Gaide, piedaloties 380 dievlūdzējiem, no tiem sekojošā draudzes pēcpusdienā baznīcas sarīkojumu zālē ieradās 240. Pēcpusdienu ievadīja māc. I. Gaide ar īsu uzrunu, ka šie ir pirmie viņa vadītie Pļaujas svētki Sv. Jāņa draudzē, lai gan šeit ciemojies pirms gada. Draudzes priekšnieks J. Koncis vadīja sarīkojumu un pieteica priekšnesumus — Sandras Indzeres stāstījumu J. Poruka Kukažiņu un Edītes Marovskas klavieru atskaņojumu. Bez tam vēl V. Kinstlere nolasīja savus sacerētos garīga rakstura dzejoļus. Draudzes dāmu komitejas priekšniece L. Jansone paveicās programmas veicējiem un māc. I. Gaidem, pasniedzot katram pa rozes ziedam. Izlozē 15 laimestu vidū bija Valentīna Pāvula, Veltas Papardes un Ārijas Ozolas dāvinātās gleznas, keramika, sudrablietas, svečturi, foto aparāti u.c. Raimonds Steinbergs jau 10 gadus strādā draudzē. Dāmu komitejā kā atzinību pasniedza viņam aploksni par palīdzību komitejas sarīkojumos. Visi dalībnieki pakavējās pie dāmu komitejas sarūpētā Pļaujas svētku cienasta. Nākošā draudzes pēcpusdiena 3. novembrī pēc dievkalpojuma ar archibīskapa A. Lūša referātu par temu: Garīgā vide un latvietis okupētajā Latvijā.

● Pļaujas svētku dievkalpojumu Sv. Andreja draudzē vadīja māc. J. Cālītis. Dievkalpojumu ar divām dziesmām kuplināja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Nule pabeigto baznīcas altāri greznoja rudzu statiņš, rudens ziedi un augļi. Pēc dievkalpojuma draudzes sarīkojuma zālē bija draudzes pēcpusdiena ar priekšnesumiem un māc. J. Cālīša īsreferāts. Priekšnesumos ar trim atskaņojumiem piedalījās koklētāji K. Staško (vadītājs), D. Brumele, N. Gubiņa, V. Freimanis, A. Freimanis, S. Leimane, S. Eglīte un D. Brammane. Visvaldis Freimanis atskaņoja vēl trīs paša komponētos kokles pirmatskaņojumus, kuŗus viņš uzrakstījis Divreiz divi nometnes laikā. Priekšnesumiem sekoja māc. J. Cālīša stāstījums par savām studiju gaitām un kā universitātēs un garīgajos semināros sagatavo jaunos mācītājus Eiropā un ASV. Nobeigumā draudzes priekšnieks J. Pētersons paziņoja, ka sinode latviešu un igauņu draudzēm atlaidusi atlikušo obligācijas maksājumu 7000 dol. un ka tagad abas draudzes oficiāli ir Sv. Andreja bazīcas īpašnieces. Ilgiem aplausiem, kājās piecēlušies, vakara dalībnieki sumināja ilggadējo draudzes priekšnieku Rūdolfu Rozi un viņa dzīvesbiedri Karolīni, kas 5. oktobrī atskatījās uz 50 laulībā aizvadītiem gadiem. Sarīkojumā bija rīkota arī Pļaujas svētku loterija ar vairāk nekā duci laimestu. Izlozi vadīja dāmu komitejas priekšniece I. Vaivara. Galvenos laimestus loterijai, pašu darinātus tautiskos spilvenus, bija ziedojušas J. Krastiņa un A. Millere, kā arī bagātīgus laimestus bija ziedojusi Miškina ģimenei. Dāmu komiteja bija klājusi kafijas galdu ar cepumiem. Rudens ziedus skatuves greznošanai, tāpat rudzu statiņu altārim, bija dāvinājis Andrejs Rozenbergs.

● Austrumu draudzes dāmu komiteja pēc māc. A. Brieža vadītā Pļaujas svētku dievkalpojuma 6. oktobrī Sv. Barnaba baznīcā, draudzes sarīkojumu zālē bija rīkojusi draudzes pēcpusdienu ar loteriju un māc. A. Brieža referātu par tematu: Kristīgā draudze pagātnes un tagadnes skatījumā, ko pie svētku mielasta galda noklausījās 120 draudzes locekļu. Sarīkojums deva 206 dol. atlikuma.

● Austrumu draudzes ilggadējam pērminderam un draudzes valdes loceklim inž. Vilim Āboliņam 3. oktobrī piepildījās 75 mūža gadi. Jubilāru sveica draudzes mācītājs A. Briedis un draudzes priekšnieks E. Ziplāns ar velti. Neatkarīgās Latvijas laikā inž. V. Āboliņš bija mācībspēks inženierzinātņu fakultātē Latvijas universitātē.

● Daudzkultūru teātŗu apvienības 3. Internacionālais teātŗu festivāls šogad notiks no 27. oktobŗa līdz 18. novembrim Sv. Lorenca mākslas centrā. Festivālā izrādīs 16 lugas, to atklās 27. okt. pl. 3 pēcp. ar čechu teātŗa grupas režisora Adolfa Tomana iestudēto Dostojevska Baltās naktis angļu valodā, kas ieguva pirmo vietu Kanadas mērogā šīs vasaras mākslas festivālā Otavā. Latviešus festivālā pārstāvēs Latviešu studentu teātris, piedaloties 1. nov. pl. 8 vak. ar režisora Adolfa Tomana iestudēto Mārtiņa Zīverta lugu Tvans angļu valodā un DV Teātris Kanadā, kas izrādīs 8. nov. pl. 8 vak. Gunāra Griezes komēdiju Te runā Stariņš G. Vērnieka režijā.

● Toronto Teātŗa Kārļa Vitlingera lugas — Vai pazīstat piena ceļu? — izrāde 27. oktobrī pl. 4 pēcp. Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. V. Režisors Voldemārs Pukats. Piedalās Vilnis Brastiņš, Austra Pukata un Voldemārs Pukats. Skatuvi iekārtojis V. Brastiņš. Biļetes pārdošanā no 15. oktobŗa DV grāmatnīcā, tālr. 921-7121. Pensionāriem un jauniešiem līdz 18 gadiem puscena.

● DV Toronto nodaļas gadasvētki 19. oktobrī pl. 7 vak. DV namā ar gadasvētku svinīgu aktu, apsveikumiem un DV krūšu nozīmju pasniegšanu jaunajiem biedriem. Dziedās Ceļinieki. Deju mūziku spēlēs H. Arro kapella. Pensionāriem un jauniešiem līdz 18 gadiem puscena, bet bērniem līdz 16 gadiem ieeja bez maksas; pārējiem 3 dol.

● TLTA paidagoģiskie kursi sāksies 15. oktobrī TLB telpās Latviešu namā, no pl. 6 līdz 8 vak. Kursus vadīs LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, kas 15. oktobrī vadīs arī pirmās nodarbības par latviešu skolas mērķiem. 29. oktobrī prof. A. Bāliņa referāts Paidagoģijas pamatprincipi, pēc tam diskusijas; 12. novembrī — Bērnu psicholoģija, Dr. V. Gulēns. Pirmā sēmestra nodarbības būs vispārējos priekšmetos. Otru sēmestri atsāks janvārī, un tas turpināsies līdz martam. Pavisam paredzēti 10 kursu vakari. Mācības maksa nav paredzēta. Kursos aicināti piedalīties jaunie skolotāji — iesācēji, ģimnazijas absolventi, tāpat jaunie skolotāji, kas vēlētos papildināt savas paidagoģiskās zināšanas, un arī bērnu vecāki, lai iepazītos ar mācīšanas metodēm un tā sekmīgāk palīdzētu bērniem sagatavot mācības mājas darbos.

● Toronto latviešu biedrība, cikla Tā zeme ir mūsu ietvaros 19. okt. pl. 7.30 vak. Latviešu nama augšējā zālē rīko biedru vakaru: Sirmā Rīga. Programmā piedalās L. Eiserte, M. Ādama, Ž. Zentiņš, R. Āze, A. Bencone, M. Ķuze, A. Kirša, A. Vasariņš, E. Stiebriņš un L. Vasariņa. Paredzēts dāmu komitejas cienasts un atspirdzinājumu bārs.

● Veco latviešu strēlnieku biedrība Kanadā 26. okt. pl. 6.30 vak. Latviešu nama augšējā zālē rīko tradicionālo groziņu vakaru ar priekšnesumiem un loteriju. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Latvisko paražu kopēju burtnieku veļu daudzinājums 27. okt. pl. 3 pēcp. Latviešu nama augšējā zālē ar veļu mielastu.

● Toronto latviešu baptistu draudzes 23. gadasvētku dievkalpojums ar draudzes koŗa un ērģelnieces Anitas Rundānes piedalīšanos 20. okt. 3 pēcp. Walmer Road baznīcā.

● TLB bridža kopas pirmā sanietā ievēlēja visus līdzšinējos valdes locekļus. Kopas priekšnieks Imants Sveķis, spēļu vadītājs Zigurds Augulis, statistiķis Aleksandrs Augulis, kasieris Bruno Plūme un biedrzinis Arturs Pone. Spēles notiek katru piektdienu no pl. 7 vakarā Broadview YMCA (Broadview un Dundas St.) telpās. Pirmajās divās spēlēs piedalījās no 18—20 dalībnieku,

● Women's College slimnīcā ar sirdstrieku 30. septembrī mirusi 80 g.v. Michalīna Grīnberga, dzim Leikovica. Viņa kopā ar meitu Irmu 1968. gadā bija izceļojusi no Latvijas uz Kanadu, kur dzīvo viņas pārējās trīs meitas, un bija ar Kanadas dzīvi ļoti apmierināta. Nelaikē atstāj Toronto meitu Hertu Višņevsku, otru meitu Mariju Baumeistari ar znotu Modri un mazmeitu Māru un trešo meitu Ēriku Kalniņu ar znotu Aleksandru, kā arī radus Latvijā un Francijā. Aizgājēju uz Jorkas latviešu kapiem 3. oktobrī izvadīja māc. I. Gaide.

● Māc. I. Gaide kristījis Ēriku Ŗolandu Semenovu, Anša un Ineses, dzim. Akmens dēlu. Māc. J. Cālītis salaulājis Austri Liepu ar Patrīciju Alīsi Bēkeri (Baker).

● Katoļu draudzes lauku īpašumā Mežciemā sezonas nobeigums 19. oktobrī ar darba talku, pēc tam groziņu vakars pl. 6. Visi Mežciema dalībnieki un viesi aicināti ierasties.

● S. Gabrāna rakstā „Dievam un tēvijai" par Kanadas latviešu katoļu apvienības locekļu skaita pieaugumu „401" vietā pareizi lasāms „1401".

● Māc. I. Gaide 5. oktobrī iesvētīja kapa pieminekli Jānim Romam, kas mira š. g. martā.

● Hilda Granta, dzim. Bērziņa, mirusi Skarboro Centenary slimnīcā, piedzīvojot 71 mūža gadu. Aizlūgumu 4. oktobrī Ternera un Potera sēru namā vadīja māc. I. Gaide. Dziedāja soprāns Apolonija Sapala-Raikovska. 5. oktobŗa rītā, piedaloties kuplam pavadītāju skaitam, viņu guldīja latviešu kapu nodalījumā Jorkas kapos. Aizgājēja atstāj dzīvesbiedru Jēkabu, dēlu Zigurdu ar vedeklu Elfrīdu un divus mazdēlus, meitu Diānu Niedru ar znotu Albertu un diviem mazdēliem, kā arī citus radus svešumā un dzimtenē.

Eriks Daugavietis

Londonas (Ont.) universitātē ieguvis B.Sc. gradu un specializējies ģeoloģijā. Pēc studiju beigšanas saistījies darbā lielajā niķeļa ražošanas uzņēmumā Falconbridge Nickel Mines. Studiju turpināšanai izstrādājis zinātnisku darbu par zelta atrašanu ģeoloģiskos slāņos ar spektroskopijas metodēm, savienodams rūdu paraugus no dažādām raktuvju sabiedrībām. E. Daugavietis jau apceļojis dažādas Kanadas un ASV raktuves, bet iecerējis iepazīties ar ģeoloģijas praktiskām metodēm arī citās zemēs. Viņš ir bij. Latvijas armijas virsnieka Antona Daugavieša (pazīstams arī kā gleznotājs A. Kalvāns) dēls. J. P.

Kanadas DV vadība demonstrē pie Toronto pilsētas valdes nama pret Austrālijas valdības lēmumu iekļaut Baltijas valstis Pad. savienībā de jure. No kreisās DV KV priekšsēdis G. Brikmanis (ar plakātu) un Kanadas Daugavas vanadžu priekšniece Monika Jonāne. Foto: J. Liģers

KANADAS ZIŅAS

SV. KATRĪNAS

● Gadskārtējās trīs latviešu mednieku un makšķernieku klubu šaušanas sacensībās Gun Club šautuvē pulcējās 34 Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu klubu dalībnieki, piedaloties viesim arī no Kalamazū kluba ASV. Māla baložu šaušanā no iespējamiem 50 punktiem ar 49 p. uzvarēja J. Muskats (Toronto). B klasē 1. v. ieguvēji bija: N. Mierkalns (Hamiltona), J. Miķelsons (Toronto) un K. Rosts (Sv. Katrīnas). Šaušanā ar priekšā došanu (25 baloži) uzvarēja V. Lenšs (23), bet dubultbaložu šaušanā ar 46 no iespējamiem 50 uzvarēja R. Mierkalns; B kl. J. Miķelsons un N. Mierkalns un A. Māliņš no Detroitas. Labākais baložu šāvējs bija Viktors Lenšs no ASV (110 p. no 125), bet labākā komanda — Hamiltonas klubs. Ar mazkalibra šauteni meistargodu ar 397 no 400 p. izpelnījās Nikolajs Ozoliņš (Hamiltona). Pārējie sacensību rezultāti: A grupā Ina Grīnberga (396); B grupā — Z. Upīte (390); C grupā O. Pauders (378). A gr. jauniešiem — P. Zvirgzdgrauds (194); B gr. — E. Grīnbergs (193). Grupu šaušanā labākie bija Hamiltonas kluba šāvēji N. Ozoliņš, V. Krauklis, L. Ozoliņš, Z. Upīte un J. Brakmanis. Pēc sacensībām Franču zālē uzvarētājiem balvas pasniedza Sv. Katrīnu kluba priekšnieks H. Freimanis. Ar trīskārtēju „Lai dzīvo" godināja Hamiltonas kluba šāvējus V. Kraukli, N. Ozoliņu, L. Ozoliņu un J. Rudzrogu, kas sacensībās ar mazkalibra šauteni (gulus stāvoklī) bija izcīnījuši pirmo vietu Kanadas mērogā, tāpat trīs poziciju šaušanā pirmās vietas izcīnītājus N. Ozoliņu, J. Rudzrogu, Z. Upīti un L. Ozoliņu.

O. K.

HAMILTONA

● Ar jauno darbības gadu ir pārmaiņas Ventas (10) gaidu vienības vadībā un sastāvā. Līdzšinējai vienības priekšniecei Dzidrai Majoriņai atlūdzoties no vienības vadības pienākumiem, par vienības priekšnieci uz vienu gadu izraudzīta Nora Pulciņa, bet guntiņas vadīs Dzidra Majoriņa, gaidas Gundega Dāvidsone un ielgaidu dzimtu — Tamāra Gailīte. Septembrī pēc apprecēšanās ar skautu vadītāju Pēteri Jurjānu, uz Klīvlendi pārcēlusies Baiba Dābola, kas izaugusi Ventas vienībā, darbodamās guntiņās, gaidās un lielgaidās; ieguvusi dzimtenēs lielgaidas atšķiru. Vairākus gadus darbojusies par vienības priekšnieci un gaidu pulciņa vecāko.

● „ACE Hardware" īpašnieks Valters Sebriņš kādu rītu piedzīvojis nepatīkamu pārsteigumu, kad kāds „agrīns pircējs" nenācis vis veikalā pa durvīm, bet gan iedrāzies automašīnā caur logu stikliem, nodarot veikalam ievērojamus zaudējumus. Izrādījies, ka nelūgtais viesis, būdams manāmi iereibis, nav spējis orientēties.

● Jānis Kalniņš, metinātājs Stoney Creek, pirms dažām nedēļām darba vietā cietis negadījumā — divas tonnas liela dzelzs krava uzkritusi viņam uz abām kājām, salaužot kaulus vairākās vietās. J. Kalniņš ārstējas Hamiltonas Sv. Jāzepa slimnīcā. Cietušais ir Hamiltonas nodaļas biedrs.

● DV Hamiltonas nodaļas gadasvētki sestdien, 26. oktobrī, pl. 7 vakarā Daudzkultūru centrā, 35 Catherines St. S., blakus Century 21 augstākai Hamiltonas celtnei. Aktā runās DV KV priekšsēdis G. Brikmanis. Hamiltonas jauno talantu priekšnesumi. Spēlēs Runču deju kapella A. Grīnberga vadībā. Ieeja 3 dol. no personas. Studentiem un pensionāriem 2 dol.

● Sestdien, 16. nov., pl. 7. 18. nov. atceres vakars Royal Connaught viesnīcas Kristalla zālē, King St. E. Svētku runu teiks V. Nollendorfs no ASV. Priekšnesumos dziedās Hamiltonas apvienotie koŗi. Saviesīgajā vakarā deju mūziku spēlēs Runči trimdā. Ieeja: saviesīgajā vakarā 5 dol., studentiem un pensionāriem puscena; aktā un koncertā ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Hamiltonas DV 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā saziedojuši 314 dol. Šī summa nosūtīta DV KV. J. G.

Kas valda ASV?

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Amerikāņu preses gaviles par Džeralda Forda iesēšanos prezidenta krēslā jau pieder pagātnei. Daži jaunā prezidenta pirmie soļi radīja presē un tautā negaidītu pretestību. Miljonāra, bijušā Ņujorkas gubernātora nominēšana viceprezidenta amatam neradīja gaidīto pozitīvo atbalsi. Prese pēdējā laikā publicējusi virkni amerikāņu politiķu vārdus, kuŗus bagātais Rokefellers ar rēgulāru „apdāvināšanu" centies paturēt savu atbalstītāju pulkā, ik gadus izdodot ap pusmiljona dolaru, ko konservātīvais, republikāniski noskaņotais izdevums National Review apzīmē par „politiskā iespaida pirkšanu". Šī žurnāla jaunais izdevējs Viljams Rašers apgalvo, ka Rokefellera apdāvināto sarakstā ir gandrīz visas kaut cik nozīmīgas politiskas personības. Pasakaini dārgas gleznas, smalkākais kristalls un neticami dārgi pulksteņi esot tikai daļa no Rokefellera Ziemsvētku vecīša maisa biruma. Liels ir to politiķu skaits, kuŗus Nelsons Rokefellers aplaimojis ar skaidru naudu vēlēšanu kampaņas izdevumu segšanai, vai arī vienkārši personīgas cieņas un apbrīnošanas parādīšanai. Tā bijušais Rokefellera kancelejas šefs, pārejot Ņujorkas ostas pārvaldes priekšnieka amatā, no sava maizes tēva saņēmis pusmiljona dolaru lielu dāvaniņu.

Pats pēdējais Rokefellera labvēlības upuris ir populārais Ņujorkas senātors Džavits. Tikai pirms dažām nedēļām Džavits esot saņēmis 15.000 dolaru. Vispretrunīgākais un interesantākais ir Rokefellera 50.000 dol. lielais „cieņas un draudzības apliecinājums" 1969. g. 15. janvārī Dr. Henrijam Kisingeram. Divi bijušie Niksona advokāti pierādījuši, ka šis dāvinājums nepārkāpjot likumu, kas nosaka eventuālu pretrunīgu interešu ignorēšanu.

Varbūt ka līdz šā mēneša beigām kongress dos atbildi Fordam par Rokefellera piemērotību viceprezidenta amatam. Nenoliedzami, Rokefelleram ir gadu desmitiem ilga politiska pieredze. Gubernātora amatā viņš atstājis neizdzēšamas pēdas Ņujorkas pavalstī. Varbūt taisnība ir tiem, kas uzskata Rokefelleru par „izšautu pulveri" — vecu zirgu politiskā arēnā, kam tālākās karjēras vietā daudz derīgāk būtu pavadīt mierīgas vecumdienas.

Forda īsās prezidentūras laika lielākais „buks" ir pārsteidzīgā amnestijas garantēšana viņa priekšgājējam Ričardam Niksonam. Niksona slimība, personiskais pazemojums un viņa ģimenes pārbaudījuma laiks nav radījis tautā sagaidāmo līdzjūtību. Fords pieteicis visā drīzumā kongresam un visiem amerikāņiem izskaidrot motīvus, kādēļ viņš izšķīries par Niksona apžēlošanu. Varbūt šis izskaidrojums nāks daudz par vēlu. Ir jāatceras, ka Forda tuvākais uzticības vīrs — viņa pirmais preses sekretārs Horsts bija pirmais, kas protestā par priekšlaicīgo Niksona amnestiju aizgāja no Baltā nama.

Prezidents Fords pieteicis karu amerikāņu lielākam kaitniekam — inflācijai. Šis kara plāns nav bez mugurkaula. Bet arī te pirmatnējo optimismu, droši vien, nomainīs nesamtdzīga kritika. Plāns paredz visām ģimenēm, kas nopelna vairāk par 15.000 dol. gadā, 5% virsnodokli uz vienu gadu un atvieglinājumus mazturīgiem u.c.

Dr. Kisingers bija Ričarda Niksona labā roka. Varēja pieņemt, ka Forda administrācijā Kisingera iespaids būs vēl lielāks. Līdz šim no amerikāņu preses kritikas dubļiem pasargātais superdiplomāts pamazām sāk slīdēt lejup no savas slavas kalngala. Forda satikšanos ar Brežņevu Kisingers jau izkārtojis. Tāpat kā nolīdzināts ir arī Forda ceļojums uz Japānu, un decembrī viņš satiksies ar Francijas prezidentu Žiskārdu. Par zināmu sensāciju jāuzskata Kisingera noorganizētā prezidenta Forda satikšanās ar Polijas komūnistu partijas ģenerālsekretāru Gireku. Varbūt šis diplomātiskais gājiens iedzīs ķīli Vašingtonas un Maskavas sadarbībā (detantē), bet var arī gadīties, ka vienīgā ieguvēja būs komūnistiskā Varšavas valdība.

ASV un Kanadas draudzību līdz šim uzskatīja par saprotamu lietu. Nupat bumbas sprādziena iespaidu atstāja Kanadas premjēra Trudo diplomātiskā padomdevēja Heda deklarējums, ka Kanada nodomājusi ieņemt kreisās noslieces diplomātiju. Kisingers par šādu iespēju nebija informēts, bet ka šāda iespēja pastāv, nevarētu šaubīties. Pats Trudo gan sava padomdevēja konstatējumu centies neitrālizēt, bet Kanadas un ASV attieksmēs var iestāties nozīmīgas pārmaiņas.

Pirmo morālisko pērienu Kisingers saņēma no līdz šim viņam tik labvēlīgā kongresa. Kongress neakceptēja Forda un Kisingera Čīles un arī ar Turciju saistīto problēmu atrisināšanu. Arvien vairāk un skaļāk dzirdamas balsis, kas Vašingtonas un Maskavas sadarbību (detanti) uzskata par vienpusīgu, Maskavai labvēlīgu manipulāciju. Arī Vidējos austrumos amerikāņu un arabu attieksmes vienā jaukā dienā atkal var ieskriet grāvī. Bez šaubām, Vašingtona var piespiest Izraēlu tālākai piekāpībai, jo bez 1967. gada kaŗā okupēto territoriju atdošanas arabiem, Jeruzalemes internacionālizēšanas un palestīniešu suverēnitātes atjaunošanas paliekams miers šajā telpā nav iedomājams. No Pekingas nāk ļoti zīmīgs vērtējums — Pad. savienība vispirms iegūs pilnīgu kontroli pār Rietumeiropu, dominēs Vidējos austrumos un tikai tad iesāks kaŗa gājienu pret Pekingu.

Eļļa ir itin spēcīgs ierocis arabu rokās, bet nav jāaizmirst, ka visas eļļas iegūšanas tehniskā mašīnērija nāk no amerikāņu rūpniecībām. Amerikāņu spēkos ir pašiem iztikt ar saviem enerģijas avotiem, bet vajadzības brīdī viņi var sabotēt arabu eļļas normālas produkcijas spējas. Arī ASV lauksaimniecības produkcija un galvenais tās pārpalikums zināmos apstākļos var tikt likts svaru kausos. Pēdējā laikā atkal runā par diplomātisko attieksmju atjaunošanu starp Vašingtonu un Havannu. Izrādās, ka šāda diplomātisko attieksmju restaurācija varētu notikt nepēc Kisingera iecerētā plāna, bet gan pēc bārdainā Kubas diktātora Kastro diktāta.

Jau nākošajā mēnesī 140 milj. balstiesīgu amerikāņu varēs doties pie vēlēšanu urnām, lai tā dēvētās starpvēlēšanās izraudzītu savas tautas tribūnus. Diemžēl, kā to iepriekšējā pieredze rāda, tikai 40% no vēlētājiem izmantos savas pilsoņu tiesības. Varbūt ka šogad politiķu sagādātie skandali un vēlētāju vilšanās vēl vairāk palielinās vienaldzīgo mājās palicēju skaitu. Ar visu to var rēķināties, ka šajās vēlēšanās iegūvēji nebūs republikāņi, bet gan demokrati. Prezidentam Fordam ir jārēķinās, ka tautas vietnieku namā republikāņu skaits var samazināties par 25 vai 30 vietām un senātā no 3—5 locekļiem. Var gadīties arī, ka gubernātoru vēlēšanās republikāņiem būs jāzaudē kādi 5 vai 6 posteņi.

Vēl pirms dažām nedēļām Fordu uzskatīja par vienīgo un drošāko republikāņu partijas kandidātu 1976. gada prezidenta vēlēšanās. Tagad Vašingtonā ir dzirdamas valodas, ka Fords varbūt nemaz nekandidēšot un varbūt pat atteikšoties no prezidenta amata pirms 1976. g. novembŗa. Šai jaunajai prognozei ir ļoti cilvēcīgs iemesls. Viss atkarīgs no Forda dzīvesbiedres Betijas veselības. Ja slimība atkal uzliesmošot, viņš visu laiku veltīšot savai kundzei. Ja viņa izveseļošoties, Fords ne vien kandidēšot, bet Betija Forda būšot viņa lielākais atbalsts.

Aleksandrs Ķegumnieks

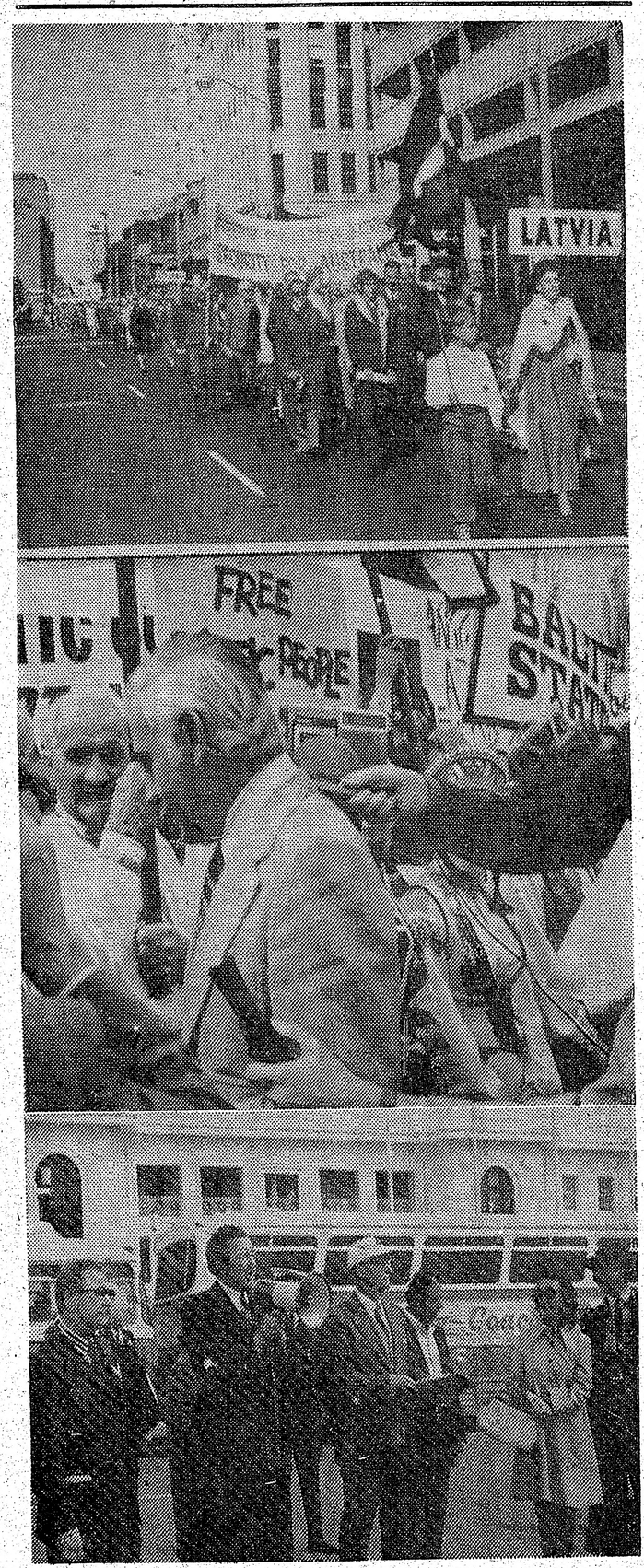

Demonstrāciju vilnis nav vēl saplacis arī Austrālijā. Augšējā attēlā protesta gājiens Sidnejā. Plakātu ar uzrakstu Latvia nes P. Sakne. Vidū — opozicijas vadītājs Snedens sasveicinās ar protestētājiem Kanberā. Apakšā — senātors Grīvuds ievada gaŗo runātāju rindu protesta demonstrācijā pie parlamenta ēkas Austrālijas galvaspilsētā Kanberā.

Mūsu mīļā

Mirdza Paeglis

dz. Braznovskis

dzimusi 1932. gada 3. jūlijā Saldū,

mūžībā aizsaukta 1974. gada 28. septembrī Toronto

Kas ir cilvēks ar savu sirdi,
Ar savu rīta dziesmu? —
— Tas brīdi staro, dreb zemes vējā,
Tad rimis stājas,
Top kluss.

Dziļās skumjās

Puriņu ģimene

BASKETBOLA TRENIŅI JAUNATNEI — ZĒNIEM UN MEITENĒM

Toronto latviešu YMCA aicina jaunos basketbolistus — meitenes un zēnus, sākot ar 12 gadiem, apmeklēt ceturtdienu vakaros,pl. 6.30 Jāņa Daugavieša un Imanta Kārkliņa vadītos basketbola treniņus. Piedalīšanās maksa 10 dol. gadā, bet maksāt nespējīgiem piedalīšanās treniņos bez maksas. Treniņi notiek Mimiko vidusskolas telpās (Mimico un George ielu stūrī). Tuvāka informācija pie J. Daugavieša — 769-1855, vai Ž. Zentiņa — 233-0960. Ziemas basketbola skolas treniņi sāksies 17. oktobrī. **Ž. Z.**

MEKLĒ
mēbelētu dzīvokli
ar virtuvi un vannas istabu pilsētas rietumos.
Zvanīt Toronto
921-7121

High Park rajonā
otrā stāvā
IZDODAMAS
3 istabas un virtuve, garāžu.
Tālr. Toronto 766-5236

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

11.—14. okt. 20. LNJAK kongress Royal York viesnīcā.

12. oktobrī, pl. 10.30 Kanadas latviešu katoļu apvienības 25 gadu pastāvēšanas svētku akts un 16. delegātu kongress. Pl. 20 Svētku balle — Latviešu namā, 491 College Street, Toronto.

12. oktobrī, Toronto, ASV Bostonas ansamblis viesosies ar lugu Rīga dimd — Mārtiņa Zīverta vēsturisku spēli par kalendāru nemieriem 16. gadsimta Rīgā.

12. oktobrī — pl. 7 Sv. Jāņa baznīcas telpās J. Popeļa gleznu izstāde. Atvērta arī 13. oktobrī no pl. 12—9, 14. okt. no 3—9 un 15. okt. no 7—9.

13. oktobrī pl. 2 pēcp. Latviešu namā prāvesta J. Pudāna referāts Mūsu sapnis dzīves īstenība. Nobeigumā mūzikāla daļa A. Sapeles-Raikovskas izpildījumā.

19. oktobrī pl. 7.30 vak. Latviešu namā TLB sarīkojums Sirmā Rīga.

19. okt. pl. 7 vak. DV namā Toronto nodaļas gadasvētki.

19. oktobrī — 7.30 vakarā Latviešu namā LMM kluba sezonas atklāšanas balle ar medījumu un zivju izlozi. Spēlēs E. Bones deju kapella.

20. oktobrī pl. 4. pēcp. Latviešu namā Toronto vīru koŗa Viesturs koncerts. Ienākumi par labu TLB sestdienas skolai.

26. oktobrī pl. 6.30 pēcp. Latviešu namā Veco latviešu strēlnieku biedrība rīko groziņu vakaru. Priekšnesumi, loterija. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

26. oktobrī pl. 8 vak. DV namā Toronto DV novusa kopas 5 gadu atceres vakars. Pilna bufete. Spēlēs igauņu deju kapella.

27. okt. pl. 4 pēcp. Jaunā lietuviešu mājā Toronto teātris izrādīs Kārļa Vitlingera lugu Vai pazīstat piena ceļu? V. Pukata režijā.

27. okt. pl. 3 pēcp. Latviešu namā (augšējā zālē) Burtnieki rīko Veļu daudzinājumu. Pēc tam kopīgs mielasts groziņu veidā.

31. okt. — 2. nov. Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē keramiķu Maigas, Heras un Sibilas Zaļinsku izstāde — Variācijas par Latgales baroku un sīkplastiku.

1. novembrī pl. 8 vak. Sv. Lorensa centrā Mārtiņa Zīverta luga Tvans (angļu val.) Latviešu studentu teātŗa izrādē, Adolfa Tomana režijā.

2. nov. Latv. nama 10 g. atceres sarīk. ar koncertu (Viestura koris, solisti A. Spricenieks un E. Beitāna), vakariņām un balli. Ieejas kartes Latviešu kreditsabiedrībā, vakariņām izpērkamas līdz 29. oktobrim.

3. novembrī pl. 3.30 pēcp. Latviešu namā Toronto (augšējā zālē) Toronto korporāciju kopas paplašināts literārais vakars. Referēs adv. fil. A. Stabiņš (Frat. Cursica) par tematu: Testaments un mantojuma problēmas Ontario provincē. Ieeja brīva.

3. novembrī pl. 4.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē Gaujas gaidu vienības Mārtiņu sarīkojums.

TLB LATVIEŠU SKOLĀ

mācības, sakarā ar Pateicības dienu 14. oktobrī, sestdien, 12. oktobrī, notiks parastajā laikā pl. 8.55 no rīta. Šajā mācības gadā sestdienas skolā ir skolēnu pieaugums — 245 skolēni, kas ir par 10 vairāk nekā pagājušajā mācības gadā. Skolā mazākā klase ir bērnu dārzs — 7 skolēni. Šogad darbību atsāka arī speciālā klase ar skolēniem, kas latviski nemaz neprot. Pirmais skolas sarīkojums ir vīru koŗa Viesturs skolai dāvātais koncerts 20. oktobrī pl. 4 pēcp. Latviešu namā. Skolotāju un vecāku sapulce 22. oktobrī pl. 7.30 vakarā Latviešu namā. Tā būs pilntiesīga pl. 8 vak., neatkarīgi no dalībnieku skaita.

8. nov. Sv. Lorensa centrā DV teātris Kanadā izrādīs Gunāra Griezes komēdiju Te runā Stariņš.

9. nov. pl. 7.30 vak. DV namā Karavīru daudzinājums.

9. novembrī, — plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās, V. Kārkliņa „Sarkanvīns". H. Miķelsona režijā. Ģimnazijas abitūrientu sarīkojums.

16. novembrī pl. 7 vak. Ītona auditorijā 18. novembŗa valsts svētku atcere.

24. novembrī pl. 3 pēcp. Latviešu namā TLB sarīkojums 30 gadi svešumā.

30. novembrī pl. 8 vak. ķekatu balle ar Runčiem Latviešu namā. Ieeja $1.99.

Toronto koncertapvienības koncerti

17. oktobrī pl. 8 vak. Town Hall — pianists Arturs Ozoliņš.

5. decembrī pl. 8 vak. Convocation Hall — Skaidrīte Hildebrante no Indianapoles (sopŗāns) un Anita Rundāne (ērģeles).

1. februārī pl. 8 vak. Town Hall — Norma Auziņa (vijole) un Ronalds Leonards (čells).

12. aprīlī pl. 8 vak. Town Hall — Ileāna Pētersone, Stokholmas operas soliste (mecosopŗāns).

HAMILTONĀ

26. oktobrī pl. 7 vak. Hamiltonas DV gada svētki 35 Catharine St. S. Deju mūziku spēlēs „Runči".

3. nov. pl. 3 pēcp. YMCAs telpās, 20 Blake St., Toronto teātris izrāda K. Vitlingera lugu Vai pazīstat piena ceļu? V. Pukata režijā.

16. novembrī pl. 7 vak. 18. novembŗa sarīkojums Royal Connaught hoteļa Kristallu zālē. Runču deju mūzika.

TORONTO

1975. gada

11. janvārī — 1975. g. Romas pagrabiņš, DV namā, Toronto.

12. janvārī — 1975. g. ģitarists Andris Kārkliņš Latviešu namā, Toronto.

25. un 26. janvārī Latviešu namā M. Zīverta „Ķīnas vāze". TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1. febr. DV Toronto tautas deju grupas Daugaviņa lieluzvedums.

8. februārī, sestdien, Latviešu namā Jaunās Gaitas 100. numura jubilejas sarīkojums — Kokteilis ar vakardienas balsīm un skatiem, šāsdienas un rītdienas dzeju.

15. martā Dainas koŗa koncerts un saviesīgs vakars.

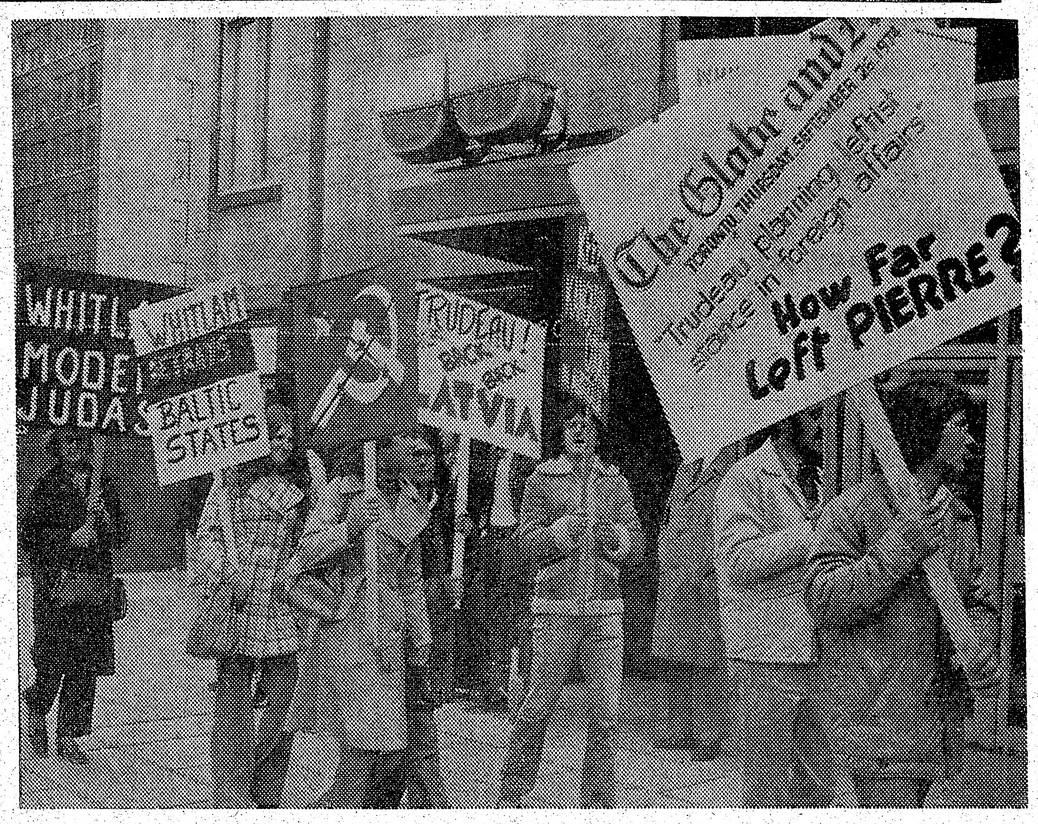

Demonstrācijās Otavā sevišķi rosīgi bija jaunieši. Augšējā attēlā plakātos lasāmi arī zīmīgi uzraksti Kanadas ministru prezidentam Trudo. Foto: LA

Līdzekļi un godalgas

KĀ SADALĪS KULTŪRAS FONDA LĪDZEKĻUS

Globālais Kultūras fonds savus līdzekļus sadalīs un godalgas piespriedīs 20. oktobŗa sēdē Toronto. Visu zemju kopējais līdzekļu devums būs zināms tikai sēdes laikā, kad arī noskaidrosies, vai visas zemes līdzekļus devušas. Amerikas latviešu apvienība pusi no saviem līdzekļiem jau sadalīja aprīļa beigās, rezultātus paziņojot ALAs kongresā maija sākumā.

Kultūras fondam ienākuši ilūgumi piešķirt līdzekļus dažādām vajadzībām par 16—20.000 dolariem, kam vēl jāpieskaita 2000 dolaru, kas rezervēti godalgām. Pieprasītā summa būtu krietni lielāka, ja daļu no vajadzībām neapmierinātu Latviešu fonds, piešķirot septembrī 7000 dolaru. Latviešu fonda piešķirtās summas katru gadu ir augušas. Iespējams, ka nākotnē šis fonds pārņemtu Kultūras fonda uzdevumus. Latviešu fondam pamatā ir regulāri ienākumi no biedru iemaksu ieguldījumiem. Kultūras fonds balstās uz ziedojumiem.

No visiem Kultūras fonda šā gada pieprasījumiem apmēram pusi pieprasījis nesen ALAs sēdē nodibinātais Latviešu kultūras institūts. Iespējams, ka šim institūtam Kultūras fonda sēdē varētu piešķirt ap 3800—4000 dolaru.

Kultūras insitūta dibināšanai ALAs valde piekrita tikai pēc divu dienu ārpussēdes pārrunām, samazinot tā uzdevumus. Bet pēc Kultūras fonda priekšsēža un institūta padomes locekļa V. Klīves paskaidrojumiem uzdevumi atkal paplašinājušies. Institūta uzdevums pēc V. Klīves domām ir sniegt pārskatus par notikumiem latviešu kultūras dzīvē un radīt kultūras centru. (Austrālijas latviešu izdevums Archīvs jau sniedz regulārus pārskatus par latviešu kultūras un saimnieciskiem pasākumiem — ref.) Kultūras institūts rosināšot jaunradi. (Bet institūta padomē nav ne gleznotāju, ne mūziķu pārstāvju, un padomes loceklis V. Nollendorfs no sava amata jau atteicies — ref.) Institūta uzdevums esot izveidot kaut ko līdzīgu Latvijas zinātņu akadēmijai, bet grūti pateikt, kā to paveiks bez līdzekļiem. Institūtam vajadzētu savākt mirušo tautiešu atstātās kultūras vērtības, bet atkal grūti pateikt, kā to paveiks bez līdzekļiem un novietošanas telpām. Esot vajadzīgs kāds centrs, kur jauniem zinātniekiem sanākt kopā. (Baltiešu zinātniekiem jau ir sava organizācija, kas reizi gadā sanāk kongresā — ref.) Vismaz pagaidām institūta uzdevumi liekas neskaidri un vajadzīga pārliecība, ka tas tiešām nepieciešams.

Parasti interesi izraisa Kultūras fonda piešķirtās godalgas, kaut arī te daži domā, ka tās nav vajadzīgas. Arī šogad ir domātas godalgas dažādās nozarēs. Līdz šim godalgu lielums bijis 400 dolaru, un nav ziņu, ka tās šogad palielinātu. Godalgu ieteicēji ir dažādo zemju speciālistu pārstāvji, bet par piešķiršanu balso Kultūras fonda sēdē viens no katras nozares. Kaut arī balstiešības teorētiski ir šo nozalu vadītājiem, kas atrodas dažādās zemēs, un posteņi sadalīti pēc atslēgas principa, parasti balsotāji ir tikai Kanadas un ASV pārstāvji, kam pārskaitī tas balsošanas tiesības. Atsevišķās nozares jau ir izšķirušās par saviem kandidātiem, kaut septembŗa beigās par dažām nozarēm ziņas nevarēja ievākt.

Literātūrā dažās zemēs apspriesti vairāki kandidāti. Par labāko pagājušajā gadā ir atzīta Margarita Kovaļevska ar savu darbu Deviņpadsmit. Cik zināms, tad apspriesti arī O. Liepiņa Stirnas pār kalniem, A. Ivaskas Solis silos un daži citi autori. Būs godalga arī presē. Glezniecībā šogad godalgas nebūs.

Pirmajos divdesmit Ziemeļamerikas Kultūras fonda pastāvēšanas gados līdzekļus sadalīja un godalgas piešķīra maija sākumā, bet kopš nodibinājies globālais Kultūras fonds, pirms diviem gadiem piešķiršanu izdara divās reizes gadā. Pavasarī pusi no ASV savāktiem līdzekļiem sadala ALAs KF, bet rudenī otru pussi no ASV līdzekļiem un visu pārējo zemju devumiem dala globālais fonds. Tā kā katru dalīšanas reizi līdzekļi ir tikai puse no visa vākuma, daudziem tautiešiem sadale pagājusi neievērota. Šādu sadales veidu pamato ar to, ka pavasarī apmierinot tikai ASV latviešu kultūras vajadzības, rudenī līdzekļus piešķirot visiem. Patiesībā arī te līdzekļu vairums aiziet ASV vajadzībām . . .

Neērts ir godalgu paziņošanas veids. Paziņojot apbalvojumus rudenī, daudziem iepriekšējā gada veikumi jau aizmirsušies. Pēc KF noteikumiem, apbalvot var par divu pēdējo gadu veikumiem, kas nozīmē, ka balvu paziņošanas reizē darbs var būt jau trīs gadus vecs. Izlasīta grāmata tik ilgā laikā jau sen būs aizmirsusies, bet labi uzgleznota glezna atradusi kādu pircēju. Daudz vēlamāk liktos, ka līdzekļu sagāde notiktu pavasarī, bet tos sadalītu un paziņotu visus vienā reizē.

V. I.

★ Portugales armija atradās sešas dienas trauksmes stāvoklī, kad kļuva zināms, ka neizdevusies labā spārna sazvērestība gāzt kreiso premjēru Vasko Konsalves. Policija un karaspēks ielenca labā spārna aktīvistus, kas bija apsūdzēti sazvērestība, un atklāja paslēptos ieroču krājumus. Apcietinātas vairāk nekā 300 personas.

Aluminium siding
Soffit and fascia
Eavestroughs
Windows, doors, roofing
REINO
Aluminium installation
425-3785

Solis tuvāk sabiedriskajam centram

IZRAUDZĪTA TORONTO LATVIEŠU SABIEDRISKĀ CENTRA UN DZĪVOKĻU ĒKAS IZVEIDOŠANAS KOMITEJA

Latviešu nama valde Toronto un Latviešu centra plānošanas komiteja, kuŗas vadītājs bija inž. A. Rāviņš, sasauca 8. oktobŗa vakarā Latviešu namā organizāciju pārstāvju un citu ieinteresēto tautiešu sapulci, kuŗā plānošanas komiteja nāca ar iecerētā sabiedriskā centra tehniskajiem skaitļiem, izmaksu, aizņēmumu un izdevumu aplēsēm. Sapulcē bija ieradušies 64 dalībnieki, kas Latviešu nama valdes priekšsēža E. Baumaņa vadībā, protokolu rakstot A. Šteinbacham, pēc vispusīgām pārrunām un pagaidu projekta apskatīšanas atklātā balsošanā atzina sabiedriskā centra vajadzību, bet pēc tam, balsojot ar zīmītēm, ievēlēja Latviešu sabiedriskā centra un dzīvokļu ēkas izveidošanas komiteju. A. Rāviņam vairs nekandidējot, komitejā ievēlēja 7 locekļus: māc. J. Cālīti un Valdi Liepiņu ar 49 balsīm, Toronto latviešu kreditsabiedrības pārvaldnieku J. Reinbergu (46 balsis), A. Retigu (46), Birutu Rubesu (40), R. Grigoru (37) un A. Budrēvicu (36), kandidātos paliekot adv. A. Semenovam (28) un inž. E. Briedim (25). Par kandidātiem minēja arī Edīti Āpši un inž. O. Dzērvīti, pēdējiem savu kandidātūru neuztūrot. Balsošanā bija nodotas 52 zīmītes. Pēc 4 stundu ilgās sapulces jaunievēlētā komiteja noturēja savu pirmo sēdi.

—ls—

Demonstranti gājienā pie Toronto pilsētas valdes nama. Foto: J. Liģers

Brežņeva „miermīlība"

Austrumberlīnē Pad. savienības komūnistu part. vadītājs Brežņevs 6. okt. Austrumvācijas 25 g. dibināšanu atceroties, teica runu, kuŗā aicināja izbeigt bruņošanās sacensības, jo Krievija esot sagatavojusies sākt sarunas par padomju un ASV atomkuģu atvilkšanu no Vidusjūras. Viņš arī minēja, ka vienošanās par padomju un amerikāņu stratēģisko ieroču ierobežošanu sola panākumus, kaut arī sarunas atrodas tikai sākuma stadijā. „Bruņošanās sacensību apturēšana un bruņošanās ierobežošana būtu galvenās pakāpes, līdz beidzot tiktu sasniegta pilnīga atbruņošanās," sacīja Brežņevs.

Padomju vadītāja stundu ilgajā runā bija arī īss uzbrukums Ķīnai, bet tūliņ viņš arī piebilda, ka Pad. savienība mēģinās atjaunot normālas attieksmes ar Ķīnu. Runājot par Austrumvācijas kaimiņu Rietumvāciju, Brežņevs sacīja, ka rietumvācu kanclers Helmuts Šmits šā mēneša beigās apmeklēšot Maskavu, un ar to būs sekmēta savstarpēju labvēlīgu attieksmju izveidošanās un sadarbība.

Politiskie novērotāji sagaida, ka Pad. savienība ar Rietumvāciju parakstīs atomenerģijas piegādes līgumu, par ko Rietumvācija savukārt palīdzēs iekārtot installāciju. ASV novērotāji Berlīnē izsakās, ka pāragri spriest, vai Brežņeva ierosinājums saturot nopietnu piedāvājumu vai domāts vairāk propagandas nolūkiem.

Apturēta amerikāņu labības izvešana

ASV prezidents Fords ar vēl neredzēti pārdrošu rīcību apturēja vairāk nekā 3 milj. tonnu ASV labības izvešanu uz Pad. savienību, tādā kārtā Amerikas kviešu un kukurūzas samazinātos krājumus taupīdams pašu mājām. Fords arī izdeva rīkojumu, ka labības eksportētājiem jāsaņem Baltā nama piekrišana, pirms tie pārdod Pad. savienībai vai kādai citai valstij. Prezidenta Forda rīkojums attiecas uz vairāk nekā 500 milj. dol. labības vērtību. Šās vasaras sausuma un neseno neparasti agro salnu dēļ vairākos apgabalos ASV labības krājumi ir bīstami samazinājušies, tāpēc ir iemesls uzlikt eksporta ierobežojumus. Pēdējās nedēļās labības cenas ASV ir strauji cēlušās. Valdības šāgada raža kalkulācija rāda, ka kukurūzas raža ir par 11 proc. zemāka nekā pagājušā gada rekordraža, bet šāgada sojas pupiņu raža samazinājusies par 16 proc.

PBLA kultūras fonda sēde notiks Toronto

Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda valdes un referentu šī gada sēde notiks svētdien, 20. oktobrī, pl. 10 rītā Latviešu namā. Telpu sagādi izkārtojis KF valdes priekšsēža vietnieks J. Mežaks, kas varētu sagādāt arī apmešanos, ja kādam sēdes dalībniekam tas būtu nepieciešams, rakstot vai zvanot Intai Purvai (160 Woburn Ave., Toronto, Ont., tālr. 481-6973). Darba kārtā iepriekšējās sēdes protokola pieņemšana, ziņojumi, KF uzbūve un darbības noteikumi, līdzekļu un apbalvojumu jautājumi, priekšlikumi, piešķīrumi kultūras darba sekmēšanā, dažādi jautājumi un ierosinājumi.

—ba—

Pirmais DV Kanadā nākotnes darbības seminārs

sāksies 19. un 20. oktobrī, abās dienās pl. 10 rītā, Toronto DV namā. Semināru rīko DV Kanadas valde un to pēc DV KV priekšsēža G. Brikmaņa uzrunas atklās pirmais DV KV priekšsēdis K. Purmals. Pēc tam paneļdiskusijas — Mūsu darbs un iespējas nākotnē, LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga referāts — Prioritātes nacionālpolitiskam darbam nākotnē, bet pl. 7 vak. DV Toronto nodaļas gadasvētku sarīkojums. 20. okt. paneļdiskusiju turpinājums un DV Kanadas valdes sēde, kas būs atklāta. Pēc T. Kronberga referāta filmas Latviešu leģions izrāde semināra dalībniekiem. Iespējams arī LNAK padomes priekšsēža V. Upeslāča referāts — Zobens vai lemesis?

Ziemeļamerikas baltiešu šaušanas meistarsacīkstes

risinājās Toronto mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzainē un Hamiltonas kluba īpašumā — Lielupē. Sacensībās piedalījās 59 šāvēji, vairākumā latvieši — 29, 19 lietuviešu un 10 igauņu. Sacensības vadīja L. Ozoliņš no Hamiltonas. No latviešiem par tiesnešiem piedalījās N. Ozoliņš, O. Zvirgzdgrauds, P. Zvirgzdgrauds, R. Mierkalns (jun.), G. Geske un Ēriks Veldre. Māla baložu šaušanā (iesp. 100) uzvarēja J. Muskats (94), aiz viņa palika R. Mierkalns (jun.) — 92 baloži un lietuvietis V. Slizis (91). Komandu sacensībā uzvarēja latviešu komanda (456), lietuvieši (445), igauņi (308). Mazkalibra šautenes (sporta) klasē uzvarēja Kanadas latviešu meistaršāvējs Nikolajs Ozoliņš ar 586 p. (iesp. 600). Tālākās vietās J. Rudzroga (584) un O. Zvirgzdgrauds (567). Komandu sacensībā uzvarēja latvieši, kam sekoja lietuvieši. Olimpiskās šautenes klasē (22 kal.) uzvaru guva atkal N. Ozoliņš ar 542 p. (iesp. 600). Otru vietu izcīnīja V. Seputa (534), trešo J. Sostakas (528) — abi lietuvieši. Komandu sacensībā pirmo vietu atkal izcīnīja latvieši (2011 p.). Aiz viņiem palika lietuvieši ar 1989 p.

Pistoļu šaušanā dominēja igauņu šāvēji, izcīnot abas pirmās vietas. C. Rajamets (547 p.) un A. Tinits (543). Sekoja lietuvietis J. Usvaltas (539). Komandu sacensībā pirmo vietu izcīnīja igauņi (2031 p.). Otrā vietā latvieši ar 1053 punktiem, bet trešie palika lietuvieši (539 p.).

O. K.

★ Nobela prēmiju literātūrā 1974. gadā ieguvuši divi līdz šim ārzemēs plašāk nepazīstami, bet Zviedrijā slaveni autori, abi septiņdesmitajos gados — Eivinds Jonsons un Harijs Martinsons. Viņi abi līdzīgās daļās dalīs 124.000 dol. lielo naudas prēmiju.

★ Kanadas ārlietu ministrs Makičens paziņojis Kanadas pirmo palīdzību 1,17 milj. dol. kaŗā sagrautajai, komūnistu pārvaldītajai Ziemeļvietnamai. Naudas piešķīrums nodots Kanadas baznīcu padomei un Kanadas bērnu glābšanas fondam, kas kārtos palīdzības programmu Ziemeļvietnamā. Daļu piešķīruma izlietos kurlmēmo bērnu centru ierīkošanai Hanojā un 10 citās provinces pilsētās, un 4000 klausāmo ierīču iegādei bērniem. Ziemeļvietnamā esot ap 30.000 bērnu, kam bojāta dzirde no Vietnamas kaŗa darbības sekām.

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas godalgoto rakstnieku pēcpusdienā Toronto autori deva ierakstus savu grāmatu pircējiem. Attēlā no kreisās Ilze Šķipsna ieraksta autogrammu Osvalda Kļavenieka un Solveigas Miezītes iegādātās grāmatās, bet Janīna Babre — torontietim Bruno Loginam. Foto: J. Liģers

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

Latviešu skolu jauno mācības gadu atsāka 21. septembrī ar māc. Kr. Hermaņa vadīto dievkalpojumu baznīcā, pēc tam draudzes sarīkojumu telpās skolēnus un vecākus uzrunāja skolas pārzine cand. theol. V. Fricsone, draudzes priekšnieks J. Siliņš un vecāku padomes priekšsēde R. Puriņa, kas sveicināja mācītāju Kr. Hermani ar ziediem un veltī sakarā ar viņa aizvadīto dzimumdienu. Pirmā mācību dienā skolā bija ieradušies 65 audzēkņi; līdzīgs skaits bijis jau vairākus gadus. Skolā par audzinātājiem darbosies skolas priekšniece V. Fricsone, A. Kalēja, I. Vanuška, B. Maine, Z. Lapsiņa, A. Lībante, māc. Kr. Hermanis, B. Taube, L. Tarbunasa, M. Liepiņa, L. Ruperte, M. Zirne, O. Jansone, N. Kalēja un A. Sarma.

Latviešu pensionāru biedrības saietā 23. septembrī Latviešu biedrības namā sumināja divus biedrus — 75 g. veco Pēteri Putānu, bijušo karavīru un atbrīvošanas cīņu dalībnieku un 70 gadus sasniegušo Valteru Zirnīti, kas darbojas vairākās vietējās organizācijās. Pēc galda lūgšanas, ko teica skolotāja M. Lesniece, jubilārus uzrunāja pensionāru biedrības priekšnieks J. Sulainis, pasniedzot veltes. No DV apvienības ar ziediem un veltēm sveicināja J. Brūns un vanadžu kopas priekšniece E. Brūna, bet no bijušajiem karavīriem A. Ēversons. Apsveikumu bija sūtījis arī Latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs. Pie kopējā azaida galda ar dzimšanas dienas kliņģeriem skanēja dziesmas un tika „cilāti" atmiņu stāsti. Klavierpavadījumus dziesmām veica L. Strazdiņa, bet saieta norisi vadīja A. Barkāns, par saimniecisko pusi, kā parasti, rūpējoties E. Barkānei un E. Doniņai. Bija ieradušies arī ciemiņi no Detroitas un Grand Hevenas.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes jaunatnes pulciņš atsāks kārtējās sanāksmes 13. oktobrī pēc dievkalpojuma audzinātājas L. Skujas vadībā. Tajā pašā laikā sāksies iesvētes mācības nākošā gadā iesvētāmiem jauniešiem.

Grand Valejas veco ļaužu mītnē 92 g. vecumā mirusi Jevgēnija Rockāne, kas agrāk dzīvoja pie meitas Grand Rapidos. Nelaikē dzimusi Krievijā, vēlāk dzīvojusi Pēterpilī, bet Latvijā ieradusies 1919. gadā, strādājot par žēlsirdīgo māsu Ludzā, Rēzeknē un Daugavpilī. Veco māmuļu pēdējā gaitā uz Sv. Krusta kapsētu izvadīja latviešu katoļu draudzes mācītājs prāvests St. Matīss. Aizgājējai paliek dēls un meita Grand Rapidos, meita Austrālijā, bet otra meita Vācijā.

Savu 101. dzimšanas dienu 28. septembrī aizvadīja Lība Purgaile, kura Grand Rapidos dzīvo dēla un vedeklas gādībā, dzimusi Birzgales pagastā. Savā laikā bijusi čakla dziesmu kopēja, piedalījusies dziesmu svētkos. Sirmo gavilnieci sveica draudzes mācītājs Kr. Hermanis un dāmu komitejas priekšniece H. Jansone ar ziediem un velti.

Latviešu biedrības gadskārtējā bazārā 22. septembrī bija pulcējušies ap 80 apmeklētāju. J. Geriņš stāstīja par savu ceļojumu uz Tobago salu. Dāmu komiteja bija gādājusi par siltām pusdienām. Čakli izpirka loterijas lozes.

Gadskārtējā draudzības spēlē basketbolā starp Toronto latviešu YMCA un Grand Rapidu latviešu biedrības sporta kopu 21. septembrī vispārējā klasē uzvarēja grandrapidieši ar rezultātu 76:65, tāpat jaunatnes klasē 65:38, iegūstot uz vienu gadu Toronto būvuzņēmēja E. Ozoliņa ceļojošo balvu. V. Z.

KLĪVLANDE

Riversaides kapsētas latviešu nodalījumā visu triju Klīvlandes draudžu pirmajos kopējos kapu svētkos piedalījās mācītāji K. Briedis, L. Grendze un H. Jurjāns. Kapu pieminekļus iesvētīja Arnoldam Kalniņam, Arvīdam Vīstucim un Edvardam Alberingam.

Apvienotās draudzes dāmu komiteja savu sarīkojumu sezonu pēc 15. septembŗa dievkalpojuma ievadīja ar pankūku brokastīm draudzes namā. Tās bija tik labi apmeklētas, ka vēlākajiem viesiem pankūku pietrūka.

DV apvienības vanadžu kopas gadskārtējo bazāru — balli 14. septembrī atklāja kopas priekšniece E. Gailīte. Izlozē bija daudz vērtīgu laimestu, lozes ātri izpirka. Par atspirdzinājumiem bija rūpējušās vanadzes.

DV Klīvlandes apvienības valdes izkārtojumā 19. un 20. septembrī Apvienotās draudzes namā ar M. Ziverta lugu Totems un M. Ašāra komēdiju Tupenis viesojās Austrālijas latviešu teātris. Apmeklētāji abās izrādēs tālajiem ciemiņiem sirsnīgi aplaudēja. Turpat DV apvienības protektorātā notika arī gleznotāju Ilzes Šteinas un Helmūta Baumaņa darbu izstāde.

J. E.

KALAMAZŪ

Koris Dziesmu Vairogs 21. septembrī Latviešu biedrības namā rīkoja savu 29. gadasvētku sarīkojumu. Pēc A. Kalnāja vadībā atskaņotām 3 dziesmām kora priekšniece A. Austriņa nolasīja Z. Aistares dzejoli Sapņu pasaule. M. Skrupškele piedalījās ar deklamācijām, bet ar dziesmām iepriecināja Andrejs Kalnājs, Daina Jumike un Frančeska Andersone, Aelita Ozoliņa spēlēja klavieres. Gadasvētkos apmeklētājus uzrunāja valdes loceklis E. Šmits, bet apbalvojumus un nozīmes izsniedza kora priekšniece Austra Austriņa un kora diriģents Arnolds Kalnājs. Pēc viena gada nodziedāšanas korī nozīmes saņēma Kaija Lielzuika un Jānis Grāmatiņš. 25 gadus korī darbojušies T. Valdmane, O. Vītiņa un N. Riekstiņš. Grāmatu veltes par piedalīšanos visos mēģinājumos saņēma A. Baltaisvilks un diriģents A. Kalnājs, bet par Gaŗezera vidusskolas beigšanu — Z. Aistare un A. Ozoliņa. Kopējo vakariņu laikā izrādīja Harija Celma sagatavoto tēlojumu Pie kafijas galda, ar G. Sīkas, L. Krautmanes un M. Reinvaldes piedalīšanos. No Kalamazū vīru koŗa sveicināja koŗa priekšnieks P. Austriņš.

Brāļu Grašu vakars Latviešu biedrības namā 18. septembrī bija pulcinājis ap 100 klausītāju, nodziedot 27, dziesmas, arī atkārtojumus un piedevas. Sarīkojumu ievadīja biedrības valdes vicepriekšsēdis J. Grotēns, bet nobeigumā uzrunu teica priekšsēdis J. Cīrulis, pateicoties dziedoņiem.

DV apvienība rudens sarīkojumu sezonu Recreation Park zālē ievadīja ar U. Siliņa 3 cēlienu komēdiju Vēstule no dzimtenes, viesojoties Grand Rapidu teātriniekiem. E. Brūnaş vadībā izrādē piedalījās J. Siliņš, V. Pole, R. Kornete, R. Kūlniece, Z. Lapsiņa, Z. Kornets, R. Bergmanis, D. Polis, A. Balodis un J. Rumberga. Pēc teātŗa izrādes ballē spēlēja Sulaiņa jauniešu deju mūziku, par galdu klāšanu rūpējoties vanadžu kopas darbiniecēm. Apmeklētāju bija ap 150.

Pie Latviešu biedrības glabājas vietējo sarīkojumu kalendārs. 19. oktobrī paredzēts literārās kopas vakars, 26. okt. Kalamazū latviešu draudzes Pļaujas svētku sarīkojums ar teātŗa izrādi Vecais pilskungs, 2. novembrī komponista Jāņa Kalniņa darbu koncerts, kurā piedalīsies Dziesmu Vairogs, Grand Rapidu koris un Kalamazū vīru koris. 3. nov. skautu un gaidu 20. gadasvētki, 9. nov. Mārtiņvakars, 17. nov. Latvijas dibināšanas atcere ar PBLA priekšsēža U. Gravas runu, bet 23. nov. literārās kopas vakars. 1. dec. paredzēta Sv. Jāņa draudzes 25 gadu jubileja, 14. dec. jaunatnes pulciņa sarīkojums, 15. dec. latviešu skolas eglītes vakars un 31. dec. Jaungada sagaidīšana Latviešu biedrības namā.

Septembrī miruši 4 Kalamazū tautieši: 69 g. v. Kārlis Augusts Kļaviņš, 67 g. v. Kārlis Oto Leimanis, 80 g. v. Milija Rāve un 65 g. v. Kārlis Krastiņš.

Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes mācītājs A. Piebalgs 22. sept. dievkalpojumā un dr. priekšnieks K. Brūveris pēc dievkalpojuma pateicās Sarmītei Kajakai un nodeva aploksni par cītīgu draudzes ērģelnieces pienākumu veikšanu 3 gadus un novēlēja sekmes mācību studijām, kuŗas viņa turpinās Londonā, Anglijā. Draudzes ērģelnieks turpmāk būs brīvmāksl. Arnolds Kalnājs.

Skolotāja Mirdza Paudrupe saistījusies darbā Minsteres latviešu ģimnazijā Rietumvācijā, kur mācīs latviešu valodu, bet ģimnazijā mācīties aizbraukusi Lilita Lielzuika.

Kalamazū latviešu ev. lut. draudze ieguvusi 1886. gadā lietu baznīcas zvanu. Tas novietots baznīcas tornī. Kalamazū latviešu draudze un dāmu komiteja pagājušā vasarā ar stipendijām atbalstījusi trīs jauniešus Gaŗezera vidusskolas apmeklēšanai, vienu jaunieti universitātes latviešu valodas kursu apmeklēšanai un četrus jauniešus kristīgās jaunatnes saietā Gazezerā. Bez jau minētiem vairāki draudzes jaunieši piedalījušies arī kristīgās jaunatnes kursos Toronto un Divreiz divi nometnē, kā arī latviešu valodas kursos Mičigenas universitātē.

Jersikas novada nometnē Viskonsinā no Gaujas gaidu un Jelgavas skautu vienības G. Sīkas un R. Dimantas vadībā piedalījās četri mazskauti un piecas guntiņas, bet roveru nometnē Zvejniekciems, Bostonā — pieci dalībnieki.

IEVĒROJAMS ATBALSTS MINSTERES ĢIMNAZIJAI

No Latviešu ģimnazijas Minsterē ziņo, ka ģimnazija no mantiniekiem saņēmusi Jāņa Kuzes ietaupījumu daļu 2376 dol., kas paredzēti skolas darba sekmēšanai. A. Sp.

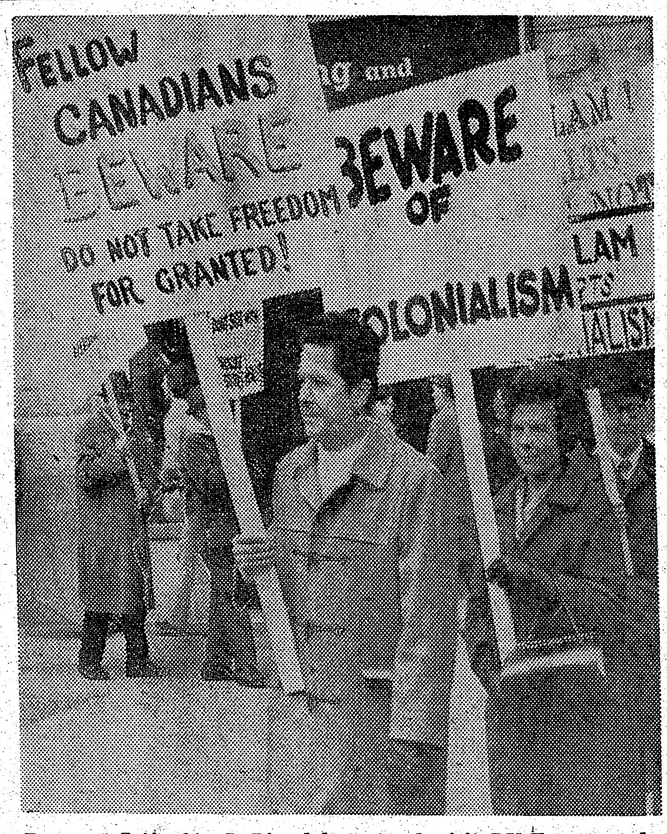

Demonstrācija Otavā. Pie plakāta (pa kreisi) DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons.

Foto: LA

Īpatnēja gleznu skate

Toronto laikā no 22.—24. oktobrim būs skatāma īpatnēja gleznu izstāde. Grupa internacionālu mākslinieku, kas glezno ar muti un kāju pirkstos ietvertām otām, izstādīs vairāk nekā 100 eļļas un pasteļkrāsu gleznas un skulptūras. Izstādē būs pārstāvēti 17 mākslinieki no Anglijas, Kanadas, ASV, Vācijas, Spānijas, Itālijas, Šveices, Zviedrijas, Austrālijas un Francijas. Izstādē piedalīsies Internacionālo mākslinieku organizācijas priekšsēdis A. E. Stegmanis no Lichtenšteinas, Vaduzā, kur atrodas arī šīs organizācijas galvenā mītne. Visi mākslas darbi radīti, turot otas vai skulptora nazi zobos vai kāju pirkstos. Šo mākslinieku gleznu reprodukcijas ir redzamas uz Ziemsvētku un apsveikumu kartītēm un kalendāriem. Izstādē darbus varēs arī pirkt. Mākslas kritiķi šo mākslinieku darbus ir novērtējuši par augstas kvalitātes. Izstādi atklās 22. oktobrī pl. 5 pēcp. Sv. Lorensa centrā. Ieeja bez maksas.

Jāpiezīmē, ka mākslinieki nav akrobāti, bet dzīve viņiem liegusi māksliniecisku izteikties normālā veidā.

Kaŗavīra un sabiedriska darbinieka jubileja

Sešdesmitgadnieku saimei Austrālijā 25. septembrī pievienojies DV Adelaides nodaļas biedrs vltn. Voldemārs Māliņš, dzimis 1914. gadā Vestienes pagastā, Vidzemē, skolotāja ģimenē. Beidzis Jelgavas lauksaimniecības vidusskolu, Kaŗa un Aviācijas skolu, pēc kam dienējis 7. Siguldas un 12. Bauskas kājnieku pulkā, Sapieru un Aviācijas pulkā. Bijis lidotājs 2. pasaules kaŗā, kur smagi ievainots. Apbalvots ar Ziemas kaŗa medaļu un Dzelzs krustu. DV organizācijā darbojies par nodaļas valdes locekli un DV Austrālijas valdes priekšsēdi. Piedalījies arī Adelaides latviešu ev. lut. draudzes, DV nodaļas un Adelaides Latviešu biedrības dibināšanā. Vairākus gadus vadījis draudzes dzīvi, veicot arī Adelaides ev. lut. baznīcas būvvaldes priekšsēža pienākumus. Pašlaik darbojas sabiedriskā kluba Tālava valdē. Ir korporāc. Talavija Adelaides kopas seniors. Eksistences darbā strādā par būvmateriālu veikala vadītāju, bet valas brīžos nodarbojas ar medībām un zvejošanu.

O. S.

Voldemars Māliņš

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

MEKLĒ

Birutu Ēriku ĒĶIS

dzim. 1926. g. martā, pēdējā zināmā adrese Jelgavā, Plkv. Brieža ielā.

Rakstīt laikrakstam Latvija Amerikā, 125 Broadview Ave., Toronto, M4M 2E9.

Dziļa līdzjūtība
bijušajam darba biedram

Arvīdam Paeglim un piederīgajiem dzīvesbiedres MIRDZAS zaudēšanā.

Visvaldis Indārs, Vitālis Mukts,
Edgars Priede, Ignats Seimuškins,
Pēteris Staša, Jānis Staškevics,
Jānis Šneiders, Viktors Strautmanis,
Voldemārs Vilišķis,
Stanislavs Vasarājs, Konstantīns Zeps

V. Korstam 65 gadi

Pazīstamais nacionālpolitiskais darbinieks un Latvija Amerikā ievadnieks Voldemārs Korsts Čikagā 4. oktobrī pievienojies 65-gadnieku saimei. Jubilārs dzimis rūpnieka un sabiedriska darbinieka ģimenē Slokā, Latvijas universitātē studējis tautsaimniecību. No 1937. līdz 1940. gadam lasījis lekcijas Liepājas tautas augstskolā, bet ar 1941. gadu ieņēmis atbildīgus amatus uzņēmumā Rīgas Filma. Bēglu gados Vācijā V. Korsts kopā ar Ludvigu Bērziņu izdeva Hanavā laikrakstu Tēvzeme. Sarakstījis arī vairākas brošūras par politiskiem jautājumiem. Viņa nopelns ir tā laika Latviešu centrālās kartotēkas izveidošana, bijis arī Latviešu centrālās padomes loceklis.

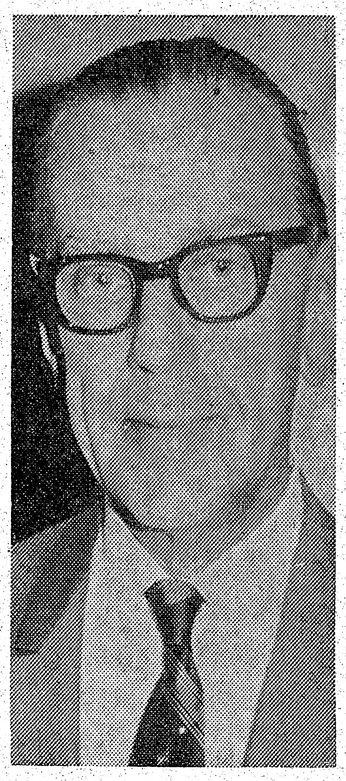

Voldemars Korsts

Voldemārs Korsts jo plaši pazīstams kļuva ar savu nacionālpolitisko darbību pēc iecelošanas ASV, kā daudzo iesniegumu autors ASV kongresam, sakaru nodibinātājs ar daudzajiem ASV politiskajiem darbiniekiem un Balto namu. Viņš drīz saistījās organizācijā Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, izdeva propagandas rakstus un nenogurstoši organizēja vēstuļu akcijas, panākot svarīgu rezolūciju pieņemšanu. Republikāņu partijas gadskārtējā etnisko grupu kongresā, kas šogad no 13. līdz 15. septembrim risinājās Bostonā, bez grozījumiem apstiprināja visas V. Korsta uz 20 lappusēm sastādītās rezolūcijas, kurās minēti uzdevumi, kas būtu jāveic ASV valdībai iekšpolitikā un, jo sevišķi, ārpolitikā. 1968. gadā V. Korstu izraudzīja par Amerikas republikāņu partijas nacionālitāšu daļas vadītāju, bet gadu vēlāk viņš nodibināja Latviešu republikāņu nacionālo komiteju. Tagad V. Korsts ir Amerikas latviešu republikāņu apvienības goda priekšsēdis. Etnisko grupu kongresā viņš saņēma savas 65. dzimšanas dienai sumināJumus un velti.

Lai vēl daudz spēka gadu nenogurstošajam latviešu tautas tiesību cīnītājam. **Ms**

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

● Latviešu skola turpina darbību neatkarīgi no organizācijām. Skolas saimniecību vada vecāku padome. Šogad par padomes priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo U. Šmidchenu, viņa palīdzi L. Kaugaru, kasieri A. Elksni, sekretāri P. Sīku un saimniecības pārzini I. Kleinbergu. Skolas pārzinis ir Dr. Ģ. Kaugars, un skolotāji L. Muižniece, M. Skrupškele, Z. Ābele, G. Sīka, L. Aistare, L. Kaugara, māc. A. Piebalgs, R. Dimante, D. Jauntirāne un L. Miervalde. Pēdējās 3 skolotājas šogad darbojas pirmo gadu. Skolu apmeklē 31 skolēns. Bērnu vecāki mācības gadā maksā 100 dol. no ģimenes. Mācības notiek Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes namā katru sestdienu no pl. 9—2 pēcp. Šā mācības gada pirmais sarīkojums Mārtiņvakars notiks 10. nov. pl. 4 pēcp., bet 11. nov. skolā lāčplēšu pieminas un 18. nov. Latvijas dibināšanas atceres akts.

● Latvijas universitātes 55 gadu atceres sarīkojumā 28. sept. Kalamazū kolledžas telpās rakstnieks E. Aistars runāja par pārliecības spēku ceļā uz savu universitāti savā valstī. Sarīkojumu ar uzrunu ievadīja korporāciju kopas seniors P. Lielzuika, priekšnesumos nodziedot dažas dziesmas. Klavieru solo spēlēja Aelita Ozoliņa, dziesmu pavadījumus veicot V. Grīnbergam.

● Latviešu biedrība šīs sezonas sarīkojumu abonementu ciklu ievadīs 23. nov. ar baritona J. Kļaviņa un pianista H. Godesa koncertu. Nākošais būs Indianapoles latviešu biedrības koŗa koncerts. Abonementu skaitā šogad būs 3 koncerti. Koncertu kartes iepriekš izpērkamas pie sarīkojumu daļas vadītāja A. Bārzdeļa.

● Ja līdz šim Kalamazū uzskatīja par samērā klusu un mierīgu pilsētu, tad arī šeit tagad stāvoklis mainījies. Pēdējā laikā ik dienas notiek vairākas zādzības un ielaušanās, iedzīvotājiem pat mājās esot. No laundariem nav pasargāti arī latvieši. Līdz šim jau aplaupītas kādas 8 latviešu mājas. Vandalisms bijis arī kapos, kur nopostīti krusti un pieminas plāksnes. V. B.

ŅUJORKA

● DV Ņujorkas apvienības jaunā nama ziedojumu izlozē laimējuši arī trīs Kanadas latvieši. M. Ronis Bramptonā laimējis Dāboliņas gleznu, E. Ronis Bramptonā J. Gaiļa gleznu, bet O. Kukņa pelnu trauku. Pārējie laimētāji no ASV: Reinis Pētersons un J. Putniņš Hiksvillē laimējuši pa vienai A. Balodes gleznai, K. Kalniņš Vilimantikā O. Grundes gleznu, M. Rubenis un V. Tumans Bronskā pa vienai E. Kalmes gleznai, I. Vijums Ņudžersijā A. Meistares gleznu, O. Ziediņš O. Škuškas gleznu, O. Rāviņš I. Rumpētera gleznu. A. Preiss laimējis svečturi, V. Čivželis latvisku šķīvi, A. Zolts latvisku blodu, A. Baumanis zilu karafi, Dr. J. Upmalis A. Graudiņas vāzi, R. Treiguts A. Graudiņas šķīvīti, Fridrichsons Bronskā laimējis M. Lauvas ziedoto galda lampu, R. Pavulāns M. Lauvas vāzi, E. Hartmane saldumu trauku, V. Bauers Bronskā sedziņu, Mērija Kalniņa Longailendā cimdu pāri, V. Tumans S. Zārdes gatavoto tautu meitu, E. Pētersons un I. Dravnieks, V. Haas un O. Valujevs pa spilvenam. —be

ROČESTRA

Ročestrā 16. septembrī miris 1. pasaules kara dalībnieks Aleksandrs Ostrovskis, piedzīvojot 86 mūža gadus. Dzimis Subatē, Zemgalē. Pēc gūsta Vācijā un atgriešanās Latvijā, kopš 1920. gada strādājis valsts dienestā, kur ieguvis arī apbalvojumus. 2. pasaules kara bēgļu gadus vadījis Vācijā, bet 1951. gadā izceļojis uz ASV, novietojoties ar ģimeni Ročestrā, kur ieguvis savrupmāju. Agrākos gados bieži bija redzams latviešu sanāksmēs un sarīkojumos, bet pēdējā laikā jutās paguris. Nelaiki pēdējā gaitā izvadīja māc. E. Stecks. Viņš atstāj dzīvesbiedri un meitu ar ģimeni. A. Sed.

Mans mīļais vīrs, mūsu tētis, vectētiņš un vecvectētiņš

Juris Konters

Dzimis 1895. gada 25. augustā

Miris 1974. gada 6. oktobrī Peru, Ill., ASV

Kam vējiņi tu nolauzi
Rakstīto ozoliņu.
Kam bāliņi tu nomiri,
Vai nav laužu mirējiņu.

Sēro

sieva, meitas un dēli ar ģimenēm ASV, Kanadā, Austrālija un Latvijā

Mans dārgais jaunības draugs,
mūsu mīļā Tantiņa

Marija Stengrēvics

dzim. Upenieks,

iegājusi lielajā mierā 1974. gada 26. septembrī Ņujorkā

Mīlestībā viņu piemin

Lilija, Laimīte, Mārīte un abi Jāņi

Ilggadīgais Daugavpils apriņķa policijas darbinieks

Aleksandrs Ostrovskis

aizsaukts Dieva mierā

1974. gada 16. septembrī Ročestrā, ASV

Vieglas smiltis
svešajā zemē.

Par viņu sēro

Jānis Dubrovskis Toronto, Kanadā

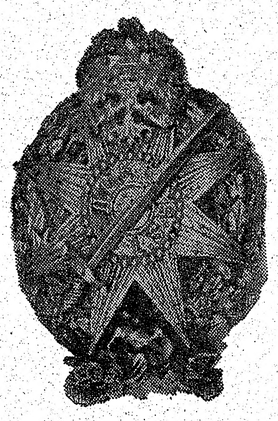

Mūžības pulkiem pievienojies 1. Pasaules kara līdzdalībnieks

Jānis Cirulis

dzimis 1877. gada 13. janvārī,

miris 1974. gada 7. oktobrī

Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrība Toronto

CEPURE AR ZELTA VĀRPU

(52. turpinājums)

„Vai tad vairs pie sieviešiem negājāt?" jautā Palmbachu Kārlis.

„Kā nu nē. Abi gājām pie kazgānistānietēm. Viņas tīri skuķi. Labi piemīlīgas. Tām nebija viltības kā ģenerāļa kundzei. Jā, tā ir jaunība. Toreiz abi ar Asofreju nosolījāmies nevienam šo muļķīgo notikumu neizpaust. Tā kā Asofrejs pirmais palaidis muti, tad arī es jums izstāstu šo lietu. Nesen šo lietu pastāstīju sievai. Nebiju skaidrībā, ko viņa teiks. Viņa tikai smējās un teica:

„Tā ir jaunība. Gribētu, ka tā vēlreiz atgrieztos. Par krievietēm esmu dzirdējusi daudz. Tad jau laikam viss, ko dzird, būs taisnība."

Redzam, ka galdnieks sāk nogurt. Viņa mēle kļūst stīva. Beidzot viņa galva nokarājas uz krūtīm un viņš nokrīt skaidās uz grīdas.

„Ko nu? Labi, ka pabeidza stāstu," saka Vilis Dāniels.

„Ko tu uztraucies. Vecs vīrs un nevar turēt. Tagad liksim, lai viņš izguļas savā zārkā," saka Palmbachu Kārlis.

Sākumā gan mēs protestējam, bet kad Kārlis neatlaižas, nesam zārku, ieguldām galdnieku un sastādām tukšās pudeles apkārt zārkam.

„Kad Grīnbergs uzmodīsies, tad gan viņš būs dusmīgs," saku.

„Lai viņš ir. Arī no mūsu puses tie ir tikai joki. Mēs jokojamies tāpat kā krievu ģenerāļa kundze," saka Kārlis. Tad ejam visi atpakaļ uz pirts augšu. Kad esam jau internātā, pa logu redzam, ka direktors Vīgants ar kundzie iegriežas galdnieku darbnīcā.

„Redz nu, ka laikā pratām pazust," saku

Direktors nebūs dusmīgs. Viņš pieder pie korporācijas. Studenti taisot vēl lielākus jokus. Man to stāstīja Launkalnā Jānis Matvejs, kas arī studē un pieder pie korporācijas," saka Palmbachu Kārlis.

*
**

Pirmais maijs. Padomju savienībā šodien svētī strādnieku svētkus. Latvijā šī diena nav oficiāli izsludināta par strādnieku dienu. Sociāldemokrati un komūnisti šo dienu svētī, pasludinādami pēc padomju parauga par internacionālo strādnieku dienu. Cilvēki to sauca vienīgi par darba svētku dienu.

Smiltenē, kur pilsētas vadībā ir sociāldemokrati, jau dienu iepriekš pilsētas laukumā ceļ runātāju tribīni. Pilsētas nams un viss pilsētas tirgus laukums ir karogots sarkaniem karogiem. Pāri runātāju tribīnei ir liels plakāts ar saukli: „Visi zemju proletārieši, apvienojieties". Šis sauklis ir arī sociāldemokratu avīzei dominējošais. Skolas vadība brīdina skolēnus nerādīties uz ielas. Skolas un sociāldemokratu starpā notiek rīvēšanās. Smiltenes lauksaimniecības mācības iestāde māca visu latvisko. Tur tiek noliegts jebkāds internacionālisms. Latviska nacionāla audzināšana ir skolas pamatā. To zina Smiltenes sociāldemokrati. Vairākas reizes viņi ir rīkojuši sadursmes, lai kompromitētu skolu, bet atklātos skandalos viņi neielaižas. Viņi zina, ka Smiltenes pagasts ir simtprocentīgi zemnieku savienības rokās. Aizsargu un Nacionālās līgas organizācijas šeit ir ļoti stipras. Ja sociāldemokrati kaut ko sāktu lielākā mērogā, viņi būtu zaudētāji.

Mums, puikām, viss, kas aizliegts, liekas vilinošs. Uzliekam hūtes un abi ar Palmbachu Kārli ejam skatīties parādi. Neejam pa ielu, bet ejam cauri biedrības sētai. Tad biedrības mājas koridorā aizlienam aiz durvīm un skatāmies caur stikla logu. Siseņi (strādnieku sports un sargs) ir nostājušies ierindā ar šautenēm. Vairs neatceros, kādas šautenes viņi nesa. Aizsargiem toreiz bija Kanadas Ross šautenes. Visiem siseņiem zili krekli un sarkani lakati ap kaklu. Sieviešu daļa, ko sauc par mušām, nēsā zilas kleitas ar sarkaniem lakatiem ap kaklu.

No Rīgas ir ieradušies sociāldemokratu varasvīri un deputāti, kas ievēlēti saeimā. Kas tieši to dienu piedalījās, nevaru atcerēties. Runātāji bija trenēti un runāja tekoši. Viņi izmeta saukļus: „Nost ar buržuazisko saeimu, nost ar buržuazisko Latviju. Lai dzīvo internacionālais sociālisms! Lai dzīvo strādnieki, kas mīl sociālismu". Kāds no runātājiem norāda uz Smiltenes pagasta valdes namu, kur izkārts Latvijas karogs. Viņš kliedz: „Drīz šinī namā tiks norauta buržuaziskā lupata un tās vietā tiks uzvilkts istais strādnieku karogs." Tanī brīdī tiešām Latvijas karogs pazūd no pagasta nama. Kā izrādās, kāds no Smiltenes komūnistiem, vārdā Ustups, norāvis šo karogu. Tanī brīdī pilsētas laukumā parādās aizsargi. Aizsargu jātnieki noķer vainīgo, kas norāvis karogu. Policijas un aizsargu rīcība ir tik ātra, ka nekas sevišķs vairs nenotiek.

Otrā dienā uzzinām, ka apcietināts Smiltenes komūnists Bērziņš, kas strādā pilsētas pagasta valdē par sekretāru. Viņš ir ar vienu kāju, bet ļoti labs runātājs. Apcietinot viņš izsaucis dažādus saukļus.

Kad atnākam atpakaļ internātā, tur ierodas agronoms Ābels.

„Kur jūs bijāt?" viņš noprasa mums ar Kārli. „Vai nedabūjāt rīkojumu, ka neviens no skolēniem nedrīkst piedalīties pilsētas valdes sarīkojumā?"

„Mēs tik izgājām pastaigāties," taisnojas Kārlis.

„Nemelojiet. Kāpēc tad nav formas cepures, bet hūtes?" prasa Ābels.

Kārlis skatās uz mani un es uz viņu. Zinām, ka esam pieķerti.

„Nu jau sapulce cauri. Komūnistus ielika ķurķī," saku Ābelam.

„Ko viņi tur dara un ko dara policija, nav mūsu darīšana. Mēs tikai skatāmies, lai skolēni stingri ievērotu direktora rīkojumus. Pēdējā laikā palaidnības ir pieņēmušās tādos apmēros, ka skolas vadība ir pieņēmusi lēmumu tos apturēt. Vai arī jūs abi nebijāt tie, kas galdnieku lika zārkā?" nopietni prasa Ābels.

Atkal abi ar Kārli saskatāmies. Kārlis rausta plecus. Arī es tēloju nevainīgu jēru un izliekos, ka nezinu.

„Nu, netaisait jokus. Neizliecieties. Man viss zināms. Šoreiz jūs tiksit cauri sveikā. Nākošā reizē jums skola būs jāatstāj. Direktors teica šoreiz piedot. Nu, kā tad bija ar to zārku?" prasa Ābels.

„Tas jau sen. Kas to var atcerēties," saka Kārlis. Es raustu plecus.

„Jūs abi esat vainīgi. Par neatzīšanos un šāsdienas aizliegto gājienu uz pilsētu norīkoju jūs abus trīs dienas ārpus kārtas kūts darbos." Tad Ābels paskaidro, ka Brunaldas jaunkundze esot lūgusi, lai zēni lasot murķeles un ķēvu pupus. Viņai mājturības stundā esot jāparāda, kā tos konservēt. Šogad tirgū šīs sēnes neesot dabūjamas. Kādreiz esot, bet ļoti sliktas kvalitātes.

„Jā, bet kā mēs ar Kārli varam iet sēņot, ja mums jāstrādā kūtī?" ieprasos.

„Rītdien ir svētdiena. Tie, kam ir, divriteņi, lai brauc uz Launkalnes mežiem. Kam nav, lai iet tepat Tepera ezera krastos. Kad būsit sēnes salasījuši, varēsit iet strādāt kūtī. Redziet, gluži vienkāršs atrisinājums," un Ābels vairs nav noskaities. Viņš jau smaida.

(Turpinājums sekos)

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.
To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.
PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.55
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.
PASŪTINAIT TAGAD tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi
Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Zaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3440.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$3947.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3795.00**
Moskvitch 412 IE	**$3490.00**
Moskvitch 408 IE	**$3210.00**
Moskvitch 426 IE Station Wagon	**$3643.00**
Moskvitch 427 IE Station Wagon	**$3910.00**
Zaporozhets Zaz 968	**$2200.00**
Zaporozhets Zaz 968 E. jauns	**$2353.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju!
Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Rudens saule

Tā sauca Kanberas Sprigulīša un Sidnejas Jautrā pāra uzvedumu Benkstaunas pilsētas nama zālē 22. septembrī, piedaloties baritonam A. Runģim un dziesmu ansamblim Laikmets. Dekorācijas — tautisko rakstu saulīte ar stilizējumiem.

Pirmo uzvedumu sauca Zaļā krūze, kurā līdz ar dejām Puiši, puiši, Zaļā krūze, Meiteņu deja un Cēsu deja, mūzikas un Laikmeta dziesmu pavadījumā piedalījās arī baritons A. Runģis. Laikmets skandēja vēl vairākas dziesmas, kas guva nedalītu atzinību. Nākošās daļas nosaukums bija „Alkas". Par to programmā teikts: „Spēku pārvarēt grūtos verdzības laikus, kad no agra rīta līdz vēlam vakaram bija jāstrādā kungu laukos, senais latvietis smēlās savā ticībā un griezās pie saviem vecajiem dieviem. Viņu pielūgšanas vietas — svētās birzis — kungi lika izcirst. Tomēr viņi paņēma svētko koku galotnes, tās izpušķoja un pie svētajiem akmeņiem ziedoja saviem dieviem, izlūdzoties spēkus jaunai dienai."

Pēc svētbrīža otra daļa jau bija jautrākas dabas. „Apjumībās" skatījām tādas tautas dejas kā Palēciens, Rudzu plauja, Es ar sauli saderēju, Vārpu lasīšana un Steberes deja. Par tām teikts, ka „lai sagaidītu nākamo gadu ar tādu pašu ražas bagātību, dažādi ticējumi un paražas tika ievītas rudens darbos. Kā viena no pazīstamākajām bija Jumja simboliska nokeršana rudzu plaujā un pārnešana mājā. Mazāk pazīstama tradicija bija ‚Steberes' — ābolu un burkānu puška pārnešana no darba lauka".

Pēc „Kaladū — Tumsa nāca" ar lāci, zirgu, vistiņu un gailīti, stārķi un citiem ķekatniekiem, kas ienesa jautrību, nāca beigu daļa „Rudens svētki". Rudens svētku laiks, kas sākās ar beidzamajiem lauku darbiem un ilga līdz Ziemsvētkiem un savienojās ar tiem, saistās ar ļoti daudz un dažādiem ticējumiem un izdarībām, no kurām sevišķi raksturīgas bija ķekatas un „Bluķu velles". Ķekatām tika piešķirta zināma auglības un svētības nesēja funkcija. Ķekatas dejā izmin nezāles, nes svētību dārzos, bagātību kūtīs un staļļos, un ar trokšņošanu aizbaida ļaunos garus. Bluķa vakarā ļaudis gāja no mājas uz māju, vilkdami ar lūku virvēm lielu bluķi. Kurās mājās ar šo bluķi atnāca, tur to uzņēma ar lielām gavilēm, ēšanu un dzeršanu; tad vilka to atkal tālāk uz citām mājām un darīja tāpat. Beidzamajās mājās bluķi sadedzināja par zīmi, ka vecā gada pūliņš beigts un iesākas jauns gads.

Dejās un dziesmās to visu redzējām un dzirdējām tādā precizitātē, kas tiešām ir apbrīnojama. Deju nosaukumi: Gatves deja, Ķekatas, Meita puišus dancināja, Bluķa „velles", Eglītes deja, Jandāls un Līksmes deja. Sprigulīša vadītājai Skaidrītei Dariusai un Jautrā pāra vadītājiem Jurim Runģim un Sanei Upeniecei nebija jāsaka komplimenti, bet tikai atzinība un pateicība par viņu pūlēm un šo pūļu vainagojumu ar lielisku sniegumu.

Tā kā šie ansambļi ir iecerējuši ceļojumu uz ASV un Kanadu nākošā gadā, būtu jādara viss iespējamais kā vienā, tā otrā pusē, lai šis ceļojums īstenotos.

Ed. Šmugajs

DV sports Anglijā

13. DV dienu sporta sacensībās Mansfildā piedalījās pāri par 40 sportistu. Volejbola kausa izcīņa notika pāris nedēļu iepriekš Koventrijas nodaļas Mūsmājās, kur Lesteres nodaļas dāvāto ceļojošo kausu izcīnīja Koventrijas Rīga, pieveicot Lesteres Bangu ar 15:6, 15:12 un 15:11. Novusā vispārējā klasē uzvarēja Fricis Ļaudobelis. Šautriņu mešanā labākais bija Alfreds Pulers, bet galda tenisā vispārējā klasē uzvarēja Māris Irbītis. Novusā piedalījās 16 spēlētāju, sacenšoties pēc divu zaudējumu sistēmas. F. Ļaudobelis no Lesteres ieguva uz vienu gadu arī H. Samuela ceļojošo kausu. Jaunatnes klasē novusā uzvarēja E. Piķelis no Birminghamas. Šautriņu spēlēs piedalījās 17 bultu metēju. Otrā pusfinālā satikās iepriekšējo gadu meistari A. Alksnītis un H. Eizāns, pēdējam ieejot pusfinālā ar vienu zaudējumu; otrs finālists bija A. Pulers bez zaudējuma, kas ieguva Līdsas nodaļas ceļojošo kausu uz vienu gadu. Galda tenisā jaunatnei uzvarēja E. Pūce no Kārlailas, pieveicot otras vietas ieguvēju Valdi Rumbu no Londonas ar 21:17 un 21:10, kā arī trešās vietas ieguvēju E. Piķeli no Birminghamas ar 21:8 un 21:13. Galda tenisa spēlēs senioriem, vecākiem par 40 gadiem, I. Piķelis no Birminghamas ieguva 1. vietu, pieveicot A. Lutkēviču no Lesteres 21:11 un 21:12, 3. vietā atstājot F. Ļaudobeli no Lesteres. Vispārējā klasē galda tenisā 1. vietu izcīnīja Māris Irbītis no Lesteres. DV dienu balles laikā DVF sporta daļas vadītājs A. Freimanis paziņoja sacensību uzvarētājus, kam DVF valdes priekšsēdis L. Rumba pasniedza iegūtās balvas.

(Strēlnieks)

Koncertapvienības 16. sezona

(Turpinājums no 6. lp.)

Pirmais, trešais un ceturtais koncerts notiks Town Hall — St. Lawrence Centre for the Arts, kas atrodas Front un Scott ielu krustojumā, iepretim O'Keefe centram. Rundānes un Hildebrantes koncerts ceturtdien, 5. decembrī, notiks vienā no Toronto universitātes ēkām, Convocation Hall, ar adresi Kings College Circle. Vieta sasniedzama, braucot ar College St. ielas dzelzceļu, izkāpjot pie Kings College Rd. Jāiet pa šo ielu ziemeļu virzienā līdz galam. Ēka ar kolonnām atrodas kreisā pusē.

Koncertapvienības abonenta karte visiem četriem koncertiem maksā 12 dol., pensionāriem 9 dol., studentiem 6 dol. Tagad dabūjamas pie koncertapvienības valdes locekļiem un koncertu vakaros pie kases. Atsevišķas ieejas kartes netiek iepriekš pārdotas, bet ja būs brīvu vietu, tādas pārdos koncertu vakaros pie kases, cena 5 dol., studentiem 2,50 dol. Jauniešiem līdz 16 gadiem ieeja brīva, izņemot A. Ozoliņa koncertu. Šajā sezonā par programmām īpašu ziedojumu vairs neprasīs, un tās ikviens klausītājs varēs saņemt pie ieejas par brīvu.

Gribas ticēt, ka ne atrunāšanās ar dzīves dārdzību, kūtrību vai sameklētiem principiem nebūs latviešu mūzikas cienītājiem par iemeslu, lai palaistu garām tik ļoti retās izdevības dzirdēt šeit minēto mākslinieku sniegumus. Reizē šo koncertu apmeklēšana nozīmē atbalstīt to kultūras dzīves bastionu, kas cenšas sargāt latviešu mūzikas mākslu no provinciālisma izpausmēm un koncertdzīves padošanos pašplūsmas maldiem.

Arvīds Purvs

Tagad Ontario

noteiktas jaunas minimālas algas sākot ar 1974. gada 1. oktobri

Ontario jaunā minimālo algu likme attiecas uz visiem, kas nodarbināti vispārējā rūpniecībā būvdarbos, par mājkalpotājiem, ātrās palīdzības un apbedīšanas apkalpē, ieskaitot studentus un mācekļus.

Ja jūs vai jūsu strādnieki ietelp vienā no šīm katēgorijām, ir nozīmīgi zināt, ko tagad nosaka likums.

Cilvēki, ko aģentūras nodarbina par mājkalpotājiem un kas strādā par apbedīšanas pavadoņiem un balzamētājiem, tagad nedrīkst saņemt mazāk par $2.25 stundā. Mācekļiem vispārējā rūpniecībā jāsaņem vismaz $2.15 stundā pirmajā mēnesī, kad tie nodarbināti, un vismaz $2.25 stundā pēc tam. Būvdarbos nodarbinātie strādnieki un būvdarbu sargi tagad ir tiesīgi saņemt vismaz $2.50 stundā. Būvdarbos nodarbinātiem nav paredzētas mācekļu algas. Ātrās palīdzības šoferi, palīgi un pirmās palīdzības personāls tagad tiesīgs saņemt vismaz $108.00 nedēļā vai, ja tie strādā mazāk par 48 stundām nedēļā, $2.25 stundā. Studentiem, jaunākiem par 18 gadiem, kas strādā 28 stundas nedēļā vai mazāk, vai arī skolu brīvdienās, jāsaņem vismaz $1.90 par stundu.

Ja nodarbinātiem darba devēji dod istabu un ēdienu, tad, aprēķinot minimālo algu, tanī ieskaita 9 dol. nedēļā par istabu un 1 dol. par katru ēdiena reizi vai 21 dol. nedēļā par ēdienu vai 30 dol. nedēļā par ēdienu un istabu kopā.

Maksājot par virsstundām, tiek skaitīta 1½ reizes regulārā alga pēc 48 nostrādātām stundām nedēļā — likums spēkā līdz 1974. g. 31. decembrim. Pēc 1975. g. 1. janvāra 1½ reizes likme aprēķināma stundām, kas pārsniedz 44 stundas nedēļā. Un pēc 1975. g. 1. janvāra būs trīs samaksātas brīvdienas vairāk — Jaungada diena, Viktorijas diena un Pateicības diena. Tās pievienotas pie pašreizējām likumīgām brīvdienām: Lielai piektdienai, Dominijas dienai, Strādnieku dienai un Ziemsvētkiem.

Ja jums būtu kādi jautājumi vai jūs vēlētos sīkāku informāciju, rakstiet vai zvaniet uz tuvāko Employment Standards Branch uz ikvienu no šīm adresēm:

Hamilton
1 West Avenue South
Postal Zone L8N 2R9
Telephone: 527-4501

Kenora
808 Robertson St.
Postal Zone P9N 1X9
Telephone: 468-3128

Kingston
1055 Princess Street
Postal Zone K7L 1H3
Telephone: 542-2853

Kitchener
824 King Street West
Postal Zone N2G 1G1
Telephone: 744-5211

London
560 Wellington Street
Postal Zone N6A 3R4
Telephone: 438-7291

Ottawa
2197 Riverside Drive
Postal Zone K1H 7X3
Telephone: 731-7200

Sault Ste. Marie
125 Brock Street
Postal Zone P6A 3B6
Telephone: 949-3331

Sudbury
1538 LaSalle Boulevard
Postal Zone P3A 1Z7
Telephone: 566-3071

Thunder Bay
235 Bay Street
Postal Station "P"
Telephone: 345-2101

Toronto
400 University Avenue
Postal Zone M7A 1V2
Telephone: 965-5251

Windsor
500 Ouellette Avenue
Postal Zone N9A 1B3
Telephone: 256-8278

Ministry of Labour,
John MacBeth, Minister

Government of Ontario
William Davis, Premier

RELIĢISKĀ DZĪVE

Māc. Arvīds Anševics

Puskristietiba

„Es zinu tavus darbus, ka tu neesi ne auksts, ne karsts. Tā kā tu esi remdens, ne auksts, ne karsts, es tevi izspļaušu no savas mutes."

Jāņa atkl. gr. 4,15.

Šad un tad ir izteiktas domas, ka bezdievīgā komūnisma vienīgais pretinieks ir kristīgās draudzes jeb kristīgās nācijas. Nekad nav dzirdēts uzskats, ka šai ļaunajai varai sekmīgi varētu stāties pretim puskristietība. Vai puskristietība tiešām varētu uzvarēt komūnismu? Uz to lai atbild katrs pats. Šī raksta nolūks ir vienīgi ierosināt pārdomas. Ja vērojam notikumus tā saucamās kristīgās valstīs, tad grūti tās apzīmēt par kristīgām. Pareizāk būtu sacīt „puskristīgas valstis". Ir rakstīts: „Stājieties velnam pretim un viņš bēgs no jums" (Jēk. vēst. 4,7). Mūsu laikos ir redzama parādība, ka nevis stājas velnam pretim, bet mēģina tam pielabināties, it kā velnam varētu pielabināties! Ir vērojama tendence ne tikai Amerikas Savienotās Valstīs, bet arī citur izpatikt velnam, t. i., viņa kalpiem — komūnistiem. Par to daudz nav jārunā, visiem labi zināms, kādā veidā šī tendence izpaužas. Iemesls tam ir tas, ka pasaulē nav neviena kristīga valsts, ir tikai puskristīgas valstis.

Bet kā ir ar kristīgām draudzēm? Varam jautāt tālāk. Vai mums ir kristīgas draudzes? Vārda pēc jā, mums tādas ir. Bet tikai vārda pēc. Patiesībā tās nav vairāk nekas kā puskristīgas draudzes, draudzes bez degsmes, bez tās degsmes, kas bija draudzēm pirmos gadu simteņos, bez tās degsmes, kas uzvarēja toreizējo pasaules valdnieci — Romas valsti. Mūsu draudzes ir kļuvušas remdenas un tām nav vēlēšanās „stāties velnam pretim." Tās grib mierīgi sadzīvot kaut vai ar pašu nelabo. Tas izpaužas arī starptautiskās baznīcu konferencēs. Grib mierīgi sadzīvot ar komūnismu, komūnistiem un negrib viņus kaitināt. Tas arī ļoti labi mums zināms, par to raksta avīzes.

Negribot te rodas jautājums, kā tad ir ar mūsu latviešu draudzēm? Tas ir ļoti kutelīgs jautājums, un par to neviens labprāt nerunā. Vai arī mūsu draudzes ir tikai pa pusei kristīgas? Arī uz šo jautājumu lai atbild katrs pats. Katrs pats var spriest, ko nozīmē vājā dievkalpojumu apmeklēšana latviešu draudzēs, ko nozīmē, ja kāds ir gan pierakstījies pie draudzes, samaksājis (vai arī nav samaksājis) savu draudzes nodevu un skaitās pilntiesīgs draudzes loceklis, bet tas arī ir viss. Protams, vēl sliktāk ir, ja nav piederīgs nevienai draudzei. Ir jādomā arī, vai ēku celšana un īpašumu iegāde ir pats svarīgākais draudzes dzīvē? Arī laicīgās organizācijas ceļ ēkas. Vai tām nav tikai sekundāra nozīme?

Bet tagad jautāsim personiski katrs pats sev: „Vai es esmu kristīties, vai tikai ‚puskristietis'?" Varbūt pašam sev nebūs viegli atbildēt. Kur ir mēraukla? Vai tikai tas ir kristietis, kas kārtīgi apmeklē dievkalpojumus un iet pie dievgalda? Vai citi visi draudzes locekļi ir tikai „puskristieši"? Protams, tā nevar būt absolūta mēraukla, bet gan patiesi kristīgs cilvēks nevarēs bez dievkalpojumiem iztikt. Bez tā var iztikt vienīgi remdenie. Patiesi kristīgais ir dedzīgs savā garā, viņš ir cīnītājs un savas ticības apliecinātājs. Lai savu ticību apliecinātu, nav šeit jāiet mocekļa ceļš, kā tas daudzreiz notiek zemēs aiz „dzelzs aizkara". No mums „brīvajā pasaulē" tik lieli upuri netiek prasīti. Pietiek, ja mēs spējam nest mazākus upurus, pietiek, ja mēs spējam ziedot pāris stundu no sava dārgā laika un aiziet uz baznīcu, pietiek, ja spējam kādu ārtavu atlicināt arī baznīcai, ja varam kaut ko darīt Kristus vīna kalnā — savā draudzē.

Protams, ar to visu vēl nepietiek. Mums arī jādzīvo kā kristiešiem. Tas, bez šaubām, ir pats galvenais. Parasti mēs ļoti labi zinām, ko Kristus no mums prasa. Ja kāds vēl nezinātu, lai izlasa kaut vienu evaņģeliju; un ja arī zinām, tomēr ir labi atkal un atkal pārlasīt mūsu Svētos rakstus. Vienmēr mēs tur atradīsim kaut ko jaunu, agrāk neievērotu. Puskristietis arī Dievu lūdz tikai atsevišķos gadījumos, pēc vajadzības. Kristietis savu Debesu Tēvu piesauc katru dienu. Šādas un tamlīdzīgas kristietības mērauklas šo rindiņu rakstītājs sniedz ne tikai citiem, bet arī pats sev. Mēs visi esam kalnā kāpēji, un ir labi, ja mēs viens otram piepalīdzam.

Ja atgriežamies vēl pāris vārdos pie situācijas, kādā tagad atrodas visa cilvēce un, protams, arī mūsu tauta, tad man šķiet, ka puskristietība nepadarīs situāciju labāku. Puskristīgās nācijas un valstis nespēs apturēt komūnisma vilni, kas draud pārpludināt visu pasauli. Ar velnu nevar slēgt kompromisus, kā to tagad dara. Jau kāds vecs latviešu sakāmvārds liecina: „Atdod velnam mazo pirkstiņu un viņš paņems visu roku."

Ko mēs, mazie cilvēki, varam darīt šai valstu „lielajā" politikā? Vai mēs varam to grozīt? Ja esam kristieši un ne tikai puskristieši, mēs varam ko darīt. Mēs varam lūgt savu Debesu Tēvu katru dienu, lai Viņš dod mums spēku „stāvēt velnam pretim", varam lūgt Dievu, lai Viņš dod spēku arī mūsu tautai cīnīties pret saviem apspiedējiem — velna kalpiem — un pastāvēt. Jau pirms Kristus dzimšanas tautu likteņus ir vairāk iespaidojis lūgšanas gara spēks nekā karaspēks (sk. Vecā derība). Tāpat arī pēc Kristus dzimšanas Gara spēks parādās varenāks nekā fiziskais spēks. Lūgsim Debesu Tēvu, lai Viņš mūs pasarga no remdenās puskristietības un lai tās vietā nāktu īsta un dedzīga kristietība. Viens no Svētā Gara simboliem ir uguns. Tā lai iededzina mūsu sirdis. „Ko skumsti tad, sniedz roku, brāli, un droši cīņā dosimies! Lai dzīvā Kristus uguns kvēli met mūsu sirdīs, lūgsimies! Un tad ar sirdīm degošām, lai jaunus laikus sagaidām." (K. Beldavs, Dz. grām. 287. nrs.)

Pārņemts no Otavas Miera draudzes Vēstīm 7./8. nrs.

Ceriba

Cerība redz gaismu tur, kur gaismas nav. Cerība aizdedz sveces izmisušās sirdīs, kur valda tumsība.

Cerība ir ārsta tuvākais palīgs. Cerība inspirē gribu dzīvot.

Cerība ir vairogs cīņā pret izmisumu. Cerība nekad nebazūnē atkāpšanos. Cerība velk uzvaras karogu mastā.

Cerība atjauno ideālus, atdzīvina sapņus, dod vizijām kontūras.

Cerība kāpj augstākajos kalnos, redz tālus tālākajos horizontos, sniedzas pēc neiespējamā, sasniedz spraustos mērķus.

Kamēr cilvēkā ir cerība, tikmēr nekāda un neviena situācija nav bezcerīga.

Ja esi sasniedzis virvei galu, sasien mezglu, un cerība palīdzēs tev turēties, kad citi būs jau nokrituši aizmirstībā.

„Cerība mums ir drošs un stiprs dvēseles enkurs," saka svētie raksti. Cerība palīdz noenkurot dzīvi pret vētrām.

Apustulis Pāvils raksta Romiešiem 15. 13: „Cerības Dievs lai piepilda jūs ar prieku un mieru, ka jūs kļūtu bagāti cerībā..." Šo piepildījumu lai arī mēs meklējam.

Vilma Kinstlere

SLAVĒ TO KUNGU

Slavē to Kungu, kas varenus kalnus rada,
Pāri to galotnēm cilvēkus sargādams vada,
Lai viņi pauž: Dievs mūžu mūžos nesnauž
Savējos mīlē un gana.

Slavē to Kungu, kas dvēseles nepamet badā,
Debesu maizi — Dēlu savu tām dāvā;
Svētības plūst, Kristus mūsu glābējs ja kļūst,
Vadonis, gadu pēc gada.

Slavē to Kungu, kas Dzīvības ūdeni laista,
Dzīvības nīkušas uzplaukst kā rozes skaistas.
Augstākais gods, debesu Ķēniņam lai dots!
— Tēvam, Dēlam un Garam.

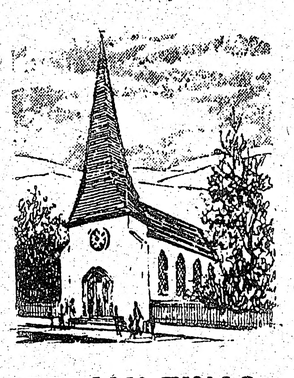

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un trešdienās no pl. 6—9 vak., bet ceturtdienās un piektdienās no pl. 9.30 līdz 12. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

13. oktobrī pl. 11 no rīta dievkalpojums. Svētrunu teiks māc. Dr. Visvaldis Klīve no Springfildas, ASV Vitenbergas universitātes. Dievkalpojumā piedalās draudzes svētdienas skola, kas atsāk arī savu darbību.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale Ont., tālr. 493-8211. Sidrabenē tālrunis 1-878-9016. Māc. Ā. Čops, 84 John Street, Weston. Tālrunis 249-6593.

13. oktobrī pl. 11 no rīta prāv. A. Veinbergs no Vašingtonas D. C.

20. oktobrī plkst. 11 no rīta dievkalpojums un Svētdienas skolas pirmā stunda.

27. oktobrī plkst. 3 pēcp. Ticības atjaunošanas diena un altāŗa iesvētīšana.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

13. oktobrī plkst. 1 pēcp. dievkalpojums Tālavā ar sekojošu sezonas nobeiguma sarīkojumu.

20. oktobrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

27. oktobrī plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā **Bramptonā.**

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

13. okt. Pļaujas svētki — Sēšana un pļaušana.

20. okt. plkst. 3 pēcp. draudzes 23. gadasvētki.

27. okt. Pāvila 2 vēstule Timotejam (2)

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str.

Svētdien, 13. oktobrī, pl. 12.30 svinīgs dievkalpojums lietuviešu baznīcā, 1021 College Street.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. **Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.**

13. oktobrī plkst. 10.30 bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums; plkst. 10.15 stunda Bībeles klasei.

20. oktobrī plkst. 10.30 bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums; plkst. 10.15 stunda Bībeles klasei.

27. oktobrī pl. 4 visu Hamiltonas ev. lut. draudžu kopīgs Reformācijas dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

20. oktobrī pl. 13.30 dievkalp.

27. okt. pl. 13.30 Tic. atjaun. dienas dievkalp. (Bērniem un jaunatnei veltīts dievkalpojums.)

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

13. oktobrī pl. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums baznīcā.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu
radio raidījums
kartu **svētdienu pl. 2.45 pēcp.**
no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 19. gadagājumā

Katru **svētdienas rītu no**
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

Kā dibināja Latviešu institūtu

Jautājums par Latviešu institūta dibināšanu radās pagājušajās Kultūras dienās Ņujorkā janvāra beigās, kad P. Norvilis ierosināja to dibināt. 18. augustā Ņujorkā pulcējās sabiedriski darbinieki, lai projektu pārrunātu sīkāk. Katrai grupai bija savas vēlēšanās — gleznotāji vēlējās izstādi un mākslas žurnālu, mūziķi reprezentācijas koncertus, citi kaut ko līdzīgu zinātņu akadēmijai. Šinī sanāksmē noteiktas vadlīnijas neradās, to nolēma dibināt pie Amerikas latviešu apvienības, kaut vēlāk institūts varētu darboties patstāvīgi.

ALAs valdes sēdē 8. un 9. septembrī Ņujorkā šo jautājumu pārrunāja trīs reizes. Sēdes pirmajā dienā Kultūras biroja vadītājs M. Grīns valdei ziņoja, ka Latviešu institūts vajadzīgs, lai plānotu Kultūras biroja darbu nākotnē. Tā mērķis ir kultūras vērtību saglabāšana un jaunrades veicināšana. Darbībai jāpāriet uz saimnieciskas bazes. Centrs vajadzīgs vienā vietā, kur varētu iegūt informāciju par latviešu kultūru. Institūta pamatmērķis būtu rosināt latviešu kultūras dzīvi un sagatavot kultūras darbiniekus. Tur būtu vērtību krātuve, kurā reprezentēta latviešu māksla un kultūra ārpus Latvijas. Bet tā būtu arī kā akadēmisks centrs.

Šāda plāna sagatavošanai vajadzētu 4—5 milj. dolaru. M. Grīns domāja, ka to varētu savākt, sameklējot 40.000 latviešu, kas būtu ar mieru katrs sagādāt 100 dolaru. Jaunajā centrā saglabātie kultūras materiāli būtu pieejami latviešu studentiem, un tie rastu interesi jaunajos latviešu zinātniekos.

Pēc šī ziņojuma Kultūras fonda priekšsēdis V. Klīve atgādināja, ka ALAs valdei jāpieņem kāds lēmums, jo Latviešu institūts Kultūras fondam iesniedzis pieprasījumus par 7.800 dolariem. ALAs priekšsēdis I. Spilners aizrādīja, ka jaunais institūts nebūs ne pie ALAs, ne PBLAs, bet darbosies patstāvīgi. Ar to pārrunas izbeidza. Jautājums bija paredzēts neoficiālās vakara pārrunās, bet kad nonāca pie šī punkta, priekšsēdis to atlika uz otras dienas pēcpusdienu. Visu laiku sēdē bija klāt šīs idejas autors P. Norvilis.

Bija vērojams, ka sēdes dalībnieki priekšlikumu pašreizējā veidā nevarēja pieņemt, un bija jāatrod veids, kā to padarīt pieņemamu. Sēdes laikā vairākas grupas ārpus sēdes telpām šo jautājumu pārrunāja. DV pārstāvis bostonietis V. Antiņš trīs reizes zvanīja DV ASV valdes priekšsēdim J. Utinānam uz Čikagu. DV ASV valde savā 31. augusta sēdē bija lēmusi, ka DV organizācija institūta dibināšanā nepiedalīsies, jo uzskata to par parallēli. ALAs sēdes starplaikā V. Antiņš izteicās, ka DV nevar atzīt institūta dibināšanu pašreizējā veidā.

Debašu turpinājumā V. Klīve aizrādīja, ka Latvijā darbojas Zinātņu akadēmija, ka arī latviešiem trimdā vajaga likt kaut ko pretim. Latviešu institūts varētu izveidoties kā pretspēks. Institūta padomes uzdevums būtu administrātīvs, galvenokārt sagādājot līdzekļus. Sākuma projekti varētu būt mazāki. Ja tie izdotos, vēlāk varētu būt lielāki plānojumi. Dalībnieki institūtā varētu būt arī no pārējām zemēm, kaut sākotnēji tie darbotos tikai ASV. P. Norvilis norādīja, ka šāds projekts domāts jau 15 gadus.

Runājot par līdzekļiem, M. Grīns paziņoja, ka institūtam esot tikai 300 dolaru, bet tos varētu prasīt no Kultūras fonda. Pēc tam viņš paziņoja institūta darbības samazināto projektu, kas izmaksātu tikai 3.800 dolaru. Latviešu zinātnieku bibliografiskai vārdnīcai 1.000, pareizrakstības vārdnīcai 800 un mākslas žurnālam 2.000 dolaru. Arī pret šo pamazināto projektu radās iebildumi, aizrādot, ka citi jau dara līdzīgas lietas. Beidzot I. Spilners aizrādīja, ka institūts dibināms, lai koptu visas latviešu tautas kultūru. Ar 11 balsīm valde nolēma to dibināt, pamatojoties uz samazinātiem uzdevumiem. Bet kad sēdē paziņoja jauno institūta padomes sastāvu, daži atkal bija pārsteigti. Sastāvā nebija neviena gleznotājā, ne mūziķa. Bez tam V. Nollendorfs vēlāk bija paziņojis, ka viņš šo amatu neuzņemas. Padomes sastāvā liela daļa ir pašreizējie ALAs valdes locekļi vai personas, kas veic dažādus uzdevumus ALAs vārdā vai kādreiz strādājušas ALAs valdē. Tur ir arī DV ASV priekšsēdis J. Utināns. Radās jautājums, kāpēc vajadzīgs jauns institūts, ja darbinieki ir tie paši, kas jau strādā ALAs darbu.

Jāatgriežas pie U. Gravas 18, augusta sēdē jautātā: „Kur radīsies līdzekļi?" ALAs valdes piesardzīgā pieeja institūta dibināšanas laikā šīs šaubas, diemžēl, nemazina. V. I.

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Vieninieki vai pensionāri

jums patiks dzīvot jaunajos „RICHMOND SQUARE" dzīvokļos (bachelor suites)

Maksa 124 dol. mēnesī

Queen ielā, 3 ielas uz rietumiem no Bathurst ielas pie Niagara ielas,

TĀLR. 863-1048

IZĪRĒJU klusā mājā 2 istabas un virtuvi ar atsevišķu ieeju.

Tālr. 461-4069.

Toronto pilsētas

ATKRITUMU SAVĀKŠANAS PLĀNS

Tā kā pirmdiena, 14. oktobris, ir svinamdiena, atkritumus šai dienā neaizvāks.
Pirmdienas darbus izdarīs otrdienā, bet otrdienas savākšanu — trešdien.

R. M. BREMNER
Commissioner of Public Works
City of Toronto.

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED

I. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Grāmatas dāvanām un pašu priekam

J. Zariņš — Kāvu gados III d.	$10.00
A. Rasa — Tā stunda ir klāt, stāsti	$5.50
A. Austriņš — Garā jūdze, rom.	$7.50
J. Rudzītis — Tālos ceļos, savos ļaudīs	$6.00
Jānis Gailis — gleznu repr. mape - krāsās	$25.00
K. Arums—Ganu zēns un velns un citas pasakas	$2.50
A. Lindgrēma — Trakais Emīls, bērnu bilž. gr.	$4.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	6.50
Kā to sauc (latviski un angliski) bērniem	7.00
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kara vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasta sūtījumiem 10% no pasūt. Tālr. 921-7121

JAUNĀKAS GRĀMATAS

A. Dziļums — Mežu aizvējā, atmiņas	$7.50
I. Šķipsna — Vidējā īstenība, stāsti	$7.00
Ceļa zīmes Nr. 55	$2.50
Archīvs XIV	$9.00
A. Lācis — Ozolvīru pulki (aizsargu org.)	$24.00
Ziemeļnieki II daļa	$7.50
Ceļa zīmes Nr. 54.	$2.50
O. Liepiņš — Gustavs Vaza trimdā, rom.	$14.80
Latviešu Sinonīmu vārdnīca	$8.00
J. Venners — Ģimenes mājas augļu dārzs	$6.00
O. Dzērvītis — Atmiņas par LU studentu korp.	$2.00
Ed. Freimanis — Ielas dārznieks, dzej.	$5.00
Kāre— Vienkāršība, dzej.	$6.50
A. Sābris — Lokanums un spīts	$6.00
Elv. Kociņa — Jādzīvo vien ir, rom.	$8.00
Dzīves cīņa, stāsti M. Ozolnieks —	3.25
V. Kārkliņš — Teika par septiņiem kuģiem, rom.	$8.00
Z. Liepa — Atspulgu nams, dzej.	$5.00
V. Pelēcis — Malenietis karā, atm.	$5.50
P. Krūza — Virtuves māksla	9.60
E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710—1800	$22.50
Latvju dainas — Reiņa Birzgaļa ilustr.	8.00
Bergmaņu Valerijas — Velga, rom. I	6.00
Oļģerta Liepiņa — Stirnas pār kalniem I—II	15.00
Ceļa zīmes Nr. 53	2.50
G. Janovskis — Kur gaiļi nedzied, rom.	7.50
Al. Grīns — Trīs Vanagi, rom.	6.00
A. Barons — Paaudžu mezglos, rom.	6.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā, dzej.	4.00
Indriķa Livonijas chronika	6.00

DV GRĀMATNĪCA

491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5. Tālr. 921-7121

Pārsniedzot $10 pasūtinājumu, pieskaitiet 5% pasta izdevumu segšanai. Zem desmit dolariem 10 % pasta izd.

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents Δ pagarinājums Δ

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Velta Ozola

Latvijas universitātes 55 gadi

PIEZĪMES PAR DAŽIEM UNIVERSITĀTES DIBINĀTĀJIEM

(Beigas)

Pārlapojot sarakstus un meklējot pēc cilvēkiem, kas strādājuši Latvijas universitātes veidošanas darbā, saduramies ar tik gaŗu rindu vārdu, ka iespējams pakavēties tikai selektīvi pie nedaudziem. Selekcija allaž ir subjektīva, jo citi ikreiz var jautāt: kāpēc piemin vienu, bet ne otru. Selekcijai tomēr katrreiz ir arī savs pamatojums. Šoreiz izraudzīti tādi vārdi, kas rada kontroversijas vai pārdomas.

Viens no pirmajiem, kas ķērās pie praktiskā darba, lai īstenotos Latvijas universitāte, bija Dr. iur. Miķelis Valters. Viņš bija arī pirmajā juridiskās fakultātes mācībspēku grupā. Taču viņš nepalika tur ilgi, jo drīz vien devās uz ārzemēm. Valters tomēr aizbrauca no Latvijas tikai tālab, lai kalpotu Latvijai visu savu 91 gadu gaŗo mūžu (diplomātiskajā dienestā).

Pretstatā viņam izvērtās Dr. chem. Pauls Valdens. Viņa vārdu jo bieži varam lasīt universitātes organizētāju sarakstos, bet ar Latvijas universitāti, kad tā patiešām sāka darboties, viņa vārds vairs nesaistās. Tāpat kā ar latvieša jēdzienu nesaistās Paula Valdena vārds starptautiskajās enciklopēdijās. Valdens, liekas, ir vienīgais latviešu zinātnieks, par kuŗu ziņas atrodamas kā Latvju enciklopēdijā un Latvijas PSR Mazajā enciklopēdijā, tā arī Encyclopedia Britannica un vācu Der Grosse Brockhaus. Gan katrā izdevumā ziņas par viņu atšķirīgas. Visīsākās (6 rindiņas) tās vācu enciklopēdijā, kaut Valdens sava 93 gadus gaŗā mūža otru pusi nodzīvoja un nostrādāja Vācijā. Visplašākās, bet arī viskuriozākās — Britu enciklopēdijā, kas latviešu zemnieka dēlu iecēlusi vai muižnieka kārtā. Tur lasām: Valdens — krievu ķīmiķis, kas ieguvis pasaules slavu, atklājot fainomenu, ko pazīstam kā Valdena inversiju; dzimis Rozulas pilī, Pīlgas tuvumā, Livonijas apgabalā. Studējis Rīgas, Leipcigas un Minchenes universitātā, bijis pēc kārtas ķīmijas profesors Rīgā, Sv. Pēterpilī, Maskavā, Rostokā un, pēc tam kad Rostoku 1942. gadā nodedzināja, viesu profesors Tībingenā. 1912. gadā bija Pielietomās ķīmijas starptautiskā kongresa delegāts Ņujorkā un 1927./28. gadā viesu profesors Kornella universitātē Itakā. LPSR Mazā enciklopēdija atzīmē, ka Valdens 1919. gada sākumā bijis Latvijas augstskolas faktiskais rektors (formāli tāds nebija iecelts). Latvijas augstskolas organizācijas padomes priekšsēža un augstskolas rektora amatu Valdenam piedāvāja arī neatkarīgās Latvijas universitāte. Sākumā, liekas, viņš to arī pieņēma, bet, kā 1921. gadā raksta P. Dāle „augusta (1919. g.) otrā pusē prof. P. Valdens aizbrauca zinātniskā komandējumā uz Vāciju un dažādu apstākļu dēļ neatgriezās vairs atpakaļ."

Kāpēc no visiem latviešu zinātniekiem Valdens starptautiski vispazīstamākais? Vai viņa nopelni zinātnes laukā vislielākie? Jeb vai tāpēc, ka, jautāts par savu tautību, esot mēdzis atbildēt: ķīmiķis? Jautājumi, uz kuŗiem grūti atrast atbildes, jo, runājot par starptautiskiem nopelniem, vedas pasaules enciklopēdijās tūdaļ meklēt vismaz vēl divus vārdus, proti, prof. Dr. phil. Jāni Endzelīnu un prof., tautsaimnieku, statistiķi, ģeografijas zinātņu doktoru Kārli Balodi. Taču viņus tur neatrodam. Vai tāpēc, ka viņi abi ap to pašu laiku, kad Valdens pameta Latviju, brauca pretējā virzienā? Balodis pārradās Rīgā celt latviešu zinātnes templi no Berlīnes universitātes, Endzelīns — no Charkovas. Vai, palīdzēdami celt Latvijas universitāti, pamezdami posteņus slavenās universitātēs, viņi par šādu savu izšķiršanos samaksāja ar anonimitāti pasaulē? Britu enciklopēdijas 1966. gada izdevumā gan atrodam Endzelīna laika biedra lietuviešu valodnieka Kaža Būgas vārdu. Kāpēc tikai Būgas, bet ne arī Endzelīna?

Kad sauca Latvijas universitāte, nāca gaŗa rinda latviešu zinātnieku no visām malām, vai, kā prof. Dr. phil. hon.c. Pēteris Šmits no Vladivostokas rakstīja: „Ja tikai sanāktu mācītie latvieši kopā no visām malām, tad viņi varētu nodibināt tādu augstskolu, kas droši varētu sacensties ar Tērbatas Alma mater."

Gan ne visiem latviešu zinātniekiem laimējās sasniegt Latviju un Latvijas universitāti. 1920. gada martā Voroņežā ar izsitumu drudzi nomira prof. Dr. philos. Jēkabs Osis, kas 1917. gadā bija viens no dedzīgākajiem Latvijas universitātes idejas veidotājiem.

Agrāk par Osi — ap gadsimta. maiņu — aizsaulē bija aizgājusi grupa latviešu zinātnieku, veterinārmediķu, kam varbūt pašiem pirmajiem bija panākumi starptautiskā mērogā un varētu būt bijusi liela nozīme universitātes darbā Latvijā. Šai grupā minami: Kristaps Helmanis, Oto Kalniņš, Eižens Zemmers, Alfrēds Bertušs, Jānis Vāgners. Daļa no viņiem, diemžēl, aizgāja bojā, inficējoties laboratorijā. Tā sagadījās, ka veterinārmedicīnas fakultātē, nodibinoties Latvijas universitētei, pirmajā sēmestrī bija tikai divi mācībspēki: Voldemārs Brencēns un Ludvigs Kundziņš.

Visbiežāk un pastāvīgāk ar Latvijas universitātes vārdu, jau sākot ar tās iecerēšanas un organizāšanas laiku, saistīti divi zinātnieki: proti, prof. Dr. philos. Pauls Dāle un prof. Dr. agr. Augusts Kirchenšteins. Abi viņi 1945. gadā palika Latvijā un turpināja savu zinātnisko darbu (pēc LPSR Mazās enciklopēdijas ziņām). Taču Kirchensteins bija arī politiskā amatā, un varbūt tādēļ tagad mēdzam viebties, kad pieminam Kirchensteinu, bet ar cieņu vēl arvien atceramies Paula Dāles vārdu.

Iemesli, kādēļ kādu piemin labprāt, citu ne, var būt dažādi un ne katrreiz uzminami. Arī Rīgā šodien sakarā ar Latvijas universitāti daudzina Pēteri Stučku, bet ne Jāni Bērziņu-Ziemeli, kaut dekrētu par Latvijas augstskolas dibināšanu 1919. gadā parakstīja abi, pie kam Bērziņš-Ziemelis bija izglītības komisārs. Kāpēc? Jāpiebilst, ka Stučka nomira 1932. gadā, bet Bērziņu-Ziemeli likvidēja Staļins 1938. gadā.

Nebūtu taisnīgi, ja nobeigtu refleksijas par Latvijas universitātes veidotājiem, nepieminot sveštautiešus, kas piedalījās tās organizēšanā un celšanā. Aizgājēju, latvieti Valdenu ķīmijas fakultātē aizstāja polis Centneršvērs. Kā Latvijas augstskolas organizācijas padomē, tā fakultāšu sastāvā sastopam labu daļu Latvijai lojālu Baltijas vāciešu. Ne vienmēr visur visi ar vienu mēru mērījami.

Pašreiz nav neatkarīgās Latvijas valsts, bet vēl arvien ir Latvijas universitāte. Tautas padomes priekšsēdis, vēlākais Latvijas valsts prezidents, Dr. iur. hon.c. Jānis Čakste 1919. gada 28. septembrī teica: „Viņas darbu nedrīkst jaukt un traucēt ārēji spēki, kas viņu varētu nogriezt no patiesības un taisnības ceļa. Uz viņu es gribētu attiecināt Archimeda vārdus: noli turbare circulos meos." Novēlēsim Latvijas universitātei šodien to pašu: Neaiztiec manus apļus!

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PĀRTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKĀTUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

17. oktobrī plkst. 2.00 pēcp. Latviešu namā rēgulārās nodarbības un filma par Aļaskas dabu. Rādīs P. Zaratoks.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea. tel. 459-0760

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai lesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI
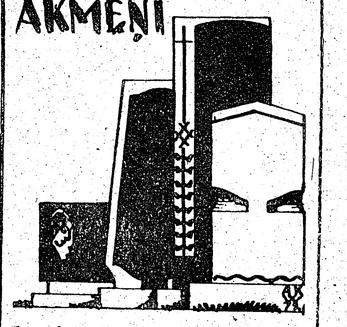
latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

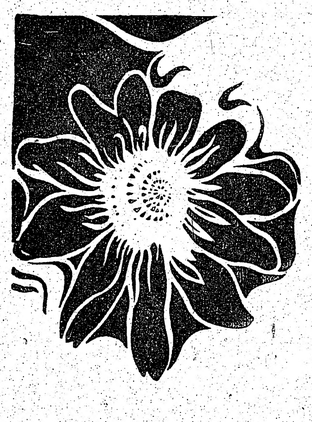
Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

Visāda veida iespiedumdarbi
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Artūrs Mime
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
865 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 Ausma Miķelsone

Baltiešu brīdinājums Vitlamam

(Turpinājums no 1. lp.)

aizstāvēties. Daļa demonstrantu bija ierosinājuši Vitlamu „apsveikt" jau lidlaukā, bet bija ziņas, ka viņa lidmašīna nolaidusies militārajā lidlaukā, kur demonstrācijas nav iespējamas.

Sestdien demonstrācija Toronto bija paredzēta pl. 11 rītā pie pilsētas valdes nama, bet vēlāk kļuva zināms, ka šajā laikā tur demonstrēs arī amerikāņu dezertieri, kādēļ baltiešu demonstrāciju izsludināja pusotru stundu agrāk, pl. 9.30 rītā. Dezertieru demonstrācija tomēr nenotika. Taču sākuma laika pārcelšana uz agrāku stundu baltiešu demonstrācijai sevišķi nekaitēja, kā to varēja sagaidīt. Jau pirms pl. 9 rītā plašajā laukumā pie pilsētas valdes nama sāka pulcēties demonstranti. Kad noteiktā laikā runātāju tribīnē demonstrācijas vadītājs Dr. L. Lukss uzrunāja sapulcējušos, pavēstījot, ka demonstrācija notiek notiek 6 milj. apspiesto igauņu, latviešu un lietuviešu vārdā, kuŗu tēvzeme smok Pad. savienības okupācijā, kas cenšas šīs tautas izkliedēt un iznīcināt, laukumā pēc demonstrāciju organizētāju vērtējuma jau bija saplūduši ap 1200 demonstrantu.

Pēc Toronto Sv. Andreja draudzes mācītāja J. Cālīša lūgšanas vārdiem, aicinot lūgt arī par apspiestajām Baltijas valstīm, Igauņu centrālās padomes ārlietu komitejas priekšsēdis L. Leivats gaŗākā vēsturiskā atskatā runāja par Baltijas valstīm, padomju okupāciju, deportācijām, ko visu tagad akceptējusi tagadējā

Toronto pilsētas 2. vēlēšanu iecirkņa oldermanis E.V.Negridže demonstrācijā ar plakātu, kas vēstī Vitlama demokratijas nodevību.

Austrālijas valdība ar savu ministru prezidentu Vitlamu, atzīstot šīs valstis par Pad. savienības sastāvdaļu de jure. Runāja arī sirsnīgais Baltijas tautu tiesību aizstāvis, Toronto 2. vēlēšanu iecirkņa oldermanis Edvards V. Negridže, kuŗa rezolūcija pret Vitlama valdības lēmumu priekš dažām dienām ar 14 pret 2 balsīm tika pieņemta pilsētas padomes sēdē. Rezolūcijā, par ko jau iepriekš īsumā ziņojām, teikts, ka Austrālijas valdība nesen formāli atzinusi Baltijas valstu nelegālo un varmācīgo pievienošanu Pad. savienībai. Toronto iedzīvotāji, it īpaši baltiešu izcelsmes, par Austrālijas valdības rīcību ir pārsteigti un vīlušies, jo Kanadas pavalstnieki tic demokratijai un pilsoņu tiesībām izraudzīt pašiem savu valdības veidu. Pilsētas padome mudina Kanadas valdību no jauna apstiprināt savu līdzšinējo nostāju attieksmē pret Baltijas valstīm, neatzīstot to iekļaušanu Pad. savienībā, un lūdz Kanadas ārlietu ministru paziņot Austrālijas valdībai Kanadas nožēlu par to, ka Austrālijas valdība šos principus pārkāpusi.

Pie rezolūcijas teksta un pilsētas padomes lēmuma bija vēl atgriezies laikraksta The Toronto Daily Star komentātors Mičels Bests, paturot zobgalīgo toni, kāds šim laikrakstam jau bija otrās dienas atreferējumā pēc minētās pilsētas padomes sēdes un rezolūcijas pieņemšanas. Ontario parlamenta locekļa Džēmsa R. Breithaupta runa pauda ticību Baltijas valstu brīvībai.

Baltijas tautu federācija Kanadā un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs nolasīja Austrālijas ministru prezidentam adresētu šo tautu federācijas vēstuli, ko bija parakstījis otrs priekšsēdis G. Sukse un kuŗas norakstu pēc nobalsošanas aizsūtīja arī Austrālijas parlamenta opozicijas vadītājam B. M. Snedenam. Rezolūcijā teikts, ka Baltijas tautu federācija Kanadā, kas pārstāv 100.000 igauņu, latviešu un lietuviešu izcelsmes kanadiešu, protestē pret Austrālijas valdības rīcību atzīst Pad. savienības okupētās Baltijas valstis par Pad. savienības sastāvdaļu de jure. Tikai nesen Austrālija pati izkļuvusi no kolonijas valsts stāvokļa, bet tagad atbalsta kolonizāciju un agresiju visbrutālākā veidā. Baltijas tautām ir tādas pašas tiesības uz brīvību kā austrāliešiem. Tālāk aizrādīts, ka nav svarīgi, ka krievu invāzija notikusi priekš 30 gadiem, tā tomēr paliek nelegāla rīcība; Vitlama valdības rīcība, kas ir izdevīga tikai Pad. savienībai, ir solis tuvāk šīs politikas gala mērķim — pasaules komūnismam.

Tālāk rezolūcijā teikts: Mēs ceram, ka Jūsu valdībai šī rīcība nebija nekāds pārsteigums un ka no Pad. savienības puses bijušas attiecīgas kompensācijas. Vai mēs drīkstam zināt, kādas tās ir, lai varētu novērtēt šo darījumu un spētu saprast, cik vērtīgas ir šo trīju apspiesto tautu tiesības Jūsu valdības acīs. Ir viegli aizstāvēt citu tiesības, īpaši, ja tām pašām nav nekādu iespēju aizstāvēties. Īpaši demokratijai būtu jācīnās par brīvību, nevis par tās aprakšanu, tai nebūtu jāpiedalās citu tautu apspiešanā, bet gan jāpretojas pret šādu rīcību.

Vēstules beigās vēl atgādināti Vitlama solījumi pirms vēlēšanām, ka Austrālijas politiskajā nostājā attieksmē pret Baltijas valstīm nebūs pārmaiņu un ir jautāts, vai tagad visi šie solījumi būtu ar nicināšanu atmesti? Pirms Austrālija nokļūst padomju orbitā, Vitlamam būtu sev jājautā, kurp viņa līdzskrējēja politika viņu novedīs? Pirms Austrālija apsveŗ jautājumu, vai Pad. savienībai ļaut ierīkot bazes Austrālijas territorijā, Vitlamam ieteicams izlasīt Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēsturi pirms Otra pasaules kaŗa; tas viņam ļautu atjēgties.

Vēstule beidzas ar lūgumu Vitlamam pārdomāt savu lēmumu un to atcelt ne vien Baltijas valstu, bet arī pašu valsts interesēs.

Pēc lielās sanāksmes Toronto liela daļa demonstrantu auto mašīnās tūliņ izbrauca uz Niagaru. Vitlams no Otavas bija izlidojis uz Sv. Katrīnām, bet tālāk uz Niagaru izšķīries turpināt ceļu automašīnā. Bija saņemtas ziņas, ka Austrālijas premjērs ieradīšoties restorānā Niagara-on-the Lake pusdienās, tāpēc viņu tur jau sagaidīja ap pussimt demonstrantu ar plakātiem, pievienojoties vēl demonstrētājiem no Niagaras un Sv. Katrīnām. Šeit bija ieradušies arī reportieŗi un fotografi no vietējā dienas laikraksta The St. Catharines Standard. Daļa demonstrantu bija nostājušies ar plakātiem arī pie Niagaras ūdenskrituma, bet tur vispār demonstrācijas nav atļautas, kādēļ policija aicināja demonstrantus izklīst.

Niagara-on-the Lake restorānā ar Vitlamu mēģināja uzņemt sakarus arī Juris Dreifelds, kas ir mācībspēks Sv. Katrīnu universitātē, bet nebija zināms, vai viņam tas izdevies.

Pirmdien, 7. oktobrī, trīs baltiešu centrālo organizāciju Kanadā vadītāji — LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, Igauņu centrālās padomes priekšsēdis U. Petersū un Lietuviešu apvienības Kanadā priekšsēdis E. Čuplinskas — ieradās pie Austrālijas tirdzniecības atašeja Čarla Allena Toronto un iesniedza Austrālijas premjēram adresētu Baltijas tautu federācijas Kanadā vēstules norakstu. Austrālijas pārstāvis baltiešu centrālo organizāciju delegācijai izrādīja patiesu laipnību. —ls—

Sarunā ar pilsētas pašvaldības un parlamenta pārstāvjiem demonstrāciju laikā pie Toronto pilsētas valdes nama, no kreisās: oldermanis Ed. V. Negridže, kuŗa rezolūciju pret Vitlama lēmumu pilsētas padomē pieņēma ar 14 pret 2 balsīm, parlamenta loceklis plkv. Džēms R. Breithaupts, Igauņu centrālās padomes priekšsēdis Udo Petersū un Latvija Amerikā atb. redaktors K. Sīdars. Foto: J. Liģers

Stipendija studējošiem

Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudze šogad jau astoto reizi piešķirs Arvīda un Veras Zariņu stipendiju 1000 dol. apmērā. Fonda dibinātāji vēlējās, lai draudzes valde katru gadu izrauga kandidātu, kamēr fonda līdzekļu pietiek. Tam jābūt latviešu izcelsmes, jādzīvo ārpus Pad. savienības pārvaldītās vai dominētās zemes — ikvienā vietā brīvajā pasaulē, jārunā latviski un jāstudē kāda mākslas vai zinātnes nozare universitātē vai valsts atzītā kolledžā universitātes līmenī. Stipendija jāpaziņo katru gadu īsi pirms vai tieši 18. novembrī.

Līdzšinējos kandidātus izvēloties, draudzes valde vērtējusi arī jauniešu interesi dažādās latviskās un kristīgās dzīves nodarbībās, ievērojot šo principu arī nākotnē. Jauniešiem ar minētajām kvalifikācijām stipendijas pieprasot, jāsniedz īss, paša sacerēts biografisks apraksts savā rokrakstā, minot vecumu, dzīves vietu, intereses, aktīvitātes un centienus, pievienojot arī savas draudzes mācītāja vai kāda redzama sabiedriska darbinieka atsauksmi, un līdz 15. oktobrim jāiesūta draudzes priekšniekam A. Reinvaldam, 500 University Ave., Los Gatos, Calif. 95030, USA. Pēc fonda noteikumiem draudzes valdei tiesības rīkot arī rakstveida sacensību, ja tas būtu vajadzīgs.

Draudzes priekšnieks A. Reinvalds paskaidro, ka stipendijas devēji un pieškīrēji vēlējušies, lai stipendiāti saņemtu ne tikai izrakstīto 1000 dol. čeku, bet arī pirms un pēc tā saņemšanas būtu strādājuši un strādātu latviešu tautas kopībā, „pašu pagastā" vai kur citur. —ar—

Vitlama apmeklējums

Austrālijas premjērs Vitlams un Kanadas ministru prezidents Trudo četru stundu ilgā apspriedē Otavā apskatīja pasaules pārtikas sagādes, inflācijas, tirdzniecības, atomenerģijas izplatīšanas miermīlīgos nolūkos un naftas krājumu jautājumus. Sarunās uzsvērts Vitlama apmeklējuma neoficiālais raksturs. Sniedzot šo ziņu The Toronto Daily Star atļāvās tikai piezīmēt, ka, ka „Vitlama apmeklējumā Otavā maza grupa protestētāju sarīkojuši demonstrācijas pie Austrālijas sūtniecības ēkas un parlamenta." Tas bija viss, ko UPI-CP ziņu aģentūras reportieŗi bija redzējuši...

Kanadas hokejisti iepazīst krievus

Pad. savienības hokeja komanda uzvarēja Kanadas sastādīto vienību 8 hokeja spēļu serijās ar četrām uzvarām (trīs no tām Maskavā), trim neizšķirtām un vienu zaudētu spēli. Kanadiešu vienība uzvarēja vienreiz Toronto 4:1. Daudz pārrunu izraisīja 5. okt. spēle Maskavā, kas oficiāli beidzās neizšķirti 4:4, kaut gan kanadieši uzskatīja, ka uzvarējuši krievus 5:4, bet krievu laika pārzinis pastāvēja, ka pēdējie vārti iesisti, kad spēles laiks jau bija beidzies. Bez tam padomju laika pārzinātājs nozadzis kanadiešu spēlētājiem 4 sekundes trešā spēles periodā, atļaujot pulkstenim strādāt, kad to vajadzēja apturēt. To redzējuši daudzi. Kanadas vienība zaudēja trīs spēles Maskavā ar vienu neizšķirtu spēli. Pēdējā — 8. spēle beidzās ar 3:2 krievu labā. Kanadieši (pāri par 2000), kas pavadīja savu vienību uz Maskavu, nevarēja arī saprast, kāpēc krievi pārtrauca hokeja sacīkstes raidījumu televīzijā, lai tajā vietā raidītu komūnistu partijas vadītāja runu no Austrumberlīnes. Kanadieši nevarēja iedomāties situāciju, ka premjērs Trudo pārņemtu televīzijas skrīnu, lai teiktu runu un apturētu Kanadas un Pad. savienības spēles.

MIRIS BALETMEISTARS A. KOZLOVSKIS

Zviedrijas galvaspilsētā Stokholmā 16. septembrī miris baletmeistars Alberts Kozlovskis. Dzimis 1902. gada 20. maijā Liepājā, viņš baleta mākslā izglītojies Maskavas Lielā teātŗa baletskolā. Latvijas sākuma gados, laikā no 1921. līdz 1925. gadam, viņš dejoja Nacionālajā operā Rīgā, tad devās uz Parīzi, kur papildinājās pie vairākiem skolotājiem, dejoja Pavlovas trupā un Kuzņecovas operas ansamblī, ar kuŗu viesojās arī ASV. Alberts Kozlovskis no 1931.—1944. gadam veica Liepājas operas baletmeistara pienākumus. Pēc ierašanās 1944. g. Zviedrijā, viņš kopā ar sievu Ņinu Stokholmā nodibināja baletskolu. Vienu gadu viņš bija Oskaŗa teātŗa baletmeistars, bet 1949. gadā uzņēmās Karaliskās operas baletskolas vadību un 20 gadus mācīja jaunos baletdejotājus — līdz 1969. gadam, kad pensionējās.. Visi tagad ievērojamākie zviedru baletdejotāji ir A. Kozlovska skolnieki, arī princese Kristīne.